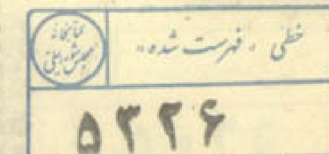
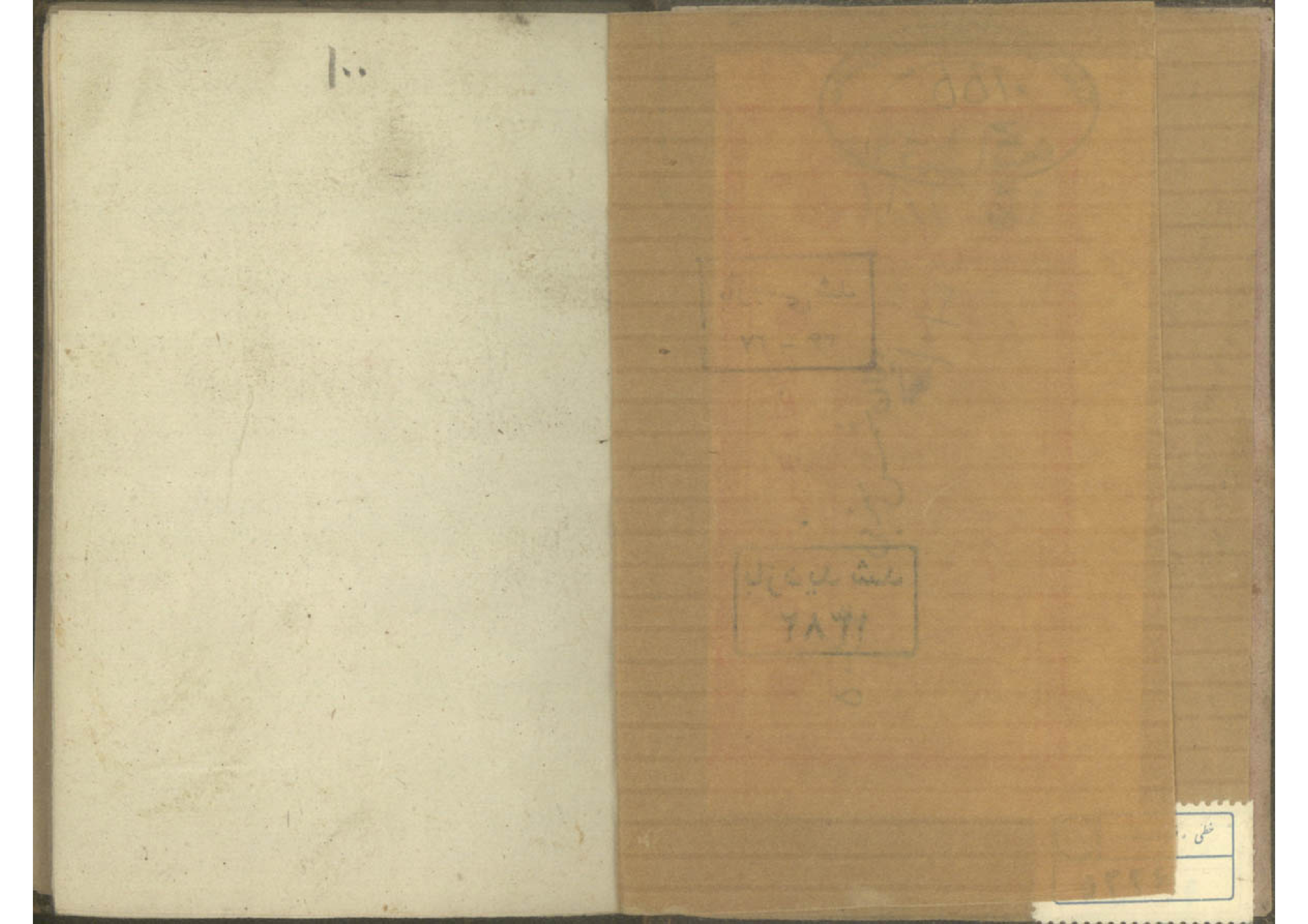

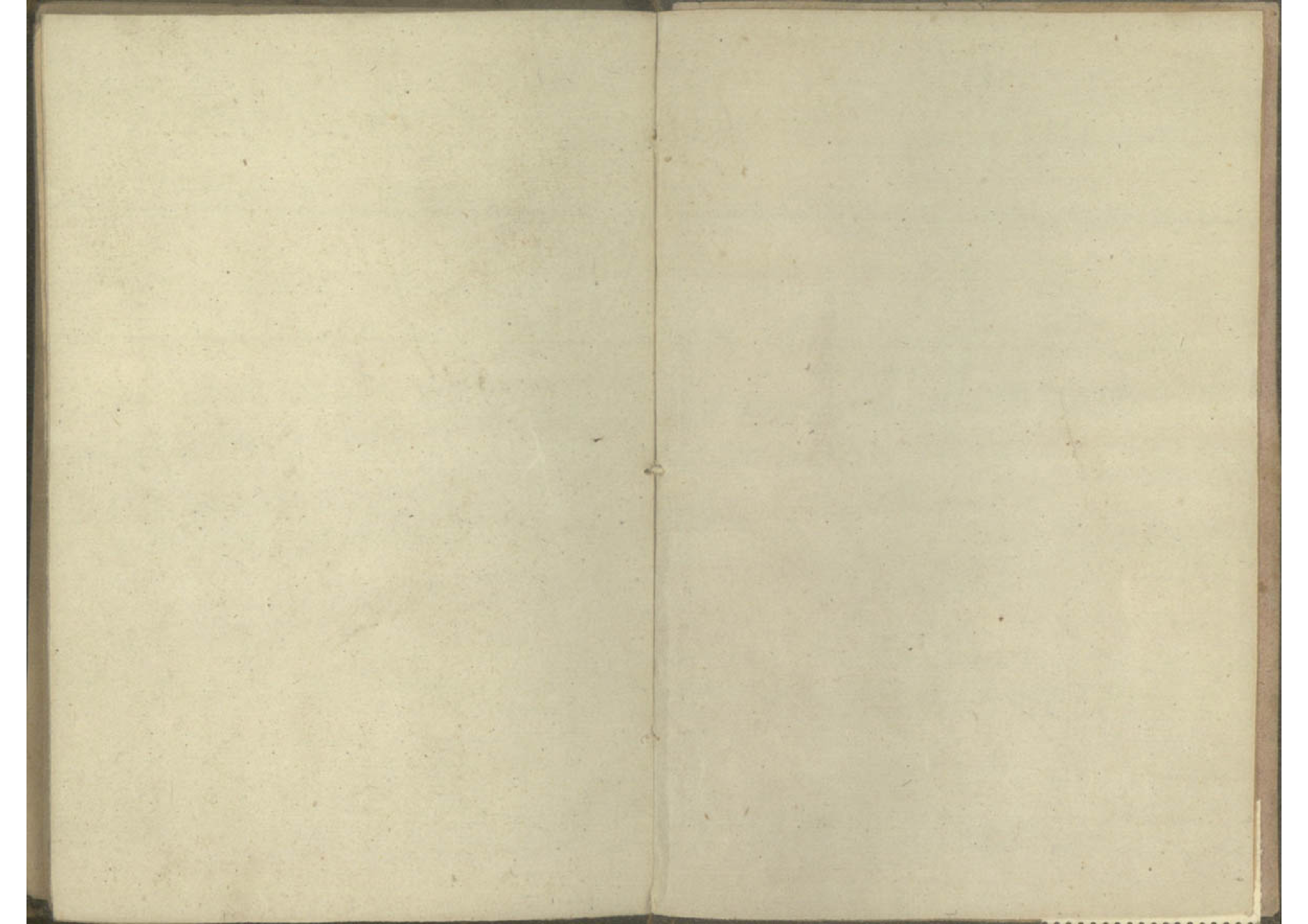
بازرسی شد
۴۶ - ۳۷
کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
۵۵۱۰
کتابخانه مجلس
نمره ثبت کتاب
کتاب دیوان شمس
مؤلف
موضوع
خطی «فهرست شده»
۵۲۲۶

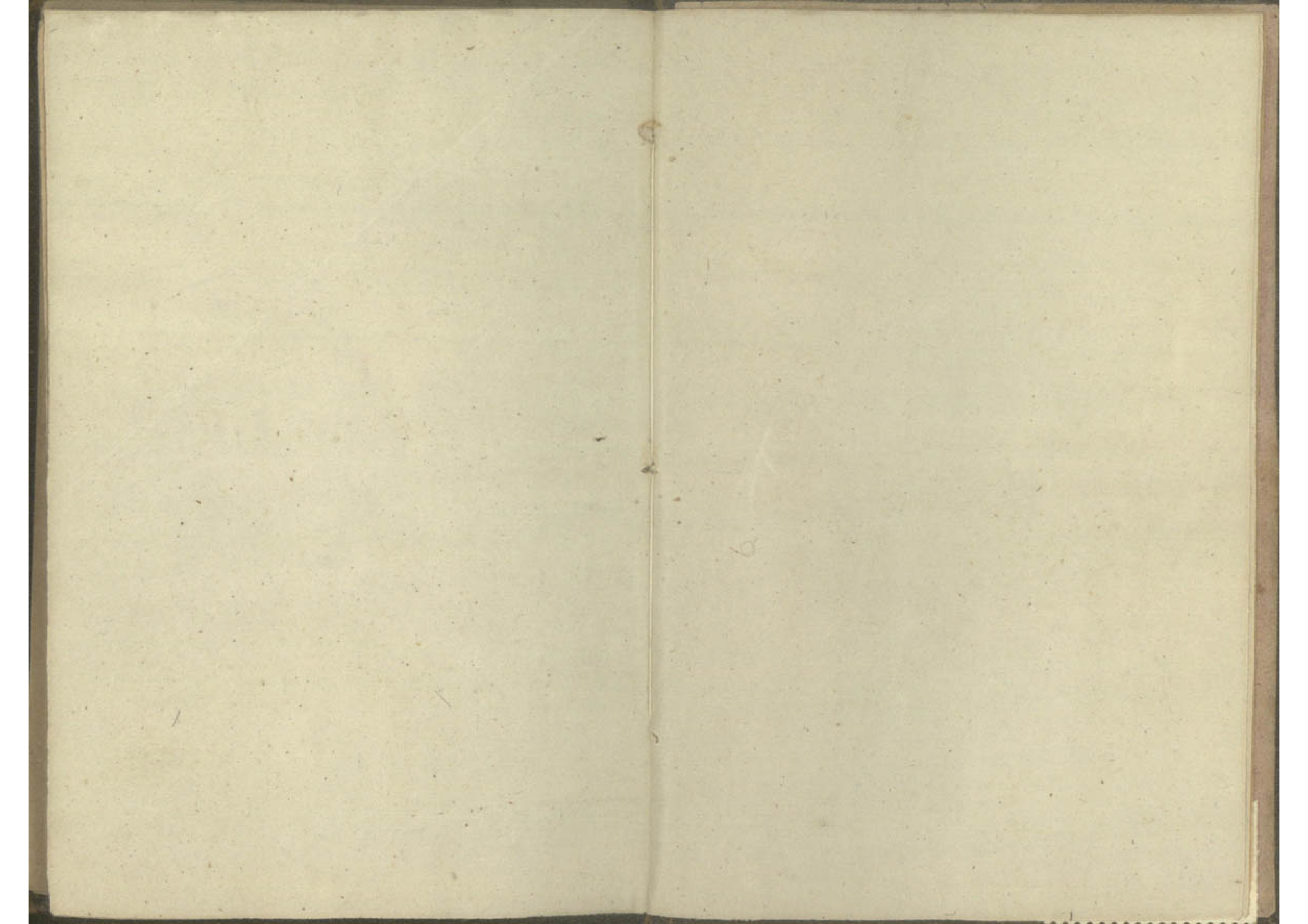

بازرسی شد
۳۶ - ۳۷
بازدید شد
۱۳۸۲
خطی . فهرست شده
۵۳۳۶
۵۵۱۰

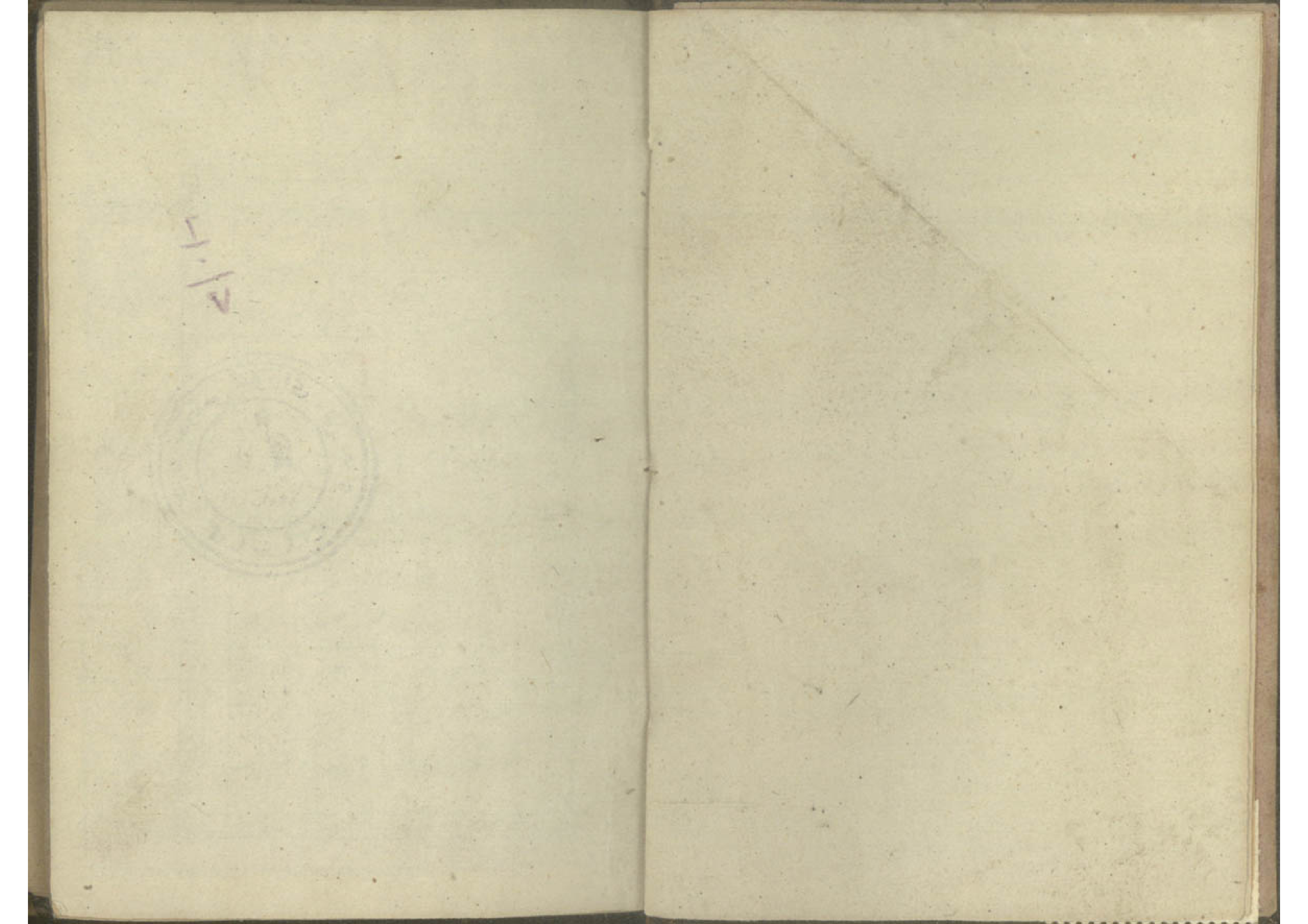

کتابخانه مجلس شورای ملی
کتاب دیوان شمس مغربی
مؤلف
موضوع
نمره ثبت کتاب

خطی «فهرست شده»
۵۲۲۶

بنی یا من کان عمری نفسه
یا من هو المرغوب فی اعوامهم
یا شیب فاصبح فی محیا حائر
یا غایبا الا عایبا کان لکمن
وارحم علی صب لکم مغرم
یا سادتی هل تحفظون بالکم
حاشاکم ان تقعدوا عن مالکم

فانا الذی لا اکتفی بوصاله
یا من هو المحبوب فی اقباله
یا من هو المحسن فی افعاله
ارحم لقلبی فیک من اهواله
حالت بی عن فکره وجماله
من لیس یخطر غیرکم فی باله
هو غافل فی حبکم عن حاله

عطفا علی من لیس یدری رشده
شغلا بکم عن شانه وضلاله

ابدا بکم الکم اهل الادب
حسن لکم اهواه فی دار الادب
حاشاکم ان تحجروا بابی

وحبکم یا سادتی یا اهل الادب
هو یدری عن یدری لا ادب
عن حسنکم اطرب وعنکم اغرب

يا منتهى المطلوب يا اهل المنى | سيشير مرآكم عليكم لا طلب

قلبي لديكم وهو في نصر لعلكم | ابدا على لطفكم يتقلب

لانه يوصف لكم تشتتم | ويعيد لكم وفؤادكم تبعدت

المرحل لسكم بذاق من | يهواكم وعدا لكم تسعدت

في وعده او عدا او صلى وصلكم | يا طيب ما لكم سكم طيبت

يا منتهى الا الكم يا ذي | من غيركم حتى اليه الب

ما غيركم من ما ظلك يا نار | ما لي اراكم عليكم تحجب

من تسلي من بعد قرب بعدكم | اذا انستم منه اليه اقرب

بنظركم طلق الفلوى في لوكم | ويزيدكم قد زال عن العتب

منكم بدا ما في بدا ولا خفا
عني له اما شرق وشرق

يا ايها السالك الذي الغرام | في الم الحب بذا لا مصطلب

يا سكن القلب

يا سكن القلب من الاضطراب | يا سكن الروح من الاضطرار

قلب محبك عديم السكون | روح محبك عديم القرار

كيف لمن ليس له اصطبار | كيف لمن ليس له اختيار

قلبي كما طوقه الحب طاف | قلبي كما دوره الحب دار

وهو لمن قلبته خاتم | وهو لمن حوله كالسوار

وهو مع الحب اذا قام قام | وهو مع الحب اذا سار سار

وهو على صورته في الظهور | وهو على طوره في الانظار

حيايته حيايته في العيان | همه همته في العيار

قدرته قدرته من ظهره فيه | ليس له الحكم ولا الاقتدار

اطلعه قبضه وهو كان | زهرته شهبته وهو صار

اقبله ادبره وسعه | ضيقه صار بلا اعتبار

من ورع الحق واسانه | نعمه الحاكم بالاختصار

من خلي عنه تبوء ارتياح | سل شعب ما به في السحار
او ورق محرق في الصبا | مضطرب بالنفس في القفار
همت ولها ادر صراط المميز | حرت ولها ادر سبيل المنار
يا ساكني اهلي فيهم ام | يا ايها اهلي فيك صار
اشكو لمن ليس له الحين عن | اشكو لمن ليس له الحار جار
اشكو لمن ليس له الزحرح | اشكو لمن ليس له الاردار
اشكو لمن ليس له مؤتمن | اشكو لمن ليس له استشار
اشكو لمن اشكو له احتياج | اشكو لمن اشكو له افتقار
طفت على حماك المنيع | درت عليكم بعيون المدار
درت على الباب بعد اللقى | عشت به ثم من الاشطار
فلن يكن ديار الحبيب | لم تقفوا عند رسوم الديار
منه قنعتم برقوم الدوي | منه قنعتم بخطوط الجدار

ليس له القيد بهذا المكان | ليس له الحصر بهذا الحصار
ليس له من جهة الاطلاق | ليس له في جهة انحصار
اشرقت الشمس ولاح الدجى | وانكشف الغيم وزال الغبار
وانبسط القلب وعم السرور | واخلص العقل من الافكار
وارتعش منه صداها العقيق | منجذبا من نظر الاعتبار
نشهده في ظلمات الدجى | نذكره من سبحات النهار
نفهمه عند سكون السحاب | مستترا متصف بالوقار
نسمعه من نسيم الصبا | نذكر ما فيه نغير العقار
نسمع من سلكم كلمات الطرب | نفهم من سلكم نغمات الهزار
فيكم عند مجري الكرام | فيكم عند درج الكبار
نجدكم عند شذو الملاح | نلحظكم عند لحاظ الصغار
ذوقك في نكهة طعام اللبن | محتجب محتجب في سرار

من نسخ الكون بخط الوف
سكرلم نفسه نلم بالجبار

هذه اطار طورا نلم
في نس من حجب مستغار

ان لن عنه بحلكم
ذلك لا في زمن الاستار

ان نلم نحن ودار النعيم
ان نكم نحن ودار البوار

يحرق من نار لم كان نور
نخمد من نور لم كان نار

منك كسرنا صنم الاحشام
منك رجينا وشا لا افتخار

ان لنا فيك من العار فخر
ان لن فيك من الفخر عار

فيك الينا صلع الاتهام
نغضي فيك خلع الغدار

غوت عن فك في ذلتهم
حرب مشا فند في الافعار

اكبرهم عندك في جبرهم
جبرهم عندك في الاكبار

لقد لنا حروف عالبات
نزلن في سطور سافلات

طهرنا

ظهرنا بعد ما كنت خفت
وصرنا الان كل الحقايق

وما الاكمل الا نحن حق
فانا كاشفات محكمات

اذا صرم العوالم والمراتب
ذواتا ثم اسماء الصفات

تحجبنا بنا عن لدنينا
وقفنا بعده في المعلات

نسينا بعد ايام الوصال
ولم يذهب عنا الالتفات

رسلنا جاءت بعد ذلك
علينا مبني بالمعجزات

وعرفنا لنا منا الينا
وصرنا دار القضا عن جهات

عبرنا عن نعوشر الكيانات
وعن رتب الذوات العاليات

وصلنا والتقلنا واتحدنا
بذات العين صرنا غني ذات

وفي التفصيل لم يوجد سوانا
ولم يوجد كبرا في المجلات

لبستم كسوة اللقا صرتم عالبشر
خلعتم مع الاسلام والان بالبس

وما المشهود والشاهد والمعهود العهد
لبستم مرة الاولى لباس الاسم والصفة
ظهرتم بعد لنا بالارواح والاشباح
بدوتم بعد فينا بافلاك واملاك

وما المحجوب والمحجوب عنهم مع الستر
لبستم مرة الاخرى لباس النقص والقصر
طلعتم بعد حيث [illegible]
واجرام وارکان وجسم ثم الانس

تعينتم بما قال لكم بالكمال
بما ظهرتم غبتم عن الادراك والحس

ابا نسمة من صوب ارض احبتي
تمر بسحر نحو الوادي الحنف
وادت امانات وجئت [illegible]
فقلت لها حال الرجوع معانقا
ابا نسمة ان جئت عنهم فابلغي
فبلغي مني اليهم تحيتي

لطيف تحيات وعرف نفحة
وتصبير ليلي ضربا من محبة
وحالات اشواقي الى الرجعة
وشوقي اليهم شوق نجمة
على الناس في حكم وعدل وحكمة
فهو اليهم من بعد عرض التحية

سلام عليكم من سلام [illegible]
فانا على السليم بالسع [illegible]

ايا حبذا ولاد بحر البرية
ودي وجبال وقلبي وجملة

وما لي بما لي الا الحي محبة
الا حي حبا لي وحبا لي وشغفه

لقد كان قلبي غائبا عني مدة
ابى عني ولا ادري الى اين مر قد
هب سارا الي دلبر من العشق والشوق
الا ليت شعري هل الا فيه [illegible]
تعربت من اهل الفراق من جمعه
اروح بلا روح وانت بلا عقل
لعل ارى ما غاب عني بغفلة
ارى من رأى قلبا فريدا من الكرى

ولا اسمه يدري ولا رسمه ادري
دع قصتي في عمري الوجد والذكرى
الى حضرة المدلل من علم الكبرى
ودل افضل في العبادة [illegible]
تنابيت من خرب الحرب في اسرى
واغدو بلا قلب واتمر بلا صبر
اودرانا دي في البرية يا طوى
الا من رأى قلبا وحيدا من الذكرى

الا من رأى قلبا مصفى مطمئنا	من الشك الا ردا اشراك الورى
الا من رأى قلبا برئ عن الريم	الا من رأى قلبا تنزه عن الكبرى
الا من رأى قلبا يدور على الفلك	الا من رأى قلبا تغنى من العسرى
الا من رأى قلبا تصور باسم القلب	الا من رأى قلبا جرا ما عن العجزى
الا من رأى قلبا تضئ على الشمس	الا من رأى قلبا تفضل على البدرى
الا من رأى قلبا تحكم على الفلك	الا من رأى قلبا تقطب بين العصرى
الا من رأى قلبا تكرم بالعرش	الا من رأى قلبا تسلط بالعرى
الا من رأى عشقا من مغرب الشمس	تحن الى غيب بصبر الى الذرى
الا من رأى نبعا بخضراء حلة	زمان الصفا عادت من الا
الا من رأى ورقا وبانت حاجب	تبين الى الغيب لما كان في السحرى
الا ان تدلى عن باسم العرب	الى ان تجلى جارا من السرى
وقلب لربان لك الامر طائع	تحجب عن غيبى ودرت عن بحرى

وقال نسب ما عند ما كن باتز	ولكن عقود الى البطن من ظهرى

تنزهت عن دهرى تعزبت عن بيتى
تسامت عن اسمى تعاليت عن قدرى

لقد شهدت حاله فى ذاته	لما صعقت وبقطن مرآتى
لما تبدت ذاته لصفاتى	فبرزت ذاتى سيما وصفاتى
وتطورت فى قربه اوقاتى	ورقصت فى نفسه ذراتى
وتزينت بجماله وجلاله	وحكاله صافى حلاواتى
تشرقت بوجه ازمانه	وتحركت بشهوة آفاتى
وتزلزلت من قهره اركانى	وتملكت من لطفه هيئاتى
وتفضلت بفضله وصالى	وتواصلت بصبره صلواتى
وتضرعت من شره المنى	وتعرفت من عرفه عرفاتى
وتبدلت لصفته اصفاتى	وتحولت بنعوته حالاتى

ازاره قرنا قرب مصباحي | فلذلك في صفوته مشكاتي
فهو اللطيف في نوره مرآتي | لما بدت بطلوعه حياتي
فتشرق من فوعه اعلائي | وتزعت غرته راياتي
وصبحي ضاحك مبتداي | حتى الظهر في نوره ظلماتي

يا ما شفا ولهدات آتا فانه
بسفوره بروايح النسماتي

لجماله ما في الوجود مظاهر | وجلاله فيه ومنه ظاهر
لقد تجلى واختفى بظهوره | انواره حجب له وستائر
سفرت به الاكوان طرا اذ بدا | وستوره منه عليه ستائر
وغابت عن غيري غيابه فرقه | ان الذي قد غاب عنه حاضر
عن وجه المستور نورا باطن | لم تحجب الابصار والبصائر
لا غبت عن شكوى الانام بشكر | لرائيه في كل شأن شاكر

كان الكمال حقيقة منه بدا | والبيه من كان حب صابر
يا سروة البستان يا غصن النضر | وتفضلت الميس فتى جائر
يا طيبة والسلع والوادي | والمنحنى لولاكم والحاضر
ما هذه الاطلال لولا اسم | ما هذه العمران لولا حاكم
ماي وما سلمى ولا ليلى الحمى | الا مرايا حسنكم ومظاهر
كلت الملاح الا بك مدار | ومعالم بكمالكم ومناظر

يا ناظرا في نوره يا ناظر
يا اولا الظاهر سواه اما آخر

يا عالم اسقام فيك ظلالا | ولكن على البيت ولالا
يا مذلا لمن يعتمد ذرنها | عزه يا بال ميك مثالا
رد على الضلال فيك فاني | لم ازل فيك المهتدي ضلالا
جرى على قلبه تجلى ظا | في تقاة ملطفة وتعالى

عهدا لها الصبح من قبل فسند   لا بالغ من العتيب ق لا
يا بلج الحمى جملك رفع   ومنع عن الصحب وصا لا
فرتحلت واختفت طورا   وبدلت وارتعشت جلالا
اذا تجلت في خلال خليل   لا تجل من الخليل خلالا
مذ قطع طور شمك نشرا   والنفل اذ طوت فيه طلالا
داع ريمي ودهاني ومثالي   لا يبقى من الجمع ش لا
ايها القلب للعتاب تهيأ   وتجرد عن العلائق حا لا
ولقد تنشر لعد نشر فتحيا   فلك معنى وصورة ومثالا
وتوحد عن السلاسل لعونا   وانفرد عن الصفات كمالا
والطف تسع الطباق طي سجل   وترفع عن الجمع ف لا

لسر الله اذ رأيت بدورا
طلب الله اذ رأيت هلالا

خفيت

فيا ما بي ومنك في الهوى   من عز بين المساعد والثرى
وتجمع في غنى جمع جامع   شمت اشتات ورافع همم السرى
وتغلب الطالب في الصبا الكرى   شرب البحور الزاخرات وما روى

وبين المحو طامس فيه السرى
ما آن قلبي عن سلالك وابري

بدت ذاتي بأعلام الحقائق   صفاتي كلها ظهرت بذاتي
صفاتي اذ بدت عملي وجلا   لقد حجبت بحجب الكائنات

وشمس الذات اذ صحت بها
بلا حجب ظلال الممكنات

لئن قيل العطار منذ جي   كأن العين في مندرج
لقد ما كنت في مرتق   فتجلى صرت مفترق
ظهر الكون من تكليفنا   بدر البروج من تدليتنا

هدت الکتاب من وله
صارت الکمل تیرانه

تجلّی حسن معشوق حجاب دعاشق
تنزیه و تشبیه و تقیید و اطلاق

تبدّا وجه حسنا تجلّی حسنه و حیا
باسماء و اوصاف و اکرام و اخلاق

تعیّنات نزول و اتصال
و ترقّی صعود و انتقال

الی الکهف ادنا مستر بسی
علی طرف من اطلاق تجلی

حرما حضرة فهم وقعا
وقوع الغث فی صعید فلاله

توصّل باء درد سکت
الی وجدان الکاس تحت

فان الطلب فی حد التجلی
من المحجوب فی ایام الطلب

ادر راح

اذ دنا راح رضیا الا بابا ابهات فی
کجام صرف توحید من بدا مجی از هجی
و اشربی جمیعا ه الکاس من حمة
شراب ناب توحید من لا شده دار اندی
و لان تری عن صحیا عن جمع عن صحیا
تن اصل و صل من ز اهن فرق
اما نظر الی حالی اما نظر الی ما لی
تو از دیده عاشق و ناظر در ور

ارحنی یا غنی عن قیدی و اطلاقی
که ما فی ترم تا و ما فی ترم ما فی
دعظر بی بر باده و ذوق ابد ادراکی
ز دست شرک و کفر و دین بیا دکوی و
و عن هدی و عن وصلی و عن صلاة اشراقی
که من هند و وجه من بیار ام تم اشناقی
اما نظر الی ذاتی و اسمائی و اخلاقی
که حسن چهره جانان دکورد چشم آفاقی

بدا من مغرب حق گنبد ناپید گلیه
اما الشمس الذی طلعت من النور اشراقی

تهذب فنک طلا فیه ابدالی
رحیم سخرات مدام من دجاجی

قلبی ملاحظ ذات عن حقی
البس تره ۲ تحت من کرس شوقی

ز دولت عرش
در کجا

واز جمع جانب خلوه [illegible] چشم — لقد جلوت من نعمی من جمع [illegible]
دلیف [illegible] ملاح جمع — ملاح [illegible] ملاح [illegible]
بحسن وصل [illegible] همه صبح [illegible] — [illegible] حمید [illegible]
بهر [illegible] عالم [illegible] — [illegible] وصف [illegible]
بعزم کعبه [illegible] — [illegible] وصل [illegible]
[illegible] سلام [illegible] — [illegible] حسن [illegible]

[illegible] سر [illegible]
[illegible] عشق [illegible]

نظرت [illegible] نظره [illegible] — وصلی [illegible] وحدت [illegible]
نظرت [illegible] — نظرت [illegible] وحدت [illegible]
اذا جلوت علی [illegible] محبه [illegible] — وحدت [illegible]
[illegible] — [illegible] نام [illegible]

منم که آینه دارم از [illegible] نام — [illegible] که [illegible] آن [illegible] ادراک
[illegible] جمله [illegible] — [illegible] صلاده [illegible]
[illegible] وصل [illegible] — [illegible] رنج [illegible]
[illegible] — [illegible] پاک
[illegible] نور [illegible] چشم — زنار [illegible] حسن [illegible]

ز دوستی همه پاک [illegible]
همه جهان [illegible]

العین تلک بکثرة الآلاء — حتی ظهرت بجملة الاشیاء
لا تحتسب بالواحد بالاعداد — کلا وبعدا ومراء الرائی

تجلی الحب من کل الجهات — عن عینی بانوار الصفات
حیث الحب عن الکل [illegible] — وکان الحب عین الکل ثابت

الکون صفته کلم واسم ذات
والحلق منتشر وکلم ذرات

الجملة فعلم واسم فيها	اسم لهم وهم كلم مرات

فذا العلم من اذواق حالات	يطلب لا يعقل ذي عقال

واقف نحوهم رجال وقيل
ولا يعقل غير ذي حال

في سيرهم للحق قدم تاخر	نحو دائرة باب تاخر
ما السينه وما القوم وما اللب	السينه هم وما هم الاثر
من يطلب في الحق بحث اصدار	من غرف ابغيه وهم جهال
ان شاء ان يبلغ صيد الحرث	دع نعت في الذات تقدم وتعالى

دل

وكل ما كان من الكون وجود
شاهد له الفناء لدى شهود

كن عند طور باطهر عند	حتى يلم بك عشيا معهود
يا أكمل مظهره لبه البقي	يا واسطة الفيض من الخلاق

حمت بكم مظاهر الآلاء
تمت بكم مكارم الاخلاق

يا من بروزك طلعة الاجمال	منها ظهرت صورة الاكوان
يا تم ظهور بالك لا اله	في مظهر كون جامع الا آن
يا خاتم نقش خلقة الاكوان	بالوح نصوص بروزة الفرقان
كم لاح بذلة العشاق	فيض المعشوق في الافاق

فمن کان عشر عنا الکرم سری | رُوحی له ملك على الملك اخری
انظر الی البر البسیط وخلقه | وانظر الی البحر المحیط وشکله
والی وان طفت بالبیت صورة | فهی البیت معنی بیت ما [illegible]

بیا در بحر ما بگیر ز ماهان [illegible] | که تا دریا [illegible] تو بلدی اهل دریا
اگر پر جای آن صحرا دل دریا [illegible] | حیات خضر [illegible] که کناری [illegible]
اگر امواج دریا را بگردانی بسی | بعضی دایم که بحر ما مست و بر [illegible]
همی ز [illegible] فرقه [illegible] | اگر از [illegible] فرقه کی اسم [illegible]
چو واحد کوی اعدادت بیاید [illegible] | چو قطره ای [illegible] [illegible]
زکثرت نفی وحدت زد وحدت [illegible] | زراه کثرت وحدت [illegible]
چو دانی زر و بالای [illegible] آن حق تو | ندیدی منظری در جوی زر [illegible]

چو بس نسخه حافی و رود در جور [illegible] | [illegible] پیش [illegible]

الا ای مغربی عشقی مغرب [illegible]
برون از شرق و مغرب ساخت عشق [illegible]

بیا در چشم عاشق کن نگه روی ما را | که [illegible] [illegible]
بصحرای دل عاشق ما جلوه کن [illegible] | بروی عالم ارواح بیا در روی صحرا ما
دمی از خلوت وحدت برآ صحرا | نظر بر باطن ما کن [illegible]
دماغ جان اهل معنی چو معطر کن | ز روی خوش [illegible]
الا ای ترک لغاتی بیا جا را اشعار | [illegible]
جهان پر شور از این داد و [illegible] | که ترکان [illegible]

سخن با محو صحرای الا ای مغربی کم گو
که صحرای [illegible]

ای جمله جهان از رخ [illegible] | وی روی تو [illegible]

ما با همه حسن تو در آیینه نظر کو
عکس رخ خود دیده در آیینه و سیما

هر لحظه رخت دلهٔ جلا از رخ خود را
بر دیدهٔ خود جلوه بصد کسوت اسما

از دیدهٔ عشاق فزون گر تو نهی
تا روی خود از حسن بیان کو تماشا

روی تو زان جلوه گری همه را خوش
آن سبزه لا نام بهار آمده حلوا

حسن رخ خود را بجهه می درد دید
زان روی شده آن آینه جمله آسا

ای مغربی از او دل اله
سلطان عالم خورده جمله صحرا

دارای سلطنت بر جهان سلطان ما
داری شرب هر سا سر سر شر

ای کام جان لبی هیچ جرعه نرسید
از آن شراب که همه میکند لب ما

با خشند پای اسب دیار نرسید
سوار هیچ ره تو کو کرب ما

هنوز روز و شب کاینات هیچ نبود
که روز ما رخ او بود و زلف او شب ما

که جان و جان دل و عشق نبود
دو قوف یاقی زند و در یان ملک ما

راه یار ما

راه و یار ب ما آن کی خبر دارد
که تو جز چه ما او راه ادب ما

ز دین و مذهب خود گر دارد ضمیر و تیغ
که دین و مذهب حقیقت دین و مذهب ما

بحث لوح دل از نقش کاینات
چو مغربی اگرت غم طلب ما

چو مهر تو که بسر بت در کل ما
چو لوح تو که بهار یار در دل ما

بدست چون شب چین روز نالان
ماه تو چو کل ما بلک در کل ما

چو ماه تو که از آسمان قمر آید
نشسته خوش شمیم سرخ و بر دل ما

ملک که تو که افتاد در صد نالک
چه بود است در بین جمع چه بال ما

چه بود جا که جان همی رسد بهم
ز خمش خوش دعای آدمی ما

برابر نقش بنگ لحظه ای بندد دل
ز بس خدنه عشق بندد در قلب ما

بهر گره که دل از زلف خوش شکن
از و گشاده تو صد هزار مشکل ما

چو مغربی نظر از نقص کاینات بدوخت
اگر جمال جلالی بی‌گناه ما

خورشید رخش چو گشت پیدا / ذرات دو کون شد هویدا

مهر رخ تو چو سایه انداخت / زان سایه پدید گشت اشیا

هر ذره ز مهر نور رویت / خورشید صفت شد آشکارا

هم ذره ز مهر گشت موجود / هم مهر بذره گشت پیدا

دریای وجود موج زن شد / موجی بفکند بحر دریا

آن موج فرو شد و در آمد / در صورت دلبری دلارا

بر رنگ بنفشه معانی / چون خط خوشش کند ز رعنا

بشکفت شقایق حقایق / بنمود همه از سر و بالا

این جمله چه بود غیر آن موج / وان موج چه بود غیر دریا

هر جزو که هست غیر کل نیست / پس کل که بود سرای اجزا

اجزا چه بود مظاهر کل / اشیا چه بود ظلال اسما

اسما چه بود ظهور خورشید / خورشید حقیقت ذات والا

ای مغربی این حدیث بگذار / سر دو جهان مکن هویدا

ای بلبل جان چه در قفس تنها
تا چند درین نهان مانی تنها

ای بلبل خوش سخن که از گلشن دلها / چون بود که افتادی ناگاه به گلخنها

تا لب ز فراقت شکسته دل ریش / زان روضه و بستان گلشن افتادی تنها

بشکن قفس از بند تن ای باز / از سایه صحن بجز ام گلشنها

محتاج چنین دار مجمع این صحن / پرنده ببال گلشن عشق نشیمنها

در بند دام و دد ماو اهل گردون / زین جای مخوف ای جان رو جانب جانها

ای طایر افلاک که در دام زمین ماندی / از بهر دو سه دانه وامانده ز جو تنها

باری چو همای اوج ز رفعت تو گردون / بر سطح بساط عرش بشکن تو ز روزنها

ای مغربی سالک چه حجره تو
کامکاران برای دیگر قسمت تنها

هیچ دانی که چیستم و شما — سایهٔ آفتاب و نور خدا
سایهٔ آفتاب باشد از آن — باشد از مهر شعشعه منسوب
نیست خورشید از شعاع بعید — نیست سایه ز آفتاب جدا
چون نباشد سایه وجود رسید — یارب این کثرت از چه شد پیدا
نظر از عین کائنات بدوز — تا که سایه ببایدت تکیه
بگذر از سایه را که خورشید است — آنکه نور سایه بخوانش مرجع
نیست واحد مگر که جمع لوا — عین هستی جمله اشیا
هست یک عین جمله اعیان — یک مثال است بهمه اسما
ذات و صفت اسم نعت صفت — عقل نفس است جسم شکل هیولا
جمله نقش و نقشبند وی آن — هر چه هست شد در معنی دنیا
نهان نگاه نقش غریب — میرسانه بخوش خود را
هست اندر جهان کهنه نو — آخرش باشد اول اما چرا

گاه مجنون شود گهی لیلی — گاه وامق شود گهی عذرا
گر ز نقش و موج گاه گهی — نیست الا ز جنبش دریا
آنچه امواج خوانیش بحر است — گشته ظاهر بصورت من و ما

نقش این موج بحر سیما ماست
مغربی و شناخت و شما

ساقیا در ده آن جام صفا — دمی از ما رهانی بی خبر ما
ماه را گر توان که کاری — بکن کاری بکن کاری خدا را
چو چشم خوش تو سرمست گردد — دل و عقل و زلف و دین ما را
جهان زلف و رخ قلاب گردد — بیار قلب زن کیمیا را
توان ساختن ز ما شاهی — اگر میل تو از ما شاه را
گدا سلطان شود گر لطف سلطان — نشاند بر سر تخت گدا را
نگاه کن راه بر نقش و نگار آ — تو نقش و نگار را بفکن نگاه را

بیا و بشنو عالم پاک گوهران / از آن آینه گیتی نما را
برابر آسمان‌ها چو خورشید / ز کوکب پاک گیتی ... را

بیا ز شعر ابرار تا آیی
بیان مهر گلستان اسما

ز روی ذات برافکن نقاب اسما را / نهان باسم مکن چهره مسما را
نقاب زچهره از روی چو صحرا ... / ز لیخ وحدت و خلوت دم ... را
اگرچه پرتو انوار ذات محو کند / چو آن نقاب برافکند جمع اشیا را
اگرچه ماه نمی‌خور بتو نتوان دید / ز ماه من بشنا ... بیان ... را
اگرچه سایه عشاق معرب جهان / ولیک سایه حجاب آمده عشاق را
فروغ چهره عذرا نهان نمی دارد / ز چشم وامق بیدل جمال عذرا را
نمی سزد که نهان بکنی ادا ز ... / که نور دیده تو چشمهای بینا را
ز شعر تو چو تو یابد طرح ز جان / نهان از دو جهان ادب ... زلیخا را

ای گشته کجا رخت ز مهر ... / از حسن و جمال آمده جانان تو محجوب
بر صفحه رخسار تو بر ماه پری روی / حرفی ز ... ز لطف حسن شده مکتوب
محجوب ز ... بحر ... / ... ز بحر ... محجوب
بر ... چشم ... / در آینه ... یوسف یعقوب
در ... و ... ناظر و ... / در عاشق و معشوق تو ... و مطلوب
در ... عشرت ... / آنها که کنند سجده ... کار ... خوب
چون روب عشق ... / و ... گردش ... حادث
زان لطف ... / ... جهان سر بسر ... و ...

محجوب ... ز ... اشعار ...
... محبوب ... رخ ... محجوب

چو ماه ... / ... دیده جهان حسن ... جان ...

چه الهام بدان آیت کائنات کند | لبی که باقی دین لعل تو صیانت حسن
بدام و دانه عالم نمی فرو آید | دلی که گشت گرفتار زلف و خال حسن
خیال ملک همه عالم نیاورد بخیال | سری که هست درین چاه از جمال حسن
حسب رای اولی هاف در کوی شمال | اگر چه پیر جهان است بر مثال حسن
درون سینه جان از حسب معلوم است | که از حسب در آینه تو جمال حسن
بدان سبب که جمال از حسب بر رسته | که از حسب برارم نظر بجمال حسن
چه احتیاج بود دیده بغیر از تو | چه بر درون سینه تو جمال حسن

زشرق دل اگر سر برآورد که صبح
برارد بدر رخ از نظر جمال حسن

مه که لعل لب ساقی جان است | ازان که چون رخ تو ... برام اجرا
مه که زیر رقعه رخ در خوش است | چه جای نسبت آواز عود و چنگ و رباب
فال بر رخ دلبر بطالع مسعود | لحظه باز که چشم گشود دیده خواب

مگر حال

نگار جان در دهن و چشم آینه | ببسر مهر رخ زحمت نور است
عالمی را که نفی بود عدم | لب جان پرور ز لعل آب است
جنبش از تست جمله عالم را | در نه دل آن عدم سکون و ثبات
ارچه شد عالم قعر و عمق | که نگوید جان ز گنج زکات
مغزها انچه عالمش خوانند | عالمش از رخ زلف در مرآت
انچه او لوحش همی مانند | نسخه عالمت و سطر ذات
یک سخن می شرح حسب | از آن سخن شد جهان پر از کلمات

آن سخن بود توحید عالم
آن سخن بود مجمل اجمال

اگر ز رقی برای آن که او کل صفات | در کفن ساخته لیلی زیارت کرده
مادر در جان همه مارا | زمین زراب ارواح در اکوان
چه چشم بود که از آنچه آنکه کند | الرحمن و بیدای در جمع جهات

با دو جهان کنان در برابر نظر است
با آنکه جلوت همه در پیدایی رخ است

که منظری از این بیت درگاه حق است
از آنکه سیتی تو همه پیدا با جلوات

نظر نهی بر ما معرفی کی ای
بین که رفی چه حسن متاثر آمد

ای از دو جهان نشان عیان گشته
ای آنکس که لصدیقی از صورت
گر کنه نهم از در عالم
گشتی که همه من خوشم
گشتی که در جسم و جان ربودم
ای که گرفته کف ره
گشتی که نه ایم و نه آیم
گشتی که همی کند بنگاه

ای غیر عیان بسر این عیان گشت
هر لحظه همی نمود عیان گشت
پیدا شده در مکان مکان گشت
گاه شده بسر بهر نهان گشت
پوشیده لباس جسم و جان گشت
بالله تو بگو که در بیان گشت
سر این که همی نمود پیدا گشت
از حسن جمال دلبران گشت

ای آنکس که لصدیقی از جمله
ای آنکه تو پا بنده در جهانی
ای آنکس که نمود حسن خود را

همچو جان آمد پرده بان گشت
با کهنه نقشی گران جان گشت
آشوب فتنه شده در جهان گشت

در دیده معنی پا پنهان شو
در دیده دیده پیش عیان گشت

آنکه او در بر لباس شد عیان پیدا گشت
آنکه از بهر ما که از خلوت برون رفت
آنکه خود از بصحرای جهان بهر ظهور
آنکه در عالم علم انداخته نام و نشان
آنکه بهر خود با سم رسم عالم ساخته
پیش ما از زیر و بالای جهان در آمده
بیت نهان شد چشم اهل بینش آمده

دانکه بیت آن جمله عالم نهان پیدا گشت
تا همه عالم بدیدند عیان پیدا گشت
گو در صنعی از جسم و جان پیدا گشت
بعد از آن گه بنام و نشان پیدا گشت
تا کرا کو بسر همی جان جان پیدا گشت
زیر و بالای زمین و آسمان پیدا گشت
گر ظاهر در لباس این جان پیدا گشت

تا بگیرد سر او لوا گر تو نیست بلا	گر چه اسرار حق جایی شد هر زمان پیدا کند
الحکم گر بد شعرها این صحت ساعدان	بعد از آن در بر که حق آید پیدا کند

الحکم ما او مستول کشف بسکو بسیح
شد در میان جمع آن عدد را

چون یکی اصل است جمله عدد را	جسم جمله بحر است اصل حق را
چون زیک حرکت شد حالا	بس که ما شیر آنچه صفات
نیک و بد خوب و زشت و کهنه و نو	در جهان بیش کند و عدد را
ورنه بر خیز زعالم عدد را	نه نو کهنه و نه نیک و بد است
احمد اندر ولایت احدی	بی احمد که بر چه بر ابتدا است
ابتدا در ابتدای او الست	الف اندر جهان ما ابتدا است
هست هستی باقی دریای	که او را همیشه حد و عدد است
باطن بحر چون لجه است	ظاهر آب سر بسر زبد است

ظاهر سرا

ظاهرش سر را همه باطن	جسم جان و قوت عدد را
باطنش بحر ذات دو صفات الکل	ظاهرش سر را الکل و صفت و حد را

شعرها بر که عرفان درباب
والا همه ده روزه ای شر و جرد را

در عالم چون نقش صورت حق	چه جای نقش و صورت بلکه حق است
اگر آن بحر گرد باران شد	چو از دریا است آن دریا نه چون
چو باران به دست آید پیدا	درخت و برگ و بار و بحر باقی
غلط نبود اگر گویی که مجموع	بار آن باران احتیاج خورد رود
ز صد آینه یک روی معاین	اگر چه صد باید لیک یکیست
همان نقش که می بینی از این رو	چو او نقاش آن نقش نیکوست
از آن چشمی داری که بینی	نقشی نیست الا آن چشم دیدن
نظر کن باز در جان نظر کن	نگار است نقش عیان چشم برخ در آن

چو جهان نقطه ... / در بیان شعر ... اوست

ساقیا باده که هنگام ... / باده در ده که ... است

دوری در جهان ... / یاروی در اسپ ... شعر ...

دیدم ... / عالمی ... دیدم ...

... حجاب ... شد ... / هر ... عالم ... دیدم ...

مهر ... ذره ... / ... سلطنت ...

... / هر که ...

هر ... / اخر الامر ...

شعر ... اصلاح ... / روز ... در ...

مهر ... / ... هر ... آن ...

گلاب از چشم ز دیده ... سرسید / ای جهان بین ... خراب ...

باده در ساغره همی ... / که مجلس ... شراب ...

... که ... / یار آب ... خراب ...

همه ... مضطرب احوال / ... شهاب ...

همه در ... جان / عارض ... آفتاب ...

چند ... / ای مفتاح فتح باب ...

شعر ... / چند ...

ای که مضطرب ... جان ... / ... مضطرب ... جان ...

... / عاشق ... جان ...

در میان ... / ...

هر که ... / ... عظیم ...

خود [illegible]

ما همه دریا و دریا عین ما بلکه ما
چشم دریا بین کسی دارد که غرق گوهر است
نیست کامل در دو عالم آنکه دریا غرق نیست
جمله عالم حباب آسا و موج و جوی
سایه بر نور رسید بلکه بر نور عاشق
حق پیدا شد که حق هست و باطل نیست
نقطه از جنبه عین جمع دریا چو

ماهی ما در سراب ما و دریا ما
در نفس موج ... صفت
عین دریا هر که شد ...
روی آن عالم نگاه ... علم ما ...
سایه بر نور رسید بلکه ... گوی
روی حق ... باطلست
وصف ... از ...

نیست دریا در میان جان و جان مغز
بر رخ جامع ... صدق ...

دیده آینه رخی شاهد دان
محو که بر ورق کاینات
لیک تحت ... جان

بروی عالم نظر و جان
علامت ... علامات
نشان و نام ... محو

لیک در وجهش نه اسم ...
در ... عادت و ...
مقام آنکه ... مقام
طریق آنکه ...
... لیک ... قدم
لیک ... آن ...
که ... فرود

وجه ... لات
چه ... علامات
... مقامات
... خرابات
... کعبه ... حالات
... حسنات
... جمله

وجه ... او
... است

هیچکس ... ما
... آن
...

... ما
... گشت
... است

همچو سرو بالای بادام لعل او قرار | آنکه میخانه‌ده ایدم لعلی حرمت
زلف او کمندینه تاراج دلها جانلر | هر چه دوعا ایله که رقیب کی دراز شب
گر گلدی دورت بعدی جان باشر ارکن | حسن گلیم حضری باشر اوغلا ده دوش
باید ایند عشق او ارجو نعلی دارد | کامله در عشق نعلی ار جوش دارد
ازلی مهرا وارجو شمس باید برید | لب بر بدیل ایکه سر بر کر مدد دوست

هستی کز معرفت‌لر آیت حسن قرب
معرفت‌لر ایله ارجو هیچ حجری

با نوابت لیس یار دائم در دلیم ار | گرچه وجهی ازدی اوده دوعه رب
دیده ملک ما به بی قطب رقیب او | کافتاب رقیب او ازدها سوزن
لیک روشن ایندر رقیب او دیده لکلن | گرچه باغ دیده بلا ارده بشر حجر
جنت اربابی خیار رهبان دیده | در حسن جنت که گلیم سسند دیده حور
گرچه دیدار او باید زار بر طور دیب | حاجت رقیش جو بی گمر کوه طور

ورک بار ده دستار علم هر چه | چون ایکی درکت علم
گرداب شد له درسا سقف شد | ایله درسا به نقش بش
ناصر منصور سکوید انا الحق نفس | اسرار نامه گه ان لعل زار صدور

معرفت بر لا بار بس معرفت چاره ایدم
گرچه بیش معرفت ایله ارجان جوهرند

هیچ مبدا له عالم ارکن | با طور نفس له دم ارکن
با حروف اسم اعظم در محمد | چند باشد با خدا اعظم ارکن
آن دمی گردی عیسی معجه بلا | زنده گوا بنده اندم ارکن
اینه الف او حرب ان صدر | اصل عیسی هر بیم ارکن
خاتم ملک سلیمان حضرت | علم تسخرات خاتم ارکن
جنت اصل قدرای مختلف | دین خیالات ماتم ارکن
آن که یکیار لا انزه دائم حضرت | دین بانع نحت خرم ارکن

گاه بساط و گاه عیشی ولی
بی بهانه ساقی و جام ایرنگ

اینکه باشد همه ما را در جهان
که غریبی گاه ماتم ایرنگ

مغربی گر زانکه سینه آتشلیک
لیک بی بشر دست کم ایرنگ

بی جان و دلدار نتوانم نشست
بی جمال یار نتوانم نشست

صحبت یارم چو می آید بدست
بیش با اغیار نتوانم نشست

ساقیم چون چشم مست او بود
یکزمان هشیار نتوانم نشست

چون بت و زنار زلفش او فتاد
بی بت و زنار نتوانم نشست

با امید وعده دیدار گل
بیش ازین با خار نتوانم نشست

بلبل آسا در گلستان خوش
محرم از گلزار نتوانم نشست

یار ما آمد بیازار ظهور
هیچ بی بازار نتوانم نشست

زانکه در خلوتسرای خوش
بی اولوالابصار نتوانم نشست

چون بیابان کار دارم هر نفس
یکزمان بیکار نتوانم نشست

بر فکنده پرده از رخ روح بخش
پرده بر رخ نتوانم نشست

مغربی را کهنه شد در دو چشم
زانکه بی ... نتوانم نشست

چون رخ ساقی ز ماه حسن قطار دیگران
لاجرم ز روی تو هم وصال دیگران

اینکه هر ساعت عطا است آری تو
بیش ازین باب لاف اوصاف دیگران

ربایی من رقیب بر دل ترکی دلبری
از سواد خط و خال خط و خال دیگران

با وجود اینکه حسن او زیب ختاییست
درد داغ هرکس ازوی حال دیگران

گرچه عالم سر بسر نقش خیال روی تو
لیک ... در سال دیگران

محو ادراک جمال تو بر چمن
هم ... یار دیگران

همچنان گرچه جهانست خالی در جهان
لیکن این ... حال دیگران

... ملک ...
زانکه ... دیگران

شعر پیدا در نظر خجسته رسالت اثر بود | هر طرف بلبلی و هر جا هلالی دگر

نصف درویشی کاید برین جا که ما
عاشقی چون بی دلبری که ما

خرد که بخر از کائنات افلاک | خراب چو چهره از باده سیاه ما
زلف جانان بیان باشد در جهان دوام | که زلف جانان باشد دوام دوا
وارث نه ما عاشق و بیخبری | دلبر به چه دوی حسن اوست بر ما
عالم نه جهانی که پیدا انجام | جهان بد پسندید از پی بهانه ما
جهان و چه درد و بیت سر پر جگر | آتش جهش ز دل که دای حکمرانه ما
بحرف آنکه ما بیجلس بیکو سر | تو بهجه پیشی در جهان و نه ما
خرد و آتش و دل که و گلگون چشم خوش لب | صدا و نغمه و دل و ترانه ما
کلید مخزن اسرار شعر پیدا | که مخزن چرا ما و بی جهت و رایت ما

لیکن وره بوت رسیده در ره ولات | ماهر حاجت است معجزات و بیدات
رسیدگی تو جست که از جلالی | بهانه که بر حق و راه بیدات
بهانه ای اعظم رسید اساسی که گشته | به پیشرانست مرحوم احمد اسیدات
جانانه چشم بر آن راه اساس آمده | با ولیای دست اینهای چشم ولات
کمال صدق که ابو شاهد است صدق | صدق با حال کند اید ضمیر سیاست
ملوکی سبح را و تو داشته که جلالی | رسیده کارنامه انتها و بیدات
دلم رسید چرا اعظم در سیم و حالت | نعاتی که مرا دیدانه است بر عادت
هر آنکه پاک کنه که اش و اهتز در | هر سر حدیث حق باقی آه آه حق
رسیده است نصحت بر راه کشف و تجلی | کمال حدیث که از شعر پیدا بر دوات

هر آنکه جلال احضرت مطلق
محبت وحدت عشق عین محبت

رات یوسف کنعان درون جهان | دیده چو که چشم چو چشم یعقوب

جای درد و درد ما هم از درون بطلب
اگر چه دل تو از فرق زر دوات

ملولم هیچ ندارم ما با دست
که بهیچ کو بدان آن زر سوت

بلی آنکه کند پاک خانه را
میان رشته وجود در میان جان زر

نزاید بر دل من دگر جز شر
هر آنچه بر دو رو کاینات بنگر

نجس جهره او در طره سرکش
نگاه در بساط کن که جمش جهان

رحسن او که در کاینات همه
خروش دولت جنت و شور وجود

ز مغرب که رو بش مغرب نهان
که مغرب کجا ز دوری حق محجوب

مولا دلست که او را نهان بر عیان
نهانست همه دلها سپر آن پیدا

چو برزخی که بود در میان ظاهر و باطن
میان چشم تو است و فلک است ولا

از دست در همه جا نهان فروغ ماه
از دست در همه دلها جلوه ذر دیدن

ز دل من اندر تصور گشته نشان عقل
عیان از رو جز و از بس دیده آه و حق

علوم از و بطرق بحث و تخیل
به از طریقه عقلت بحث و نقل روا

و ماله عشق نظر کاید از پاک فرست
چو ذات پاک ز رتبت سالمی و بهاست

ربی ظهور ربی جمله کاینات
ربی سرور ربی پاک ملک ولا

بعد از اسم و از رسم صفات نعت مجرد
برون عالم مدحت بدم ز رکرد ایست

زبسکه مغز ما ز رنگشته بس حریف
صفات ذات در جمله گفته آخر نشست

چو ماله چشم زخور دو آب محرم است
و جان ز بس برای وصل جراحت

زهیچ زلف تو در ما رفیق جهره شد
چو روز و شب پاس روی ز دامن و نیاحت

خوبست عشه عشق عبر زلف ز سرکش
ملوله پاک مشکین عیب جراحت

زمن برانجه ز مشکل ان زلف سرکشی
وفی صدای دام پاک خطا جراحت

خوش غمزه چشم ارجه مشکی نهان
چو ناظر دیدن ز رحت نقاب جراحت

اگر به در چشم حیران بالا زند دلم
رحمت سقف آخر درانقلاب جراحت

زمانه پرس که در باب حسب اشعه
ز بحر پرس که کس در اضطراب حیرات
چو ما برانچه تو دل آوری بیا بجواب
زمانه هیچ نخورد و هم بپرس حیرات

لک ساعت مغز چمن سحر گل اوراق
از آن سحر که این حرف در دل اعراب

بادست اندرس که بهطال او ماند
از لالی ادیمکم لبنا راز ما و من
المه پی سنه اسم کار بوی بار بعی
از صفای جهره او جلوت جان باصفا
همچنان کاندر میان مسلکش با داد که
در شب تار یک بیرس نور رو دو عشق
سر براو نگاه کر بیان جان اهل حیرت
دست در دل قصه اورد دم بهم سته

هم نفس با اهل جان شرب و هم جا
بار دیدم اجزا الامرس که دیدار
المه هیچ سبنود این بد برم کاشت
در فروغ نور روش جانه مدیر رو عشق
زلف مسلسل شده مسلکش ما سر اشک
کار و فلک جان دست را گر همه حسرت
دست حسنش از آن نور احیا همه بهشت
ده بیکانم هم دیدم دست او در درد

چمن بامه آفتاب سرو در بهروید
چمن که او دلدار در دل سر اهل زر دو

از دو ما شرر نیخ جوابر بیران باف
از ما شرر مان جو لمری بیران باف

لعل شعر چمن قمری هست بو چمن قمیتم
چمن بری ماهم ایسر و قدرت هست جرم د
ز دست زلف تو خار در دلم بر پیسکر
ماشده همچو نسیم سحری میسر تو با
ب خالی لعلیب وی لوار احسنوری
لعل لبی که تو بر ما دگری نگری
بهر تو غم عشق سری خستم

چمن که از سر در دل قمری بیران باف
این حلاف که از سر دری بملان باف
لعل از آن لمشده خیری بملال باف
سحری ز سر از شب گری بملان باف
همچو روت نجهان صلی اری سرلان باف
چمن که نیم که بحث دگری بملان باف
لعل جام که بهار نسری بملال باف

مغز لیماسده امشه جنی صاحب لطیف
کی حف هیچ جان نظری بملال باف

در ازل جام لاله گون سر ما پیش
گر چه رخ زرد است بحر موج سرگردان
چمن خط ما گو با چو لب شه کامران
یک سخن پرسید از چو دل جان عالمی
گر چه ستاری در اهمین لب شه ستگر
حیف عالم ای که سر بر نشان نام
ای که بستی تا بر دل دلبر را لقا

گر چه پستان زد ز انجم قرص پیش
گرفت از موج تا به کلک ازلش پیش
علت اسرار عالم بس خطا پیش
جمله ارواح را از دولت پیش
جمله را خانه ز هر ارکان پیش
بر محیط هستی مطلق حبابش پیش
بر فلک از رفعت دلبر چو لقا پیش

مغرب ما که حیات زد جان مغرب
در کنار دل چو شد حرجی ما پیش

نهان پرده چو دست آفتاب رخت
حجاب در ره دگر هست حیرانش
رخت زرد چو در نقاب ستاند

ازانکه با نعل دولت ملک [illegible] رخت
دگر نیست دگر با تو حیات رخت
عجب بود که بود غیر از آن نقاب رخت

نو چشم تو

مغز چشم بود در وی نگاه تو
در شب انجم با تو حکم چهره تابان
باب رمز از لب سخن خوش جام
دلا همه رخت مشکل گشاده است
چگونه در نغمه شتاب آرد

ازانکه دیده جز راه تو نتابد رخت
بخط خوب در آب آتش رخت
که یک در آتش سوز بنده ز آب رخت
بسوی هیچ که بیند انقلاب رخت
ازان که نیست [illegible] تو خار رخت

ز مشرق و مغرب طلوع کرد عرق
که ما مغرب طالع بد آفتاب رخت

الحمد جان که دل دادی بارم
مطرب عشق از نغمه مولا زده
لعب با سخن عشق با دل بستند
حد آه ما و حوصله لب
در ره بستند و زمان غم گل با ما که

ملک ری ازان زمی بارم هست
ما زی از نغمه لب ساز زمی بارم هست
الحمد کعبه با دل آن زمی بارم هست
راه بالای سخن بازی بارم لعل
الحمد کعبه لب طرازی بارم هست

اگر او آید رود پروانه باشد هر که | با او از پر و پروانه‌ام یارم گفت
شمع آن لحظه بجانان برسد | همچو لن غمزه بکار من یارم هست

معرفه با ما من دوست چو در یار
با او بسر ما من دوست من یارم

آنچه لطف است از خلق با ما دین است
چشم حق بین چو از حق نگاه دیده است
گل توحید نروید ز بستر کردار
همچو که نظر از سر بهشت است
هست در نظر ایشان حقیقت جو حق
مسکن دوست که مسلط سید عالم
گرچه باکی نیست حس نظری داری
نظر هست بیان نقش نگار حسن است

ما و در پیش همه عالم بر ما سر
با طلب ایمن نظر محروم ما طلبش
خار شرک و حسد و کبر و ریا
از همه ذات که او نظر خورد غیبت
جنت ایمان حقیقت تحقیق ایمان است
مسکن دوست اگر نظری مسکن است
آنچه منظور تو است شیشه نمک است
را به چشم تو بدین نقش نگار حسن است

معرفت ارنی

معرفت از دوستی تو در جمله صغیر | بیت محجوب که از او صف مسکینت

اگر او دیده جان دوست ابن بصر است
هرکه بسته صورت است و در نظر است

جز او دوست میان هر که بر او حق جوی
باید ز کوی کرده خود بار افشاند
ساقیا باده ده است که تو شاه اشرف
رندی لند و زین خانه در ابر بام
زندی چشم که چو جان سرّی
نقش حق که رود و زر و در سرّی

گرچه اینجا که عاشق چه جای حیرانست
از آن دوست کی یافت که او
منشین خلوه را که هست با دیدارت
ما نیستی که در خانه در بام و در است
چشم صورت که چشم معنی در است
دل که دوست که آن همه زر و در است

معرفت علم از جست ایمن مجلس
ملک دوست که او جمع حشر است

لاشک که دیده در طلب او است دو | عمر است با که در دل جام جم در است

اندک که حسن روی بتان حسن آفرینست
هر دم به تیغ غمزه جهانی همی زند
از چشم او ستمگری که ترک جنگجوست
عاشق بسی ستم گر از چشم او کشید
حسن و نیست آنکه مرا در بلا انداخت
گرد فغان جمله کرد ما فلک رسید

در حسن روی تو سر بر دهم باطراف
آن غمزه با اگر که بر عمر باخت
از زلف او بکی که همی [illegible]
در غیبت و حضور همیشه حاضر است
عشق نیست آنکه مرا در بلا اجراست
هر دم فغان عشق در سخن ما

ای معرکه دو صد بلند اگر که
جمعی خراب درد بر [illegible]

این جسم که از سلسله بر خواهد شد
این دیده مرا که جز آن [illegible]
هر ساله [illegible] ندانم [illegible]
آن لب که در [illegible]

این جسم [illegible] این [illegible]
دین عقل مرا [illegible]
[illegible] هم از [illegible]
دل [illegible] که از [illegible]

در گوش فلک ز دره حلقه که از [illegible]
این مهر و ماه از [illegible]
ای بد بد جان ز سیلان [illegible]

این چرخ بدم که چو حلقه [illegible]
ز ابلیس که [illegible]
بر در که او سلسله [illegible]

سالکی بسوی سحر ... معرکه آرزو
یارب ره بارات که در حسن و جو

این لعل رخ بدم ز [illegible]
بر من کلیمت که [illegible]
او دل اشک [illegible] که از آدم [illegible]
لعلی [illegible] جان [illegible]
با حسن رخش [illegible]
هر دم که ز [illegible] جهان [illegible]
شکر که [illegible]

گر جمله جهان جان [illegible]
عیسی است [illegible]
[illegible] حسن با آدم [illegible]
مانند [illegible] نگار [illegible]
بالله [illegible] جام [illegible]
نقش رخ او آمده [illegible]
در [illegible]

ای معزی یار دلبر چون گفتی سخن زیبا
که نه عرب و نه عجم در روی دلگوان

بی عزت و آلاله جفا و جلال است
روی نظر از جانب دلبر نخواست

بی سعادت جا و لطف کا بلطیف
غالبت جلال حرم از بی عیب [illegible]
جو نقش رخ درت دیدن بی [illegible]
در عالم آورسم شب و روز ما [illegible]
دری که از آن جمله جهان گشاید از
ولا یجز از عشق در این خطه نباشد
عالم بخطاورت گشایند لیکن

یارب که آن ما طراوت نظری
ای عزیز دلدار هشدار ای قوم و جوان
کان به از نقش جهان [illegible] و جان
زیبا لب و در وز در این قوم جمله
آن در دلم با آن بحر لا
عشق که در خطه ما عالم و جان
مجمع ای اکثر که در بی ما

ای معزی بس [illegible] عالم
چون عالم [illegible] در عالم [illegible]

زیجه خوش و از لطایف آن است
چون که چشم جواب و برین است
چون که در بد غم [illegible] باخت
چون دیدن آب روی خوبان باد
لطف با تو عیب دارم
الحمد رسید از دو شنید جواب
عمر در وی شد معزی سخت

سرچشمه صنم که این کتاب بنشست
لطف این نحو و جواب بنشست
هر کس در دولت که این بنشست
هر کس کاین نظر خطاب بنشست
که کلام حق عتاب بنشست
هر کس بیابد که این جواب بنشست
با نشر ورق و قلب بنشست

ای از فرط غم نهان
زنده از جانب [illegible]

ای از آن عاشقان [illegible] حرام
از لطف شکر نعمت های ما ان تو
چون [illegible] و جانم [illegible] نهان [illegible]

نسیم [illegible] جوان [illegible]
نعمت های نهان [illegible] قدر ما [illegible]
وقت ذوق [illegible]

ما کمر بر [illegible] بسته‌ایم در صد جای محکم
[illegible] هر کجا [illegible] حسن [illegible]
ای [illegible] که [illegible] ساقی [illegible]
[illegible] که در ملک [illegible]

هر زمان صد نوح غرق دریای عالم [illegible]
حسن در [illegible] پادشاه و سلطان [illegible]
[illegible] که [illegible] بامدادان [illegible]
هر زمان باج و خراج از [illegible]

از زبان معشوقه‌ها [illegible] ملک دل [illegible]
[illegible] سفید [illegible]

سحرهای غمزه [illegible] ابروی [illegible]
دل شده از حلقه [illegible]
در سر زلف [illegible]
رو [illegible] هر که [illegible]
هر کی [illegible]
بهر هر دلی هر طرف [illegible]

غنچه‌های طره [illegible] ابروی [illegible]
هیچ [illegible] حلقه [illegible]
[illegible]
چین [illegible]
راهها در غمزه [illegible]
از [illegible] فتنه ابروی [illegible]

طاق ابروی یار [illegible] دلم
[illegible] طاق ابروی [illegible]

معشوقه‌ها را [illegible]
غمزه [illegible] ابروی [illegible]

حسن روی [illegible] حسن [illegible]
کعبه اهل نظر رخسار [illegible]
هر کی [illegible]
مسکن [illegible] جانان [illegible]
تا [illegible]
[illegible] چشم [illegible]
هیچ [illegible]

ای حسن دلبری [illegible]
قبله ارباب [illegible] طاق و خم ابروی [illegible]
در صحف [illegible] جمله عالم [illegible]
مجمع مجمع دلها حلقه گیسوی [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

معشوقه‌ها [illegible]
هر کدام [illegible]

چار یار ایله زیور ویرن حادث — ی قدیم که بنا دار ایتدی حدوث

چو درونی دلم تخم مهر ایکن شیدای — ار ایت بالله برقان کبی سر ارزنور حاشای

ادلی شراب کلعذار نوح کر بیر تشنه — بلیشی عرق طوفان چو سام جام

بحر بالله ایلشی موج دمادم ویرنده لوا — که بیسبی ایله محبت بحر محبتی دماغ

حباب باقی ایتدی سام نوح ازدحام — که اوچیچی عمری نوح زنده باقی بیا

دلا بحر لطفی ایلشن رقص زحل سفری — که ایچ کار ایتا زحلی کافی الا

دلا مجلس رندلی بحر شراب نکهت — شراب محو بکا ایلو ندام حیات

نه شراب بکا ویرن خوش رایح — ارا که بالله باقی برفانی رقصات

چو مغربی زمان سند ایسه باز کبی
خوش اولی که ایلو دکشر خلعه دار

چو بحر بالمحبت دل اصلاح — حباب وحدت دنیا کبی ایرد

جان ایچه درد بیت خیر لبان — زهر بحر جلی همی کید احراج

دلم که شاه

دلم که شاه جانی دنیای آب و قوف — بو مدام ایله اصلاح بحر امتزاج

علاج دلو دلم غم مزاح دنیاسی — چو قطره فی دلو که مریز حیش اولغای علاج

لیک کرموج بحر اولا سیرین ارده — وقوف باقی زیر حقیقت معراج

بحر خیر زسدن محیط قرده لکن — یا بحر رسدا قرت بو بحر دو

ارض محیط که عالم تحت افق سرا — مواب عدت فرات دیرانتم اجاج

بلان وطعم اکران محلف باشد — راختلاف محبت دو بحر امتزاج

هرانچه مغرب ارکان جامع شد
که بحر محیطش بلدیان تاج

سحرلکی که بر دل لعل اولا صباح — که صلای زنده دلان بیر کی صلاح

نور دکه حقی حضار دعا عشق آور — برای راحت روح طلب ایلن افراح

کلید فتح الدی بیر راحت — کلیش طلب ایلدی که غنچه مفتاح

ایلش شراب که ارض برقی جام — ارقی شراب که دردی دوا دلو افراح

الهی منکه از آن زنده ام صبح
از آن مهری که در اشباح دردمند ارواح

نکات هر دو جهان از لب ارباب طلب
که افتد در دو جهان آن حب [illegible]

پیش از دل بی [illegible] خلع [illegible] نمود
و پیش جوهر صباح که گل مصباح

بهر کس [illegible] از آن [illegible] دل [illegible]
هر آنکه رست زخود در دو جهان یافت فلاح

یاد و رهی در جهان [illegible]
[illegible] شوق ارواح

صبح ظهور دم زد و عالم پدید شد
مهر رخ تو شرق دو عالم پدید شد

[illegible] تو در [illegible] تو
خوش بار [illegible] وار جسم پدید شد

جان [illegible] که دم زلف تو پدید
زلف [illegible] دم پدید شد

[illegible] لعل [illegible]
[illegible] دم و عالم از آن دم پدید شد

[illegible] لعل تو [illegible]
[illegible] جام و صد جم پدید شد

مجروح [illegible] غمزه [illegible]
هم از لب تو [illegible] مرهم پدید شد

[illegible] که [illegible] زجان [illegible]
مانند [illegible] که سالت از [illegible]

دردی هزار [illegible] عالم پدید شد
[illegible] خوبی او عالم پدید شد

خورشید آسمان ولایت [illegible]
[illegible] شرق عالم پدید شد

گوهری از موج بحر [illegible] آمدند
گوهری [illegible] از [illegible]

[illegible] از محیط [illegible] گوهری
[illegible] موج [illegible] شد [illegible]

[illegible] ز موج [illegible] اهل
[illegible] از [illegible]

[illegible] از جهان [illegible]
صد [illegible] که [illegible] اسرار [illegible]

[illegible] آمدند
[illegible] جهان آمدند

[illegible] از [illegible] جسم [illegible] آمدند
در جهان از موج [illegible] آمدند

[illegible] نهان آمدند
[illegible] آمدند

عاشقان با ما [illegible] آمدند
در جهان از موج بحر [illegible] آمدند

از لطفی که با شاه [illegible] او را

برج دریا در کشش آمد [illegible]

از بیان مغز چون بحر سکون [illegible]

مغز را بحر ما که او را [illegible] آمد

اختر بحر قدم [illegible] برج سعد

از برج بحر سکون صحرا و دریا [illegible]

اندر سرای لم یزل باشد اندر [illegible]

اندر جهان بر عدد واحد [illegible]

اندر [illegible] صمد [illegible]

لیک جان جسم [illegible]

[illegible] خورشید [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

ای آفتاب [illegible]

از برج دریا [illegible] صحرا آمد

صحرا یعنی دریا شود [illegible]

سر در هم آمد دایره [illegible]

در خط ملک صمد [illegible]

از صمد [illegible] جسم [illegible]

بر [illegible] بحر [illegible] باشد [illegible]

از برج جان [illegible]

باشد که [illegible]

از مغز [illegible] آید [illegible]

برقش [illegible]

اسرار [illegible]

در [illegible]

در هر که [illegible]

[illegible] لطف [illegible]

[illegible]

از دست [illegible] همه عالم [illegible]

[illegible] در جهان [illegible]

با [illegible] همه عالم [illegible]

خود لا [illegible] جسم جمله عالم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] جمله [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] در جهان [illegible]

آن [illegible] اصل [illegible]

[illegible]

چون مغز [illegible]

[illegible] جان لطف [illegible]

از [illegible] خورشید [illegible]

با ماه [illegible] جلوه دیگر کند

ازلی آنکه ما نشسته ایم با او هر یکی | ذات را پیش از همه کسوت وجود کند

صورت او هر زمان معنی دیگر شود | معنی او هر زمان از صورتی سر بر کند

از فروغ روی او پیدا شود هر کوکبی | نور او از روزن هر خانه سر بر کند

چون بماند آفتاب حسن او در برج حمل | آن زمین را آن دم از تاب [illegible] کند

تا شود از عالم ظاهر جمال و فر او | هر دو عالم را برای دیدن خود [illegible] کند

هر که شد از جان غلام آستان درگهش | حضرت او را [illegible] چندین [illegible]

مغربی گر سر کوی [illegible] دارد [illegible]
لطف او را [illegible] سرور کند

همه ما را [illegible] سر کاری دگر دارد | عمر ما را هر دم و هر لحظه بازاری دگر دارد

جمال عشق او دلبر به معشوق [illegible] پیش | نگار جلوه دلبری بطرزی دگر دارد

اگرچه دیده [illegible] او [illegible] | که [illegible] از [illegible] دگر دارد

اگر او دیده دل [illegible] که [illegible] | طلب کن دیده دیگر که دیداری دگر دارد

اگر در ساغر عشقی [illegible] دیدار [illegible] | طلب کن دیده دیگر که رخساری دگر دارد

[illegible] | [illegible] که [illegible] دگر دارد

[illegible] در شهر و بازاری [illegible] | که در هر شهر و بازاری [illegible] دگر دارد

[illegible] چشم آن شوخ دلبر را | [illegible] تو در هر گوشه بازاری دگر دارد

[illegible] مغربی تا [illegible]
که زلف او به هر مویی گرفتاری دگر دارد

تا که خورشید رخش از مشرق جان سر بتافت | از فروغش هم ذرات جهان پیدا شده

تا که از چهره نقاب [illegible] | از صفای رخ او کون و مکان پیدا شده

بود از کون و مکان نام و نشان ناپیدا | تا که از کون و مکان نام و نشان پیدا شده

تا نگه کرد در آینه لب شیرین هم | در جهان ولوله و شور و فغان پیدا شده

بود چون عشق نگه کرد در آینه عالم | گنج پنهان که بُد از دیده نهان پیدا شده

بر لب چشمه حیوان تا که خط [illegible] | از تجلی فر او [illegible] در دل و جان پیدا شده

کفر و دین از زلف و رخش گردید
لذر رضا سحرش گشت عین لطف و غضب
گرچه ذات جهان گشت عین او ز هر

در جهان ما که از وجود و بیان پیدا آمد
زلف سیاه و رخ سفید جهان پیدا شد
مهر سر لذ جمله ذرات جهان پیدا آمد

در فروغ رخ او دیر بسر از مهر
معنی ذره صفت رقص کنان پیدا شد

اگر جانب ما دلت بیار باشد
پیش ما ز ذکر ما بیا و رسم یاری
نعیم یابات منظر کس حسن بودی
زنده عاشق بی ما ات سار رحال
کی بود تحقیق عین حال حقیقت
مجمر در ملی ما غیر رت زلکه ما
پیش عشق مرقع هی عشق کرد

حالت شد قربی بلا مستحکم بار باشد
میان عاشق و معشوق اسرار باشد
از سر حسن بلا از طلب ار باشد
حالت اگر این بردیش بسیار باشد
اگر منظر آینه مجاز باشد
از آنکه در ملی مخمس خرار باشد
حالت سر بلند آینه عشق ار باشد

برای این ملی چه مغز یار تو گنج
چه چاره بس رم اگر بار جان باشد

ز دریا موج گوناگون برآمد
ز بی‌رنگی به رنگ چون برآمد

چو شد ابر از همه سوی ارادت
گراز یا حسن بس عمر ی با نشان
جواهر دریای حسن موج زن شد
از این دریا بدین امواج همچو
چو یار آمد ز جمله که بیرون
گهی در کسوت لیلی فرو شد
نصیب دیگرانش رم دامن کشید
بدین کثرت گری عشر ا لگن
معنی همه دیگر گهن گو

نگر آن دلبران چون چمن برآمد
گهی از همه رنگ چمن برآمد
حباب آب بس بر لوی قرن برآمد
همه زان لبر لعلی برآمد
بهر نقشی درین پرده برآمد
گهی از صورت مجنون برآمد
نصیب آفرینه و از قرن برآمد
نعیمی بسته آن که او از لگن برآمد
بصورت گرچه دیگر گهن برآمد

چو شعر مغربی در جهان گشت | تا بست دلبر بمغرب برآمد

الحق که نهان هیچ رها ماند و هویدا شد
الحق که نه عالم و نه پنهان و پیدا شد

سلطان ز سر تخت شهی گوی برافکند
الحق که ز هر ذره عیان سر ...
هرگز نشناسد این طرفه که
ای تو همه ماه رخ و دل ...
در کسوت خود ...
همچو رخ ...

با آنکه چراغ ... آمد
در کسوت هر ذره ...
هم خانه توی ...
چون ...
کان دلبر ...
... شاه ... شد

ای مهر سپهر ...
تا مغربی و مشرقی ... شد

پی پرتو رخسار تو پیدا ... | همچو ... ذره ... شد

جز از لب تو جام لبالب ... | جز در رخ تو ... شد
تا چند ... | ...
از جور رخت ... | اندر ... شد
تا موج ... | از ... شد
از رنگ رخ عالم ... | ... شد
در خلوت اگر دیده ... | از خلوت ... شد
پیدیده نشاید ... | تا دیده ... شد

چون مغربی از مشرق و مغرب ...
... شد

... | ... شد
... | ... شد
برای دلستانی ... | دیگر ... شد

صفتی ذات پاکش مهر پرور
صفای روح اهل پاک گستر
جلای قلب اهل پاک بینش
رجان وار جان [illegible]
دمی خالی نباشد ز [illegible]

کسی که عاشق وجه خدا شد
از آن [illegible] و باقی [illegible] شد
[illegible] از آن [illegible] شد
که تا با جان و جانان آشنا شد
از آن [illegible] خلوتسرا شد

رجال معرفت دیگر رسیدند
از آن عین [illegible]

رخی کز [illegible] چو خورشید فلک [illegible]
[illegible] ز تجلی نور [illegible]
جهان خورشید او [illegible] نصیب [illegible]
بجز خوش نباید طلب کردن وصال او
قصد حور و ولدان [illegible]

دلا هم در فروغ خوش [illegible]
که از افراط [illegible]
که چون [illegible] از خود رسید [illegible]
که محو وصل او [illegible]
من [illegible] که ولدان [illegible]

کتاب جامع فاضل [illegible]
[illegible]

که طلب دنیا عالم [illegible]
[illegible]

ز جام [illegible] دل [illegible]
[illegible]

[illegible] دمادم [illegible]
کسی که هستی [illegible]
[illegible] گشته ام [illegible]
[illegible]
چو من [illegible] جان [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

صفات ذات [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ز قدت سرو بستان آفریننده
ز رویت ماه تابان آفریننده

ز حسن رخ تو تابان عیان شد
ازین خورشید رخشان آفریننده

بلا سلطانی کرتن دل شده
بسر افکنده تخت سلطان آفریننده

ز چشم فتنه جوی دلفریب
برای چشم فتان آفریننده

ازین سرچشمه نوش حیات
لیکن آب حیوان آفریننده

لب و دندان در لاحق تینده
لعل و یاقوت و مرجان آفریننده

ز خط و عارض و دور حشر
شب و شمع شبستان آفریننده

بنجه موی سیاه جانها
که او را موی سیاه آفریننده

دو عکس زلف و رخسار شر تینده
لیکن کفر و ایمان آفریننده

برای سجده نور بشر رو بشر
جهان را انس آفریننده

که تا از زلف او زنار بسته
بتان کشور را پریشان آفریننده

برانا دعده و دیدار دلخواه
برای رابعه هیران آفریننده

یکی را بهر طاعت خلق کرده
یکی را بهر عصیان آفریننده

یکی را بهر مالک کرده موجود
دگر را بهر رضوان آفریننده

بصحرای جهان چون برکشیده
بتان را گلستان آفریننده

چو عشق چون بهار دهر کرده
گل و سنبل و ریحان آفریننده

گهر گفته در صحرای امکان
صد عالم ساز امکان آفریننده

بلطف بهر ملک جسم آباد کرده
بباطن عالم جان آفریننده

که تا باشد نظاری بر عملشر
جهان را از پی آن آفریننده

ز حسن خویش را جلوه داده
جهان را پر ز خوبان آفریننده

برافکنده نقاب از رخسار
برای جلوه آن آفریننده

ز انگشت عاشقان خون ریخته
درد و درمان عاشقان آفریننده

دلم را در غم زلفش چو دیده
ازان کاکلی دهقان آفریننده

برای عاشقان از هجر و صبر کشیده
بلا انگیز درد و درمان آفریننده

دلت چون شیشه هم نازک بود | بدان سنگی که زیبا آفرید

چو خود خوانده باشی شعر ما را
جوابش ده چنانکه آفرید

دلا که یار رخ و زلف دو شیرین باشد
بود کفر در اسلام تحیر آن یار
خرد در سر بلغا جز بجز مرام آن یار
که ملک سلیمان و حاصل کند
که جنت دیدار دارد درون
که لذت دیدار او خبر یابد
پیش دیده ما غنچه و بسی

مجرد از غم و شادی و کفر و دین باشد
که زلف در وی عشق او
که خرمن تو بعشق چو که چنین باشد
که لاله مطلق هر در مجلس باشد
که الفت بخت و خود و عیش باشد
که که میل ابا شیر و المس باشد
نظر چنین کند ... که یار عاشق باشد

نیامده از مغرب کلام
بگیرد که مرهم و چنین باشد

با دادم

دلی دارم که در وی غم نگنجد | چه جای غم که شادی هم نگنجد
میان ما و یار همدم ما | اگر همدم نباشد دم نگنجد
درین خلوت بجز دهشت نیاید | درین مجلس بجز همدم نگنجد
حدیث عشق دلم ابی ربانی | که اینجا وصف عشق و کم نگنجد
خیال یار که عشق او بجمعه | که در وی پادشاه زیر و بم نگنجد
چراغ عشق که عالم نام اوست | دگر چیزی درین عالم نگنجد
دلی که مرهم یار عار آید | نه اینجا نیست با محرم نگنجد
دلا گر فارغت از سوز و ماتم | دو درد و همم سوز و همم ماتم نگنجد

زبان ای شعر ما در گفتگو
که چیزی که در عالم نگنجد

دلی دارم و هم که یار | کدام دل که در آن یار عشق بگو
هزار نقش بر آنجا که نقش | که با نقش دل دارد و سم آن نقش بگو

بالا کار دلها داشتم حسرت — به نام آنکه پیش ... کار نمود
دلم که آینه فراق داشت — صفای چهره ماه و دلم ... نمود
چو در میانه در آمد خرد دل زار گرفت — چو در کنار در آنکه ... نمود
اگرچه در دل مسکین من ملال گرفت — ولیک از دل مسکین من قدر نمود
به هوش نغمه و ما را خبر در همه کار — ز نغمه گری بهشت ... نمود
لعلی به جان و تن دارم و دیر عهد — چه عقل بهشت و ... جمال ... نمود
... و نام من اندر ... کار محبت — که ... نام ... کار نمود

چو آنکه ... شعر ...
چو ... در آنکه ... کار ... شود

ملا دلست که در دل ... نگنجد — در این خطره ... نگنجد
ز معنی ... که در خطره ... — که ... ز معنی ... نگنجد
دلا چو ... نباید ... خطر — در آن دلا که ... نگنجد

چو آنکه همره و سر بهم در گنجی — که رفت از اینکه جمله روی نگنجد
توان به سایه ... که گر گنجی — چرا که در چشم جهان ... نگنجد
میان مجلس دریا کسی چو گنجد — سری که ... در چشم سر نگنجد
به پیش ... وصف خلق و جود — از آنکه هر که بدین وصف و خلق و جود ... نگنجد

ز لعل گوی که گر ... چو ... که در ... گنجد
که ... لعل ... نگنجد

به لعاب آن جمال ... دید — ... خبر چو ... دید
ز اوراق زلف جمال دل — دید به زلف جمال مشکل دید
... اشدم قانع — که از ... جمال مشکل دید
... جمال ... بلا — ... و جمال مشکل دید
ذات محبت در صفات جمال — صفات کمال مشکل دید
... فلک ... خورشید — ... از دل ... دید

همه کوثر آب می‌بکنی	چون که آب زلال عشق آید

مغربیا هیچ خبر از آن عشق

بحر از دو بار ... دهد

جانم از در رفیق و جان می‌کشود
ای که پیدا آب نهان می‌شود از دیده ما
هر که از دو اثر نام و نشان می‌یابد
چون رخ جانان و جان جمله نهان گشت بعشق
حاصل جو است که اندر جهان ...
حسن مجموع جان در نظرم آید
رقم کرد لطف نظری معشوقه
گرچه پیدا آرخ ... خورشید
انکه از معتکف جان دل معرفت

که ز دل آب از او آب روان می‌گردد
چون رخ آن دره جان ... می‌گردد
از رخ او ... اثر نام و نشان می‌گردد
آنچه جان ... لب ... می‌گردد
روز و شب ... مهر و ... ایران می‌گردد
چون که از رخ ... چشم ... می‌گردد
ز لطافت ... جلوه ... جان می‌گردد
هم ز پیدا آخر ... نهان می‌گردد
مغربیا در طلبش که جهان می‌گردد

دل من

از من هر لحظه شرب دیگر دارد
ره در هر قسم دیگر و نیت دیگر دارد

مست شد هر نفس جام دگر از لب یار
... در دل هر نفس حال تکلم ...
شاهد ما ز جز آن خال و خط و غنچه لب
هر زمان جان دگر از لب جانان زند
در جهان ماه و مهر و سپهر دگر است
... روز که بینی نظر روز دگر
دل مراد است که در کاه نظر ...

بهر هر جام که ... دیگر دارد
هر زمان از دل طلب مطلب دیگر دارد
خال و خط دگر و غنچه دیگر دارد
بهر جا که رسد قلب دیگر دارد
عرش و فرش دگر و ارکان دیگر دارد
... که نبینی ... دیگر دارد
صاحب هر طرفه ... دیگر دارد

لوح محفوظ دل مغربی از ...
کشف هر نقطه که ... دیگر دارد

دل من هر نفسی در پیچ طلبد	هر دم دیده مجنون رخ لیلی طلبد

هر کرا دیده به روی چو مه و بالای ترا
کی ز نیک و بد عارضه و طرهٔ تو طلبد

در جهان ذره ز مهر رخ جانان تو که
نور دید از تو در جنت اعلی طلبد

ماند با طلب سیدیم و میدیم عاشق
زاهد گمشده را کاله تعقبی طلبد

هر در ملک فقر و فنا کشتی ما باشد
صوفی آن خبر که در خانه تقوی طلبد

جان ما در همه ذرات جهان جا باشد
آنچه بر ما رسد از طور تجلی طلبد

در دم مرده چو عیسی نفس الوهی کرد
بس عجب نبود اگر الوهی طلبد

مغربی دیده به جز ... از آن که ...
حسن معشوق که ... آن عاشق طلبد

یار چه خوش سیر چمن مستانه بهار
فعل ما مطیع را مطیع میکند

چه هر چیزی که دادی و لعل صنعت او
هر چه ما در چمن آتش ما را ... داد

گر بهاری سر از آن گلشن مستانه بهار
قلب ما مرد و لاله در چمن مستانه بهار

آنچه نیست از دل ما در چمن مستانه بهار
نام حق را اسم ما در چمن مستانه بهار

آنچه از روی ... ایام ... ترک
عاشقی لاله خرم رزم حلق سیم داد

ماه مدام زلف دلبران مستانه بار
چنگ نی در لعل و شکر مستانه بود

جمن مستانه دیدی را که در چمن گرد
ماه که به سر گل چشم فتنه خیز داد

ای کلیم ما را طور خوش بار در چمنه
حسن معشوق را ... مجنون مستانه

یار که خوش ... مجنون لیلی مجنون
آنچه کوه از ... ما

آنچه از ... ... مستانه بهار
بهار آن بلبل بستم دلبر گلشن مستانه بهار

ما در این بحر ... مجنون مستانه بهار
درد ... از یار ... مجنون مستانه بهار

پادشاه در بار ... مجنون مستانه بهار
هیچ دیگر ... آن ... بهار

ای کلیم خوش یار در چمن مستانه بهار
تیمی لیلی ... مجنون مستانه بهار

چمن و چمن را همه چمن مستانه بهار
... و گوش ... از آن ...

مغربی اسرار ... را ... از
از زبان ... مستانه بهار

ساقی از غیبی چو غیبی که عالم زن بود | یعنی اول بود از آنکه آدم ابن بود
هزار ماه آری از فن از چه بینی نقش دگر | یعنی از درآئی تا نوح و عالم ابن بود
هستی خود را نمودی در لباس مختلف | یعنی آنکه عاشق خود آمد دلکه آن ابن بود
ز ملکی خاتم بلی کی این نقش | ملک را فخر خاتم این نقش هم ابن بود
جامع ذات صفات عالم و ... | احمد آنکه یعنی آن مجمع نام ابن بود
اسم اعظم اجزای مظهر باشد در جهان | مظهر او مظهر که یعنی اسم اعظم ابن بود
فاتح باب شفاعت خاتم ... | آنکه فتح چشم ابو در اسلام ابن بود
آخر سانی که یحیی الآخر و الاول | آنکه در کل امه کل مقدم ابن بود

دانکه جان مغز ... در عالم رکرید
در حرم حرمت ... محرم ابن بود

از جدی از آب ... روان میکند | با بلا از سر چشم ... میکند
از حدیث چشم ... دلم ... | قصه ... تا چشم سراب میکند

در بدایت داشتی از جام سر | در نهایت راه آن سر منزل میرسد
در رهش گرد ... تاراج ملک دل | آن لطف ... که در ملک دلم میکند
... داره دلم از لعل شکر بار | گرچه از لطف تو ناشی میکند
خاطر شوریدگان زلف ... | گاه برهم میزند گاهی ... میکند
چشم تو دلبری ... | جان دلارای تو ... میکند
آن لب ... که ... | هر که ... میکند

هر که دارد از ...
مغز ... میکند

ساده بان ماه جان عاشق ... | با ...
لب ... بهار ... | جان ...
چون جان ... | ای ... عشق ...
محروم ... که ... عاشق ... | مطلوب را ...

از سلطنت ظهور فاتحه حاصل
رنگی بکشد که بعد از [illegible] قسمت
[illegible] دلو [illegible]

زین ملک [illegible] در هوا [illegible] رسید
هر [illegible] لگن [illegible] رسید
[illegible] رسید [illegible]

[illegible] شعر [illegible]
[illegible]

[illegible] ظهور فاتح [illegible]
مدام [illegible] سخن [illegible]
مزاج [illegible]
میان [illegible]
[illegible] آرام [illegible]

[illegible] ملک [illegible]
[illegible] مزاج [illegible]
[illegible]
[illegible]
مدام [illegible]

[illegible] چشم [illegible]
[illegible] چشم [illegible]

[illegible] جام [illegible]
[illegible]
[illegible]
هر که [illegible]
[illegible]
[illegible]
اگر در ملک [illegible]

[illegible] داد
[illegible] جام [illegible] داد
[illegible] که [illegible]
[illegible] داد
[illegible] داد
[illegible] که [illegible] داد
[illegible] ملک [illegible] داد

[illegible]
[illegible] داد

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

دلی که دیوانهٔ زنجیر سر زلف تو بود
[illegible] یافت دل من بند سلاسل از کم
مرد دستار فریب حیله پر خرد
گرد دلم [illegible] کاکل [illegible] تو
بچه بود از رخ ما که [illegible] می کرد
رفیق رهی تو آورد [illegible] شد

هم ز زنجیر سر زلف تو عاشق کرد
سبب آنها که دل من بند سلاسل کرد
چشم [illegible] و فریب [illegible]
[illegible] از رخ [illegible]
هر چه زد رمز سر زلف دگر کرد
عمر را قابل رخ تو که سعید کرد

هر که از کاکل ما یا و نظر [illegible]
معرفت از نظر افتاد که [illegible]

رخت بهر جا پیداست
[illegible] و حسن هر جا [illegible]
جلوت را که طالع پیداست
تجلی میکند هر لحظه [illegible]

رخ حسن خوب جا پیداست
[illegible] و [illegible] پیداست
از آن [illegible] همه جا پیداست
دلم را طرفه جا پیداست

گهی ز حسن رخ مه لقا پدیدی
گواه هر ذره از ذات عالم
جهان را عارض حسن خط و خال
رخ خط و خال مه رویان جهان

گهی ز حسن چشم بلاها پیداست
[illegible] و قصه‌ها همه پیداست
از آن حسن خط و خالها پیداست
ز چشم و جان خالها پیداست

ز چشم [illegible] پری [illegible]
لب [illegible] پیداست

رخ زیبای تو آینه پیداست
چون نظر بر رخ زیبای [illegible]
[illegible] طراوت [illegible] دیده
دیده از دیدن خال جهان [illegible]
[illegible] حسن [illegible] لحظه [illegible]
چند حسن تو خواهم که پیدا کرد

که رخ زیبا [illegible] که [illegible]
حسن مجمع جهان در نظام [illegible]
حسن در جهان [illegible] دیده [illegible]
هر که [illegible] نظر [illegible]
[illegible] هر لحظه [illegible] عشق [illegible]
که [illegible] هر جان [illegible]

نیست دیدار ترا دیده ما شایسته / بهر دیدار توام دیده دیگر باید

مغربیا تاب جهانسوز تو ما را شاید
رو بخورشید رخی آر که از شرق برآید

مهر هر لحظه از گریبانم / بلبلی شام از رخ تو آید
سر از جیب پریشانی آرد / رخ از دری پرید باید
همه سودای کنم هم رخ تو / کر دو ... دم از تو آید
پریشانی بسوم هم که ز زلفت / دلم را در وی لعبت باید
عمر با صد هزار ای بی تو آید / اگر زلف ... تو باید
هلا ای از رخ چو ... زلفت / جهان ... که ... باید
خال تو هست بر طرف چشم / و سروی ز لب تو باید
رخ ... غارت زگه نه آید / اگرچه هیچ ... باید
بچشم مغربی از غمزه ... / هلاک ... که جان در ... آید

ای جمال آفتاب در جهان مشهور / لیکن از چشم اکثر جهان مستور
نور رویت بدیده ما و یک / لیکن از دیده اش نظر را دور
گرچه پیداست عین و شان بدیده / قرص خورشید را بدیده کور
عین ... گر لنکند ادراک / ز آفتاب منیر تابان کور
هم تو مستی بلا دیدن / باب تو ناظر و تو منظور
بدید این چنین همی بوم / که منم ذاکر و توی مذکور
... نعیم ... که غیر ... / ذاکر ذکر وی شکر مشکور
مهر رویت چو ماه بر عالم / باقی ... در ذات که نه ظهور
لب شیرین و چشم مست ... / در زمانه فکنده فتنه و شور

مغربی را مدام آن لب و چشم
در جهان مست دارد و مخمور

سینه‌ای [illegible] آتش درد هر زمان داغی دگر
[illegible] کشد هم گریبان من [illegible] دگر

دل نخواهم بعد از این [illegible] ای جان جهان
دل همی [illegible] هم بدل [illegible] دگر

[illegible] ناله هر دم [illegible] ای [illegible]
هر زمان [illegible] میکشد در سینه [illegible] دگر

در جمعیت [illegible] سینه [illegible]
[illegible] باشد هر زمان آشوبی دگر

سر بمحراب ابروی [illegible] سجده آرم [illegible]
من که دارم قبله هم [illegible] دگر

[illegible] چون [illegible] کس [illegible]
سینه [illegible] هم [illegible] دگر

[illegible]
هر زمان [illegible] دگر

[illegible]
[illegible] دگر

[illegible]
[illegible] دیگر

[illegible]
[illegible] هر زمان [illegible]

[illegible] هر زمان [illegible]
[illegible] هر لحظه [illegible] دگر

ای دلی [illegible] عذار [illegible]
[illegible] مانده [illegible] دل [illegible] دگر

[illegible] سینه
[illegible] هر زمان [illegible] دگر

[illegible]
هر زمان [illegible] شراب [illegible] دگر

گرچه [illegible]
هر زمان [illegible] دگر

در [illegible] گرچه [illegible]
[illegible] هر لحظه [illegible] دگر

[illegible]
هر زمان [illegible] دگر

هر که [illegible]
در [illegible] دگر

[illegible]
[illegible] دلی [illegible] دگر

گرچه [illegible]
[illegible] دگر

[illegible]
[illegible] دیگر [illegible] دگر

[illegible]
[illegible] دگر

از سواد آن مشکین کفر می زد موج‌ها
همی دار الملک آن کفر حقیقی گیر سفر

کفر با طلعت چو مصحف را بجو بوسید لب
کفر را چون خود اصل خوبی بوسید پای

ما تو در بند خودی چون پای خوبان پیشتند
با حسن کفری زکفر مالی پای‌ها

آنکه از سرچشمهٔ کفر حقیقی آب خورد
نحو کفر هر دو عالم پیش حسن تو

چون نبی گشت از شمس حقیقی مستتر
بدر کفری از ظهور نام خورشید تن قمر

کفر احمد صفت در جنس احمد مخفی شده است
صبح طلعه منظر کان ظهور ما چو خور

پس بلند کاف کفر ما رطه گرا
آنکه باشد از معانی حقایق بهره‌ور

آنکه در بند قوت خاص و عامی ...
کفر را آن بلا را کن نام این معنی سمر

کفر را آن چون حجاب راه جعدی بسر
زیبا معرب از کفر را آن در گذر

ای حسن بالا دیده تا شسته جز بر
گر دیده باشد که لب حسن تو اظهار

خورشید جانب همچه جهان بالا
از دیده عشق تو دیگر یار

خوی نشسته در رخ جانان حسن کلاب
دیده گاه پنجه تکرار از دیده لطف

آن رخی که دیده آب لب از در آورد
یارا که بدو بت مشهور جمله الطاف

هر دیده از بهر نقش دیده جانان
تو تازه شده بهر نقش دیده دیدار

بهر نظری که پیچ دل ...
با هر نظری از نظری باشد هر بار

از بسته دیده بی اهل دلالت
خون جگر دیده بیا از بسته آید بسیار

آن رخی که آب ولی گاه پیچ
بسیار نماید چو لب آشفته بسیار

از رشته بتان از دل و جان در عشق
استاده عیان بر سر هر کعبه دیدار

خالی که نماید بجهان بر رخ و کافر
لطفی کن و کعبه برای دل در حق

حقا که اگر کعبه از رخ تو برافشد
از غیر تو نه غیر دلی باقی شمار

گر ماه از آن دل تو ماه شد گستر
حقا که نماید بجهان ملک شمار

تا مهر تو در مشرق ظاهر باشد
شد مغرب از بر دل مشرق دار

یار ما هر شب چنین آید بیازار دگر
یار ما با ما [illegible] زبان
لیک دلبر [illegible]
کار او عشق و ما [illegible] عشق [illegible]
ای [illegible] سر [illegible]
چشم [illegible] چشم دلبر [illegible]
[illegible] زلف او
جسم [illegible]
[illegible] باشد [illegible]
[illegible] دیده [illegible]

تا نمود حسن جانش را [illegible] دگر
آید از خلوت برون در کرشمه [illegible] دگر
[illegible] دلبر [illegible] همه [illegible] دگر
نیست جز عشق با حسن کار دگر
آید از قد بتان همه [illegible] دگر
چشم مست او [illegible] دگر
زلف او [illegible] دگر
[illegible] آید هر زمانی تازه [illegible] دگر
هر زمان در هر زمان [illegible] دگر
در دل [illegible] دگر

[illegible] جمله ذات عالم [illegible]
میکند [illegible] همه اقرار دگر

اندر آمد در خلوت ما یار سحر
لعلش [illegible]
لعلش دیده من [illegible]
لعلش [illegible]
همش [illegible]
لعلش در دو جهان [illegible]
لعلش من جسم [illegible] عالم [illegible]
لعلش [illegible] در [illegible]

هر شب [illegible] آمدم [illegible]
که [illegible] در جهان [illegible]
لعلش [illegible] چشم [illegible]
لعلش [illegible] جمله ذات [illegible]
در من [illegible]
هر [illegible]
لعلش من [illegible]
لعلش [illegible]

[illegible] طلبه [illegible]
[illegible]

ای [illegible]
[illegible]

ای [illegible]
[illegible]

الا طالب تو در دیده برون
جز تو مطلوب چه جز تو مجو [illegible]
چو شد نقش کون و [illegible]
بیفت و جام بیوت خود [illegible]

دست شاه جلال تو در سینه [illegible]
جز تو مطلوب که جز تو مجو دا [illegible]
ای همه وهم و دنیا همه عشق همه شکر همه [illegible]
از طرف یا با مرض عهد [illegible]

رسید [illegible] که [illegible]
شد [illegible] تا هم غایب و هم حاضر

دیده سر لولان و [illegible] دیده دایم در نظر
که عالم از چشم درست بیند دیده [illegible]
[illegible] سر لولان عاشق [illegible]
[illegible] از چشم [illegible]
[illegible] که عالم [illegible] تا خود [illegible] الله
با همه سر [illegible] جنس و [illegible]

چشم در منظر با طرف [illegible]
در بصر پنهان [illegible] بصر
در هم [illegible] دال [illegible]
[illegible] که [illegible] در [illegible]
عقل [illegible] جسم [illegible]
[illegible] ماه [illegible]

حالی حسن ایله صد هزار ادب فروز
اول که حسن ایله معروب ایسه دار آ

طریق مدرسه ده رسم عجب هنر
زمانه ده رسم کرکین طریق بابا هنر

طریق فقر و فنا بسی گزیده هنر در
رنگلی جهده غنی یعنی بهر قرین
رابطه فقر و فنا بر حرف آیت فنا
چو چرخ شاه عالی کشت طوقی و رحال
چو با لصدق بهای ویکی ایسه کوی
چون جان ایدوب رد دو شدی

بیش نظر عجز مسکنت بر هنر
بحر خطره ده هر درد لا شه ده بر هنر
اوله که بست کرفتار ملک و جاه بر هنر
تو ساحلا دکرلر کثیر وسیله بر هنر
اگر طلا زمانه بدیت اولدی کلا هنر
دل ده که غربت جانم اولدی کلا هنر

چو شعر لر ایدوب عنده حلا آم
لطف ایدر ایدوب اول بر هنر

بیکنه در ملکی مهر و دب بر هنر
ناکه لکه زمانی ده بر هنر

بات ادخور شید عالم تابه رو اوش
الحق عالم جوانمش فضا ورایان
خشم عشقی بیکر ایت رایان سینه
دیده بکی بهر حلی جلدی اکثر
علیا ابرو هی کثر بارت قیه آ
ملعمه می اول نو بولان کحود وطن دکر

خیر بکور سیدری رو بر اش مدار بر هنر
دره جنت بابه وحد سیدی بر هنر
کرجه عقل ایله چشم جو عقل اسید بر
بهره ارتر وحدت جوانی بر هنر
جنه کوم قصه کشر بر حق در هنر
سر تعلق را نباید هو بابر هنر

تر دو یا را غط جنده کوه هنر
روزمان دردندار کج به سحبان هنر

بیسمال حق حسم و جان محی حق سایر
مرزمان آمدی بار او صوب رقم
کر نهایت اوله قصه تو شید فات اوره ایل
با که مرنك لسنی رنکهای مختلف

لکه مرنا عت بار تو هنر اد بر کیر
کا جلیس هنر سته کا چسنده بلا هنر
ربط مرا اکمی عشر ان قسمه بر هنر
ختو نظر مر اداو اراحلاق قیم بر هنر

گر ذرات باشی بیک همی باش مدام
در هر الف آید هر لحظه رو بنشین معکس
الله‌بان جمله ذرات عالم شد دو
هر بیا از کثرت عالم گوی نشین
ور نشین همه ذرات عالم با آب
گر همی واپسی که تا بنگری وحده سر

دیده را بر جام بنه از نه جام ده کس
همچو ما باید بسر در این فی العکس
همکه هر کس را دهم سانش هم اسار
پیر از وحدت آن چیزی که بین
بیکه از سحر یا چشم باده از جهد آسمان
بلند از جو نیفتی که جان در عقل و بین

چشم از آن سر حق وحدید هر جز دل
هر کسی بر هر دو عالم پنهان از آن کس

چو هست آن دیده‌ام که عالم پر گرد اسر
کی نعیم که جز رمانی ساز دم
از آن شمع شد شسته سر پروانه
سر چشم محو در دل صدق دل آنم

چو هست آن دیده‌ام که عالم پر گرد
سر سرشته جان بی نفس واماش
دگر مصباح شمع سرشته ما چار شد
صد شر لا دانه که محو در دل

از آن زر کبر آمد درین کار در دل
الکون و صفت شر این عالی دی
بیا در طریق جان با که با واهب در گذر
نلا از آن ذات و هر را چو بر باشد

که گوان در حصر درمیی دل در عوالم
ریاض در مصحف دا باب الکرم جمله بار
رهای مریی عیان در طریق عاشر
که سلیت جلبه با جو دو بالا در جان

الا ای سفر بار اب کرم همی در
که آن از حال وارد از بالا پر کار

دلا گر دیده داری باش بیدار
چو خورشید بر رخان ایشان دل
بیا را آن دلبر رعلی که بر وجه
که درم در که جلوه نظر از درون شد
سر را در سد اول کرسی آن
زکر دیده بر بنا بی که لا لایه

رزخ را بر رخان بین چو رخسار
بده خود را بجا دو را اگر بر خوش
باشد را سار از این بازی بار از دل
رخلوت رانی صحبا شد که باشد نظار
نعشق محو می‌دانی اسرار عاشر
لکن در کوی یار زدی عشق عاشر

ملا سعید [illegible] در کاه مشتری
الا ای [illegible] که با [illegible] دمی [illegible]

برار شرق [illegible] لالای مغرب [illegible]
کرامات [illegible] طور [illegible]

ما [illegible] مرقع [illegible]
رقم زیبای [illegible] آید
[illegible] در [illegible] خورشید
[illegible] رخ [illegible] در [illegible]
[illegible]
گر [illegible] دیده [illegible] خوش [illegible]

[illegible] رخ خوش [illegible]
از [illegible] رخ زیبای [illegible] دارد [illegible]
[illegible] دعوی دارد [illegible]
[illegible] نظر [illegible] دارد [illegible]
که معشوق [illegible] از دیده عذرا دارد [illegible]
در چو [illegible] برادر [illegible]

مغرب [illegible] دلارام [illegible]
[illegible] دل [illegible] دارد [illegible]

ملا [illegible] دلبر [illegible]
[illegible] مشتری [illegible]

[illegible] گلشن
[illegible] چشم [illegible] خوش
فروغ نور [illegible] ملا [illegible]
از آن [illegible] جان [illegible]
با من [illegible] دل [illegible]
در [illegible] جمله [illegible]

که [illegible] سر [illegible]
که [illegible] چشم [illegible] چشم [illegible]
[illegible] زنار [illegible]
که [illegible] چشم [illegible]
[illegible] زلف [illegible]
[illegible]

[illegible] مغرب [illegible] ذره [illegible]
که از هر ذره [illegible] خورشید [illegible]

ملا [illegible] دلبر [illegible]
ملا [illegible] در [illegible]
[illegible] که با [illegible]
[illegible] که [illegible]

که [illegible] جام [illegible]
که از [illegible] طرف [illegible]
که هر که با [illegible]
طرفی [illegible] بهترین [illegible]

چو به گلدم اول سنی بهر سیران
لیک بند اولدم بسی اولسه سر

من اول در جهوم سحه وبا
هند اولدیگم عشق در راه کر

ذو بابی رست انفصال حمر تش
لیک چلایه لکن منعکس باری چوشر

وحیابه دام ازف لطفی گس بکم
کل اهیسی حالی عمر اولم وشر

ودای دل ودای معر یارم ارتش
که هم ندی دلی جانی برم یارتش

ماسراب عشق اجام ابلسک ملک شر
ماله بر کر کلالیم امداد سی بهر شر

امداد آدابی نمس بهشر جان من محمد
مالکی اولد مالعی بهار سیم کوشر

ای اسع قلب درمه رور
شب جان ماه دی لطی رنیاز جو شر

بابی فرده سراب کسراب عشق
حرم حرمی و بنک دل امداد اکر چو شر

باکه کر هسی صدر و کر و لعل اسر
وششی بارتنز ماده شر مادعور شر

فی هر باعث پیچ ترابلن نگار
محمد سبابه کما وراسا سه درشر

سه جان و شه یار اکرت عالم حجی
رفی اولدر اکرمه محلف سه سر شر

باکه باشی فرش دیر بار جوشر
هر که بار مرده عالم راضیه احشر

انده ای معزیان باشیلو سخن
مدتی باشه که اوسه در سحن کوفش جمشر

حسن علی ده سر رحمه در معکشر
ار جو باشه لب ای ای سر مشکشر

باشه ولم معقم سر الف دلبر
ار بار رف منزل و دای و شر

ملی نحی ن باره مشعوف اسم
لو که هیچ بالی ایدر منشر

ان آن ع جان کس عالم عاشقم
عمر ک که در فالی ارشمشر

سجی با هم داله فرق آنه ارک
در دام شدا سر رو باب دگشر

من جان اول حکم همه شب ناله سحر
باشه در حرم دیر ر بیار کشر

ارکلشر جان المحسنی هیچ اوقیار
اکر ف سخت ماطر ار لی حسن کشتشر

جان اولمدی مصاحب ان ملکی شد
سحه ماجرات شب ودی در باشر

بارگه شد از هنر عدل خان | گه گاه معبر نسیمی گلشنش
با خبر نسیم کلک اشعار از آنکه | آمده با وصل کل وجهه تو بشر

باشد که گشاد هنر چشم از آن
مرغ دل آن مغز آمده بشر

نوع شد دلبر من زبان خوش | از آن نثر برتر از حسن و جمال خوش
آورده در جهانی نسخ خوب | آن هنر ما که داند هم در جمال خوش
آینه با حسن رخ مجموع کامیاب | در هی بدید عکس جان جلال خوش
در نظم دل عرب خواند ز دفتر جان | جمعی که در صنعت جمال خوش
یک دو فرا مکارم اخلاق جمع کرد | مجموعه با حسن رخ حسن خصال خوش
با معرفت حکایت خوب سر بسر بلند | در معرفت جواب فن نظام کمال خوش
طوطی زبان خوش شکر خو سخن در آمده | آمد مرآت نسخ با مثال خوش
پرسید که سخن خوش اعزاز خوب | هم خوش سخن خوب جواب سؤال خوش

سالکلرم

سالکلرم ارشد عزیز نسبه تابان | که ما توجهه جوابکی دراولدن
اولنطرکی ... ز داینه لین | رخ ... مشکی لطفکی باکدن
اگر جواب نسبه فنی جان فدای اوله | همه لوش وجمال و عنصر دولت
ولی اولماسه بو ترجیب بکه | بحر من ... سلیمه بدل عمان
نام جهه و خود اولاده اولدی | که بو منظومه نام لطیف صباکدن
چوالگر ... ره ولی که ارباب | اذا مررت بها وجدت ...
مماکه نسخه مجموع کاینات تمام | رد ... بخاری قیمنده زر خالص
با حال او چه قیمتی بحر نایاب | که موج بحر محیط تمام هم تابان
طور ... و ... از | دلبت لطف الای ... لوک

دوق ... سری و معرفت
رافت ... رافعه ...

توئی خلاصهٔ ارکان و انجم و افلاک | ولی چه سود که خود را نمیکنی ادراک
تو مهر مشرق جانی و نور جسم جهان | تو در گوهر پاکی فتاده در مغاک
توئی که اشرف ذرات پاک ابداعی | ولی چه سود که پر گرد گشت آینه پاک
همه جهان پر شاه و جم و جهانداران | ولایتی همه دایم نشسته غمناک
همه جهان پر مشغله و تو در چه غافلی | همه ز غفلت تو جا نهفته در گل پاک
نجات تو ز ثواب است و پاک و از او | ولی تو باز بدانی نجات [illegible]
ز نور عرش [illegible] و روح بحر محیط | چنان بهم که [illegible] علیم [illegible] پاک

اگر چو صفر بدانی ز کائنات آئی
[illegible] سیدار [illegible]

رمل ز بسم الله الرحمن الرحیم | گر ز سر [illegible] حیم [illegible]
محروم [illegible] جهان محروم | ای [illegible] و جان [illegible]
ای دل [illegible] | است [illegible] العشر [illegible]

رفی با ناله مرا خوش خرم کن | با ناله در پیش [illegible]
تا کی گلگون رخ زرد مرا [illegible] | بر رحم آری اشک خون [illegible]
با دل ز علت عشق [illegible] | با ناله قلب تیره [illegible]
بر صبح ای رخ رخشنده ماه مهر فرما | با ناله که در [illegible]

حرف راید معمر [illegible]
حرف ناید ز لوح [illegible]

زین پس کن شد در خانه | گرفته بر سر کاشانه
زان گیسوی دار چشم عالم | شدی بستر در ویرانه
علم شیر ببر آن رنگ کانه | ز هم [illegible] همچو [illegible]
زنجیر سر زلف گرفتار | شده های [illegible] دیوانه
چون [illegible] دیوانه شمع [illegible] | [illegible] شمع فلک پروانه
های [illegible] که عالم دانه | بدام افتاده همه دانه

حکایت پرسی از دور عالم
باشد بر رندان خرابات

مدام هیچ تو بحث نه [illegible]
اگر نشنیده افسانه [illegible]

دلم از مهر تو [illegible]
گر [illegible] دگر [illegible]

اگر چه پادشه عالمم گدای تو ام
زدار الملک [illegible] من الملک [illegible]

جهان که بنده از بندگان حضرت تست
از آن [illegible] ای من [illegible]

جهان ذات و صفت [illegible]
ز من بذات و صفت [illegible]

برو در عرض تو عالم [illegible]
میان عرصه که [illegible]

نظر بجانب من [illegible] که روز [illegible]
از آنکه [illegible] لقای تو ام

لقای [illegible] گرفت از [illegible]
[illegible] لقای تو ام

[illegible] که من [illegible] جمله جهان
[illegible] جام جهان [illegible]

[illegible] جهان [illegible]
[illegible]

تو یا وصال طرف من ره نمی کی یابم
مدار دست من [illegible] گدای تو ام

ما سالها مقیم در یار بوده‌ایم
اندر حرم محرم اسرار بوده‌ایم

با یار خوش خرم خلوت نشین بوده‌ایم
با رحمت [illegible] بوده‌ایم

اندر حرم همی [illegible] در کعبه معتکف
با قطع [illegible] دلدار بوده‌ایم

پیش از ظهور این همه [illegible]
با عندلیب گلشن دلدار بوده‌ایم

چندین هزار سال [illegible] در لوح [illegible]
با پرتو جمال [illegible] بوده‌ایم

والاتر از [illegible] آنکه [illegible]
بالاتر از ظهور [illegible] بوده‌ایم

هم در [illegible] با همه [illegible] بوده‌ایم
هم در ظهور با همه اطوار بوده‌ایم

هم نقطه اصل وجود [illegible]
هم لوح نقطه دایره پرگار بوده‌ایم

با او [illegible] دلدار [illegible]
[illegible] بسیار بوده‌ایم

با مغربی معارف اسرار گفته‌ایم
با مغربی [illegible] انوار بوده‌ایم

ما جام جهان‌نمای ذاتیم
ما مظهر جمله صفاتیم

ما نسخهٔ نامهٔ الهیم
ما گنج طلسم کائناتیم

هم صورت واجب الوجودیم
هم معنی جان ممکناتیم

هرچند که مجمل است کونیم
تفصیل جمیع مجملاتیم

برتر ز مکان و در مکانیم
بیرون ز جهات و در جهاتیم

ما حاوی جمله علومیم
کشاف جمیع مشکلاتیم

بیمار ضعیف را شفاییم
محبوس قفس را نجاتیم

گر مرده‌ای بیا که روح بخشیم
گر تشنه‌ای بیا که ما فراتیم

چون خضر ز جای خود بجنبیم
چون چرخ اگرچه با ثباتیم

هم مغربیم و مشرق شمس
هم ظلمت و چشمهٔ حیاتیم

ما مهر نو دیدیم ز ذرات گذشتیم
از جملهٔ صفت این ذات گذشتیم

چو

چون جمله جهان مظهر آیات وجود
اندر طلب مظهر آن ذات گذشتیم

با ما سخن از کشف و کرامات مگوئید
چون از سر کشف و کرامات گذشتیم

در خلوت تاریک ریاضات کشیدیم
در دافعه از سبع سموات گذشتیم

دیدیم که اینها همه خیال و حجابات
مردانه ازین خیال و خیالات گذشتیم

ای شیخ اگر جمله کمالات تو اینست
خوش باش که از جمله کمالات گذشتیم

در دیر از آن شاهد ما در کنش ای
از پیر و مرید و ز ارادات گذشتیم

بسیار ز اقوال و مقامات نوشتیم
با آنکه ز اقوال و مقامات گذشتیم

از مدرسه و درس مقامات رسیدیم
از شیخ و در سلوک و مقالات گذشتیم

از خانقه و مسجد و از داوری رستیم
با ورد و اوراد رسیدیم و ز اوقات گذشتیم

از کعبه و بتخانه و زنار و چلیپا
در بتکده کفر و خرافات گذشتیم

اینها که شنیدی همه آفات طریقند
الحمد لله که ز آفات گذشتیم

ما از پی نوری که بود مشرق انوار
از مغربی و کوکب و مشکات گذشتیم

بر در عالم پاک آی مسکینم | گر چه از آن گدای مسکینم
بنده حکم خداوند جهانم | در جهان راز و گدای مسکینم
هر سال از غم دین کو بادم | بر در کعبه گدای مسکینم
بر در عالم راز سر نکرده ام | تا که از کعبه عشق او مسکینم
دارم از دهر تو عالم سپهر | گرچه از عالم جان مسکینم
زان سر از غم تو ما کام | گاه گاهی آستانه مسکینم
حق که لا زنده ام و زنده هم | بسکه لا در گدای مسکینم
لا نفس آن قصه ما جرا | حق به کعبه رهنمای مسکینم

مغبچه فقیه ده یاد
روح بخش و جان فزای مسکینم

از خانقه و صومعه و مدرسه رستیم | در کوی مغان مست و معشوق نشستیم
سجاده و تسبیح بکوی قلندر | در صف رندان بنجم تا رنگینیم

از صومعه

در صومعه خرقه پارسی دریدیم | در میکده توبه و ساغر شکستیم
از دانه تسبیح شمردن برهیدیم | در دام صلاح و ورع و زهد نخستیم
در کوی مغان رند شدیم از همه رستیم | چون رند شدیم از همه هستی بجستیم
ما مست خراباتیم و جلاب شرابیم | با آنکه چو مست خرابات نشستیم
زین بیش معطل تسبیح رها دادیم | ای قبله هشیار که ما عاشق مستیم
الحمد لله که از آن نفس برستیم | از بستن تسبیح کنون ناله برستیم

ما مغبچه از مجلس ما رخت بدر کن
اینجا صحبت زه ما رفت ور نیستیم

ما مست خرابات چشم یاریم | آشفته زلف آن نگاریم
از فکر کار هیچ بریش | نظاره دگان غمزه اوییم
چون چشم خوشش مدام مستیم | مانند لبش شراب خواریم
کو شکر آن لب ری وی | همچون چرخ چرخ ندا داریم

سر رشته او یابی ار چه چنیم
ما دست ز کار و بار شستیم
تا ما بنجوییم در حجب هم
پیدا نه چو که حق بشری را
در هستی در دست بیت ثنا
چون همه رسم کرا بر ایم
ای ساقی از این می که با ما
تا دست [illegible] و در وی در خو

اسعد او چو رو نکاریم
با عشق چه حیی کار داریم
از خویش نه چو حجاب داریم
[illegible] که کار دلنه داریم
در هستی خویش با یاریم
سر از خطا در دست بر نداریم
در ده قدحی که در خماریم
در خدمت عدم سری بر آریم

در مهر نسیم مغربی دل آرم
ای دوست دمی که در تو دارم

گر اندر نفی دم جمع که از آن دست هم
هم یک نجات از وی لطف و در [illegible]

از بن در طلب کرم از آن در [illegible]
لیکن سرگشته ایم لیکن آشفته ایم

جوهر گرفتم

چون [illegible] گرفته دو چشم مولی او می کشی
رسول [illegible] او باشد اگر [illegible] در سکند
تو با مطلوب و [illegible] معصوم [illegible] معشوق
ادب از من چه سخن که مسجد [illegible] که بر سیم
الا یا ایها الساقی بیا در باده دردی
من از [illegible] عاشق می دارم که [illegible] گشتی

تحجر [illegible] نسیم بحر [illegible]
سا رفی او باشد اگر قبله [illegible]
اگر در مسجد فضا اگر در دیر [illegible]
طریق از من چه [illegible] و سید [illegible] خراباتی
دلم [illegible] از خویش برادم [illegible] از خوش [illegible]
ساقی [illegible] بگشتی [illegible] بیانه [illegible]

تو مهر مغربی ساقه حی [illegible]
که تا هم [illegible] در [illegible] ای مهر تا تاهم

ز چشم مست ساقی [illegible]
از آن غم که دیدم [illegible] روش
ندارم هیچ از این [illegible]
لیکن از [illegible]

ساغر [illegible] از جام سر آرم
چو [illegible] زو [illegible]
که چشم از [illegible]
که از سرگشته [illegible]

بگریم از آنک چون مادرم از چشم
ما را عشق چنان کم کرد از خود
ما را عشق ز تماشای گلزار من
چنان با غم شدم کز غم عشق

تا بود اندر جهان هیچ آدم
از من همه بلا اگر چه من [illegible]
چو دیدار خوبان [illegible] در عالم
که با عشق دختری در [illegible]

لعلی از شعر تر [illegible]
گلزار شرق لاله [illegible]

ما از میان خلق کناری گرفته‌ایم
دامن کشیده از همه عالم شده‌ایم
از بهر وقت [illegible]
سرگشته گشته‌ام چو پرگار [illegible]
صد بار جسته‌ایم برون از [illegible]
اندر میان کوه مردی رسیده‌ایم

دامن ز روی خوش نگاری گرفته‌ایم
وانگه بصدق دامن یاری گرفته‌ایم
از بهر عذار خوش نگاری کرده‌ام
تا بر جمال نقطه [illegible] کرده‌ایم
تا بهر جان خوش حصاری کرده‌ایم
محو میان کوه و غاری کرده‌ایم

چون یار [illegible]

چند بی نگار در ماه گرفته‌ایم
با عاشق غریب سواری کرده‌ایم

با آنکه هیچ کار نه بر مغز ما
اول سواری از گذاری کرده‌ایم

یار ما هم جسم از آن سحر بگذارده‌ام
تا رفیق ما شود یار از جدایی [illegible]
از عشق کامد ز رشته [illegible]
تا جهان آنکه جسم [illegible] او از حور [illegible]
من نکو محرم [illegible] دادم [illegible]
گر چه من [illegible]
محرم چشم [illegible]

یار من ما [illegible] جسم دار نگذارده‌ام
تا تن رود او در من [illegible] دیگر نگذارده‌ام
تا نبود اندر چو شمع سر [illegible] نگذارده‌ام
چنین [illegible] آسمان [illegible] بر نگذارده‌ام
در حجاب [illegible] شبی [illegible] نگذارده‌ام
[illegible]
چون که من [illegible] عنبر از نظر نگذارده‌ام

من کرای او از آن جسم [illegible]
تو دیگر هیچ کمانان [illegible] نگذارده‌ام

منم که رفیق بلا نصیب بی سیم
[illegible] که [illegible] رخ چمن [illegible]
عجب عجب که [illegible]
منم که [illegible] ستمهای تو
جان [illegible] جهان [illegible] چشم [illegible]
مدام از [illegible] سلام [illegible]
اگر تو [illegible] مست [illegible]
مرا هیچ [illegible] حلال [illegible]

منم که در [illegible] شب [illegible] بی سیم
که با [illegible] بلا [illegible] بی سیم
[illegible] این [illegible] بی سیم
[illegible] بی سیم
[illegible] بی سیم
[illegible] بی سیم
ازانکه [illegible] بی سیم
که [illegible] بی سیم

چه باکه [illegible] شعر [illegible]
[illegible] بی سیم

دلبری دارم که در [illegible] دلم
هر زمان هر جا که [illegible] دلم

[illegible] دلم
[illegible]

هیچ [illegible]
عرصهٔ عالم [illegible] که جل جلاله
پس [illegible] دلم را [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] او با شد دلم
لاجرم [illegible] جل جلاله او با شد دلم
[illegible] او با شد دلم
زانکه [illegible] او با شد دلم
هر زمان از [illegible]

[illegible]
زانکه دائم [illegible] او با شد دلم

دیده دارم [illegible]
[illegible]
[illegible] چشم [illegible]
هر که [illegible]
[illegible]

زانکه [illegible]
[illegible] چشم [illegible]
[illegible]
من که [illegible]
تا [illegible]

پیش چشمم دیدم ای نسیم سحرت	زان نفس محفه انفاس نسیم سحرم
باز بشکفتم سحر بر بوی گل لاله‌زار	لطف چمن جلوه گل‌ها دیگرم
نامی است از دم ما ازلی	کاتش در دو جهان هیچ نکوی اثرم

سعی‌ها باید همی در عشق روح جان
لیک در دامن [illegible] ندید ما

صبا هر نفس بر گذرت می‌شنوم	بر گل دیده جهان جلوه گرت می‌شنوم
گرچه صدبار کنی جلوه جمال هر نفسی	لیک هر لحظه تحسین دگرت می‌شنوم
گاه از باد صبا بوی خوشت می‌شنوم	گاه همراه نسیم سحرت می‌شنوم
بر سپهر چمن چرخ ز دامن تابنده	گاه چون شمس گهی چون قمرت می‌شنوم
گرچه از ازل هیچ اثر نیست تا	لیک تحسینه چه در سفرت می‌شنوم
دایم از غیب سدی ذوق بنشاط	گرچه تابنده تر از ماه و خورت می‌شنوم
ای تو نور بصرم گرچه نهان از نظری	زانکه در دیده چو نور بصرت می‌شنوم

غایب از دیده

غایب از دیده‌ها گرچه نهفته کوت رخت	هر زمانی گذران بر گذرت می‌شنوم

مغربی از فلک دایره ملکی تا نار
گرچه دایم سخن دگرت می‌شنوم

ما از الف مو جهت زاده‌ایم	در دیدن کل آینه‌ها را زاده‌ایم
خورشید سایه پرور ذات بنابست	ما از فروغ ذره بدیدار آمده‌ایم
در خلوت عدم همه با نشر جان	لیکن نفس وحدت ما از زاده‌ایم
زنار زلف سلسله مو چو زنده عشق	بر یک کمر بسته زنار زاده‌ایم
ما گاه حلقه زد در نفس همه ما	ما در میان حلقه گره‌ها زاده‌ایم
نه هم یک وجود لیکن که جلوه‌گر	بسیار در مظاهر بسیار آمده‌ایم

از بار مغربی تحقیق دار السینه
ما جلوه آن صدف ملک زاده‌ایم

من که در صورت جان همه او می‌بینم	هر کس را که ... رخ نکو می‌بینم

شب در دیده من هیچ دگر هم نرسد
تو شه مسکینی و من همه روی سیهم

هر کی مسکینم دیده در ادای مگرد
که همی هستم از جمله درد و غم

بی باقی که از جام و سر مستیم
عاشق بی باقیم که در جام و سر مستیم

گاه با جمله و گر جمله ازو بیگانه
گاه با جمله و گه جمله در و مستیم

فکر من از تو را باهست نمی دانم
سر و جان شاید از ادب لب چو مستیم

مفرد الحمد که از حسن تو لطفی در جهان
من عاشق و سر بسر که صحرا و کوه مستیم

که چو مسکینم بزن گاه چو کوه ارم
که بهر بیت از که بیازی در دلی

فهم هم با تو دمی در [illegible]
می نماید لطف [illegible] از آدم

گر دلباری اگر [illegible] ام از آن معظم
در بیابان همه عشق بتان مستیم

عاشقی می‌رست که دیده و دلدادی
دلبری به ز تو ام که دیده و دلدادی

حسن مجموع بتان در نظرم آمده است
چون نظر برخ زیبای تو [illegible]

حسن تو هر لحظه از حسن دگر مستیم
با تو هر لحظه ازان عشق دگر [illegible]

شاهبازم تو بدیدم دست تو بر داده
بار درد دست [illegible] چو کمان [illegible] بارم

ملک رخ دیده ستان [illegible]
هم نگه از آن [illegible] برازم

مفرد لطف هر چه [illegible]
دیده ام [illegible]

سعی حسن تو در صورت جان مستیم
عاشقم [illegible] جهان [illegible] مستیم

در حسن بتان [illegible] ارتم
از تو در هر [illegible] شان [illegible] مستیم

غمزه ات را چو نظر مستیم [illegible]
همه از حسن رخ خوبان [illegible] مستیم

که از دیده از بتان [illegible]
تا از دیده [illegible] مستیم

مستیم [illegible] دیده از رخ تو دوام
تا بدان دیده [illegible] مستیم

[illegible] را چو [illegible] سایه تو در [illegible]
در [illegible] در صف [illegible] مستیم

که هر [illegible] از فرط [illegible]
که از افراط عیب [illegible] مستیم

زیبی و جهان جمله جهان می‌بینم | عیبی شده که غیر از جهان می‌بینم

در حوالی شعر ای رامین و در من بیش
چند گویم که ز یادم دگران می‌بینم

هر سو که بدیدم همه روی تو دیدم | هر جا که رسیدم همه روی تو دیدم

هر قبله که بگزیدم ابروی تو دیدم | آن قبله دل را خم ابروی تو دیدم

هر سرو روانی که در این گلشن قدرت | برسته ز بستان دل و لب جوی تو دیدم

از باغ بستانی بغیر خوش نشسته | با باغ بستان قد دلجوی تو دیدم

روی همه خوبان جهان را بتماشا | دیدیم و بهانه همه روی تو دیدم

در دیده شهلای بتان همه عالم | کردیم نظر نرگس جادوی تو دیدم

تا مهر رخت رهبر ذرات بشد | ذرات جهان را بگو بوی تو دیدم

در ظاهر و باطن بمجاز و حقیقت | حاصل دو جهان را همه از بوی تو دیدم

سر حلقه رندان خرابات جهان را | من در شکن حلقه گیسوی تو دیدم

از عرسا

از شعر تو احوال تو پرسید که او را | سوزنده و خسته ... دیده

ای روی تو در حجاب گویی
خورشید در نقاب گویی

حیف است که بحر تو نهان است | وانگه ز عیان حجاب گویی

با بحر وجود تو نشاید | پیدا شدن سراب گویی

لیکن ز وجود مطلق خویش | امواج وجود طلب گویی

رخ در همه جهان ز مهر ذاتت | از مشرق آفتاب گویی

بی غلط که هست رو | ظاهر ز آفتاب گویی

محجوب بسی که مانده‌ام من | از روی تو در حجاب گویی

سرچشمه چشم من گشادی | پوشیده ز آن در آب گویی

عمری که ز تشنه بودم من | سیراب شده ز آب گویی

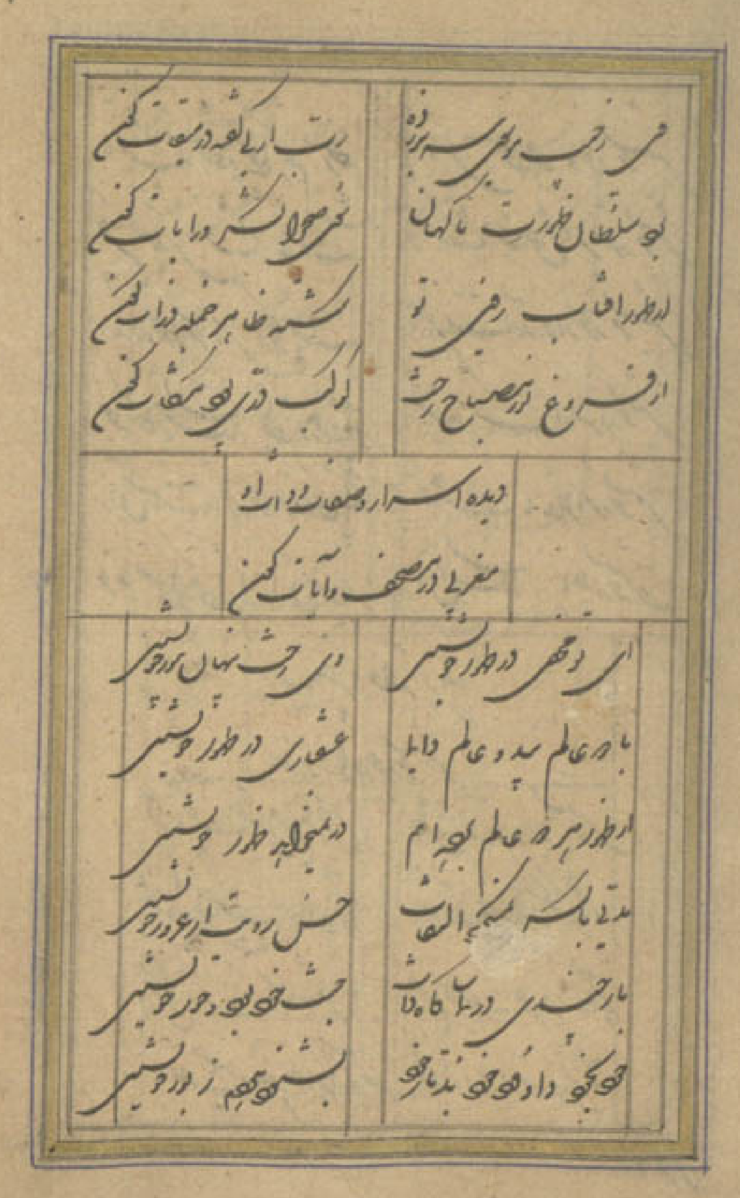
بر ناقه عاشقان که را | از جانب تو جواب گویی

خواهم که سرم چو ابر حیرت	تا با سرم خراب تو یکی
زین پیش مدار سوز درونم	سرگشته دلا انقلاب گویی

از لطف معرکه لطفش
تا ره رضا ب گویش

ای نهان در ذات پاک دار دل	وی عیان در هر ذره آیات کنی
مدتی بجهت در رز مال	بود دایم با جهش افتاب کنی
میکنی روز و شب پر درود	برکه و جویبار ساعات کنی
محو بودی هم وصف و هم مدات	در همه حالات تو حالات کنی
علم ذات اندر آن محو چو	گاه لوی نفی و گه اثبات کنی
غیر علمت در اعلا همه	حق نکو بیکو در عبادات کنی
بود ذات کن محتاج چو	بس برادر دار کرم حاجت کنی
ای گرفته حسن از همه طرز	شعله رو صنع و صورت بیان کنی

از

ای رحیب بر سر بر ده	ذات ار با کعبه در بیت کنی
بو سلطان ظهورت پاکهان	نور جمالش در آیات کنی
از طور افتاب رخی تو	گشته ظاهر جمله ذرات کنی
از فروغ از صباح رخت	کوکب قدسی بود نقاش کنی

دیده اسرار وصف رو دارد
معرفه در مصحف و آیات کنی

ای وجهی در طور خوشی	وی جوش نهان بر خوشی
با در عالم بود و عالم دایما	عشقبازی در طور خوشی
از طور هر در عالم تجرام	در منجایه طور خوشی
مدتی با سر سنگ الشاش	جنس زرد بتارا و در خوشی
بار چندی در دل گاه دا	جان خوش بود در طور خوشی
خوش بگو داد و خوش بند باخوش	بشنو هم ز دور خوشی

تا شکند [illegible] بیخ هم زخود
موسی خود بود و طور خویشتن

چون شعوری یافت از عنایت داشت
گشت عاشق بر شعور خویشتن

دید در خود بحر ای بیکران
حیرت آورد از بحور خویشتن

جمله کار نقش خود در خود بدید
منبسط گشت از سرور خویشتن

زان سبب در خود غروری شد پدید
در محبت ماند از غرور خویشتن

[illegible] صحرا گی که زان سرور
[illegible] با طور خویشتن

بر سر راه بحر را حالک دید
بعد از ان در عبور خویشتن

ان [illegible] عاشق یار چون
عشق باز و دانا باخویشتن

[illegible] داده داد
هست [illegible] هم

جملگی ذات او [illegible] زمان
چون [illegible] در اید درسخن

یوسف حسنش خواهد در کنار
گفت او را هم عالم [illegible]

او را

گرچه حسن هم [illegible]
در هوا [illegible] کس هیچ [illegible]

گشته خود را چو در صحرا شکست
بر شوق عالم را اب چنین

شور و عشق ای که آید از جهان
چون [illegible] چشمش از دو نشان

در [illegible] برآرد اتفاق
[illegible] اواز زیر زلف بر شکن

زلف ور دویش [illegible]
در خط چین [illegible]

شعله ور [illegible] حسن او [illegible]
لعل گویند [illegible]

تا مهر [illegible] صورت خویش را
در کس [illegible] ما [illegible]

غیرت آمد حسن را [illegible]
[illegible] ازین

حسن [illegible] کبر [illegible]
یار [illegible] سرود

گرشت [illegible] را در [illegible]
[illegible]

[illegible] عمر دار [illegible]
نی زمان [illegible] دران [illegible]

ای دل [illegible] دم مزن | از دل و جان در [illegible] دم مزن

[illegible] | در دل دیوانه [illegible] دم مزن

[illegible] | باش [illegible] دم مزن

لب [illegible] | [illegible] حیران دم مزن

[illegible] قصه [illegible] | [illegible] دم مزن

قصه کوتاه [illegible] | پیش [illegible] دم مزن

علم [illegible] | [illegible] دم مزن

آب [illegible] | پیش [illegible] دم مزن

وصل و هجران [illegible]
مغربی [illegible] هجران دم مزن

پیش [illegible] دم مزن | [illegible] دم مزن
[illegible] | [illegible] دم مزن

چون دل دیوانه در زنجیر زلف دلبر است | حلقه زنجیران [illegible] دم مزن

ای دل [illegible] | [illegible] دم مزن

[illegible] | [illegible] دم مزن

[illegible] | [illegible] دم مزن

[illegible] | [illegible] دم مزن

[illegible] | [illegible] دم مزن

وصف [illegible] | [illegible] دم مزن

[illegible] | [illegible] دم مزن

ماه تا [illegible]
مغربی در پیش [illegible] دم مزن

قطره از قعر دریا دم مزن | ذره [illegible] دم مزن
محو امروزی [illegible] | از [illegible] دم مزن

چون نبید آبی زمین و آسمان
چون اصحاب و طبع پرستی بود
در گذر از نفی و اثبات ای پسر
گر بگویندت که جان را کیمیا
چون نماند نفی و ما را لااله
هیچ آدم علم الاسرار حق

پیش از این اندر ولادم بر آن
از تماشا و ترنّا و تانا دم بر آن
هیچ از لالا و از لا دم مزن
رو فرا گیر جان غم بلادم بر آن
باش مشهور آدمی دم بر آن
تا نگیری هیچ از الا دم بر آن

الله غنی جمله اشیا گشته است
معنی [illegible] اشیا [illegible]

ز چشم مستی و لب رخ جان چو ترک
وجهش رخی از پیش [illegible]
ولی در خم کمان زلف ست دلم
ز پیش رخی ز چشم ترکمن پنهان

گلا خالت چو ارغوانی پنهان
تیر از چه رخی مرحمت [illegible]
نگی با که [illegible] گل [illegible]
تیر دلم پنهان [illegible] از گل [illegible]

چو روز و قدر بود در شب زر خورشید
ز قطره شبنم سکر الله کم [illegible]
اگر نظر رکنم هم نگاه در همه جسم
بیا و جلوه گری حالت یار [illegible]
نگاه دیده که خورشید رخی او [illegible]

چو روح و کنج لب قطره لار غلطان
ز ذره بند پرده خالت خورشید عطا
بیا و جرم غرابت زدیده ام [illegible]
ز قمر و قامت ار چشم [illegible]
ز رخی روش فراست کامیاب [illegible]

هزار غنچه و دستار دلبری بارکند
بدان آتش که با مدعی [illegible]

ای جگر بیا ز نظر یا نظری
ابلق از رخ جوشش بر روی جشن [illegible]
تا رنگ لب شنید لاله رخ [illegible]
از رنگ جان با که لب [illegible]
از دیده واثق که لب نظر [illegible]

بر دیده و جان [illegible] نظری گیرن
واگه دران عین [illegible] نظری [illegible]
رنگ از رخ آن [illegible] نظری
بر [illegible] مصحف نظری گیرن
از حسن چو اندر رخ نظری گیرن

ای [illegible] بدل صورت زیبای دگر | دانگه در آن صورت زیبا نظری کن
سودای دلم [illegible] | بجام [illegible] نظری کن
ز چهره چون [illegible] | از دیده [illegible] چهره چو [illegible] نظری کن
ای منظر ذات همه آیات [illegible] | ز چهره ذات [illegible] نظری کن
چون [illegible] اسم [illegible] | بر آینه اسم [illegible] نظری کن
[illegible] تحقیق | [illegible] آینه ها ناظری کن

[illegible] الله [illegible]
[illegible] لاله نظری کن

ای چهره [illegible] جمال [illegible] | رخسار [illegible] چون خط [illegible] خود بین
[illegible] | [illegible] خویش نظر کن [illegible] خود بین
با [illegible] | [illegible] صورت علم جمال خود بین
دلم [illegible] | [illegible] خود بین

[illegible] | [illegible] خوش [illegible] اعتدال خود بین
[illegible] او نظری کن که جمال [illegible] | رخسار [illegible] خط [illegible] خود بین
[illegible] کمال خدا | [illegible] آینه [illegible] کمال خود بین
[illegible] | [illegible] جمال خود بین

[illegible] نظری کن [illegible] لطف و کرم
[illegible] کمال صفات خود بین

لعمرک [illegible] | لعمرک اگر [illegible]
لعمرک [illegible] | لعمرک اگر [illegible]
لعمرک [illegible] | لعمرک [illegible]
لعمرک [illegible] | [illegible]
لعمرک [illegible] جمع [illegible] عالم | لعمرک جمع [illegible] جمع [illegible]
لعمرک [illegible] | لعمرک [illegible]

نعمتش من هم توام هم جمله تو چون توئی
پرتوی کز من بعد باشد بس پر از آن

نعمتش از آفتاب مغربی خواهم
لمعه‌ای از سایه‌اش تا فرق فرقدین

نجهای سبحانیت ما هم در کنج جان
جان من از عالم و بست اندرون
تا که آید در حجاب دلم لحن بدیه
هر زمان آید ز سبحانیت ملک ازل
چونکه سبحانیت ملک معمور شد در بر
ملک بر ده هیچ رنجی بر سر لحن رسید
در شب تاریک من روز شد

گنج جان را من که جز گنج
پیشان شد تا که آید در جهان
تا خراب آباد گشت سر بسر معمور از آن
تا ابد سبحانیت صد هزار [illegible] کاروان
کاروانها گشت از جمعیت سبحانیت روان
این چنین تا که بدیت از غم گنج
بلا گشته شد اندر

تا نگنجد گوهر مهر سره در بحر
مغربیا جمله ذرات عالم شد غنی

دلی دارم

دلی دارم که باشد جای جانان
دلی دارم چو آئینه که دارم
که در وی از ازل تا که دارم
دلم آئینه‌ای پر ز جمال
بیان کشتی اندر العلا
که دلی دارم از غم عالم
سری دارم که دارد سر

مدام اندر لب ما دلبر جانان
درون چشم من رخ زیبای جانان
نباشد جای اندر خانه جانان
که با ما پر ولایت از
مدام از حسن دیدار جانان
شده خانه برار غم جانان
زسر تا پا جانان

روان مغربی در سر و دل
لب شیرین شکر جانان

تو چون نیکه که یار سنا دیداری
از آن عزیز مصر ملاحت که ما
گر سایه مهر نا که در ازل

تو چو غنچه که یار شدم
نگیم خلاص یوسف جان از حسن
نبودی مدام عشق و هم زال

در هوای حسنش که رسم دلربا عشق
ای ساقی که گشتی از آتش دلت
چشمت بیک کرشمه دل آه هلاک او
مشکین مدی شکسته ز دست پریشان

درمان درد من تو عزیز دل من
از هجر مرحمت نظری لطف کن
هر دم من بر آتش هجر در دل من
لرزنده شکسته است از آن زلف پرشکن

در حلق جان سعر ز ابروی لعل لا
از لب بدت خوش ترادار حرمیل

ایکه عمری بند درم از پای او بریده
آخر الامر بشر بندیدم معلق دکر دل
مکر کرد آرام جز آرام دل درد
ایکه عمری از هجر وصل او بوده حالا
ماچ سرچشمه چو لعل آشنا
است جرأتی در درون مکه براه هجر

ما کنا نشر با قلم ما بنشیبه ور
گرچه بسیاری درهم از پای او بگر
حال چه جای بالا بدید ابرو که از جیحون
از بلا آن آمده و گذشتی از برابرده
هر خدا کلک که نه با آبرا لیکن
ریحه در حشر برد لا و دا دان ا

نظران

مطرب آن مجلس دف زاکن که گرد
ناظران منظری لطف از عالم نظر
نیست پاداو جز تا پاره ای از هجر ریاست
دارم از ملک سرداری گرد عالم

طالب آن آیه ساکن صراحی ور
عاشق آن شاهدی بر در چشم ابرو
سید جهان سیاه دست ادر قرش
درد در عالم جز بعد بسترش با قرو

سغرها هرقب شرح درد جهان
ماندم جهان شرحت خوش تو ول فرد

ای بجا صفات من آیه صفات
جام جهان نمای صورت لطف
لیح تو طلسم من ذات تو دائم
با عدم جعفه جفه بدم تحرک
روز ز حیات جاشم که شکسته ایجا
عمر جعلو آدم فش نشو ایام

شب حیات من گرم شعله از جان تو
جام جهان نمای جملکی حجاب تو
حل شده از ظهور من جمله مشکلات تو
دل و ما شد کرد حق الصفات تو
عشق فند دارم جلعی از صفات تو
تو سجود کار مسجد کاینات تو

مسجد کائنات ز لطف رازجانی — جمله کرده سراسر صورت شد عیان تو

لوح وجود سراسر پر ز نقش حجر و نیشه — لیک منفصل از جمله جمال تو

لیک جهان آب و گل نقش جهان فعل — لیک جهان جان و دل نقش صفات تو

ای دل شیشه من صبر نما — بو که رساند سر و سر تو بیان تو

در هر آنچه در خیش ... — همه از سینه محو شده جان تو

تو وجود مغز لات ... اتو

بی تو دل ... در همه ... تو

گاه ... دل که ... تو — بی ندانم جسم جان تو

هر زمان کسوت دگر ... — ملک ... دگر ... تو

هیچکس ... — خود بخود آمدی ... تو

گرچه ... که گاه — ... کاشانه تو

دایم ... جهان ... — می ندانم که از کی تو

خود نگر ... — ... تو

زان ... — هیچکس ... تو

رنگهای عجب ... — نقشهای عجب ... تو

مغز ... تو ...

... مانده تو

دلا با ملی خورده شراب ... — ز چشم ... چرا ...

... شدی ... — ... شدی ... دلو ...

... در ... — که ... در جواب ...

جان ... — ... ابد ... کار ...

تو گاه ... جواب ... — ... جواب ...

... که ... — ... در اضطراب ...

با تغیر ... — چرا ... در ...

مکن معزی آمد جواب مهر رخش | وگر نگیرد رخ شاه دگر جیب نگر

صف نگاهی دو یار بر آن بسیار بگو
نقش چو مه بی نهان بسیار بگو

گر تو را هیچ از آن رخ و ابرو می دهند
از میان یک بدی و دلکش سر [illegible]
دو که با نام و نشان هیچ مرحمت [illegible]
بار هر لحظه نگهی دگر آمد بر دل
حرف های که تو را ورق جان منظور [illegible]
آنکه در کوت هر سو خواب نشان
چون تو را خار راه است از [illegible]

برای ورق از آن نگه های [illegible]
چون کرمی ملک دل سر ببال هیچ مگو
[illegible] دلبر از آن نام و نشان هیچ مگو
ده هر نگهی که دلکش سر [illegible] هیچ مگو
انسان همه خط [illegible] هیچ مگو
چون عاشق دلکش سر بر دو [illegible] هیچ مگو
سر نهد از در و اسرار جهان هیچ مگو

معزی آنچه [illegible] سر مگری
وانچه نقش [illegible] هیچ مگو

عشق حسن تو را [illegible] اگر بی بگو
[illegible] بیشتر از دیده و دیده [illegible]
رو در حسن تو دایم نظر عشق
غیر تو در جهان [illegible] دلکش
لشکر حسن تو [illegible] جهان [illegible]

چو [illegible] در جهان منظور اگر بی بگو
[illegible] و دیده بهت منظور اگر [illegible]
حسن تو [illegible] اگر بی [illegible]
غیر تو در جهان هیچ اگر [illegible]
لشکر [illegible] اگر هست بگو

معزی پر تو خورشید عالم [illegible]
[illegible] تو در جهان اگر بی بگو

هیچ [illegible] ره بر دل [illegible]
[illegible] او [illegible] لب [illegible]
[illegible] هیچ [illegible]
[illegible] ام که [illegible]
چون زبان [illegible]

[illegible] او [illegible] هر که [illegible]
جان [illegible] در [illegible]
تا [illegible] دلم [illegible]
[illegible]
[illegible] همه [illegible] باشد [illegible]

تا که از دنیا طلب آب ایدیکه
هست ایمدی همه جهان در سیلاب او نهان
بلکه گشت دو دریا های خوش آبی
در بیابان یاقوت آب از حوض
ست دولاب او منم جام سراب او منم
سر نشسته از طلب آب جگر او

ایمدی خوش حسینی ها حسینی او
هر که دنیا طلب کرد صحرای او
بال غرق جگرها عالم غلغله او
گل جه شوقی گل کرد در صحرای او
شک نعره مستی که ز مستی او
بحر شوق از لب آب خون جگر او

معزا از سراب او گر جاکه سر بسر
تا بفلک همی رسد نعره های او

ای مرغ بلند آشیانه
پرواز گرفته [illegible]
مرغ که در کف سایه [illegible]
مرغ تا [illegible] عالم

[illegible] دام [illegible]
از سایه تو [illegible] زمانه
در سایه او گرفته خانه
اندر بر او گرفته لانه

بحر است که هر زبان از جوش
با جوش همه عشق بارد
این مرغ شکوه عشق
معرفة عشق عاشق آید
بر صورت جوش لب عاشق
او از جوش شنیده از غنچه
از نغمه خوش شنیده
بر نغمه خوش [illegible] لکه
الحمد به عزت سند

صد نحبه دگر بود و آه
با جوش [illegible]
همپای [illegible] دلکه
آینه [illegible] زلف [illegible]
ز غیر نهانه صد [illegible]
بر لحظه سر [illegible] عاشقانه
[illegible] نهانه ز خانه
مطرب [illegible] دارد
هم نام و نشان [illegible]

ای مغز [illegible] صعف [illegible]
باری [illegible] در میانه

آنکه [illegible] از رخ [illegible]
مسکد از دیده [illegible] در جان

اگه حسن ربانی از فرق سر برآورد طور
پس عشق ربانی سکه عاشق جلوه گاه

عشق از معشوق بر عاشق کند اظهار خود
تا که عاشق از حجاب او بعشق او دارد پناه

فتن و هوا و این پیدا و ظاهر از این
این چه مجموع عشق لعل تو ...

عشق کثرت در نماید پس از آن شد که
و یوسف و گرگ و زلیخا و عزیز الله

هست صنع ما انجم در فروع آفتاب
همچنان که غایب ... نقش ... شد

عشق حسن خود کند خود آنچه کند ...
پس بیاید عاشق و معشوق ...

خیمه برون زد ... سلطان عشق
تا که شد در عرصه ملک جهان عرش ...

کثرتی از وحدت ... تا کهان
تا که شد در وحدت و همه کثرت گراه

باز در کثرت زد موج محیط وحدت
پاک شد از لوح هستی اسم در هم ...

مغز جان پاک او ... در ره
از سر ره ... راه

ستم ... مانده
بدر دهر گرفتار ... مانده

بحث کبر ما همت و بهانه
سخاک تیره فرو در قعر چاه مانده

فاتحه در رز خاصان بارگاه ابد
اسیر چاه ابد تشنه در بلا مانده

مقرب در درگاه کبریا بعجه
بدبخت کبر گرفتار و در بلا مانده

بکار صنع طبیعت ... محکم
بجسم نشسته چه گل ... مبتلا مانده

هر آنکه در ملاهی در حسن حالت
بهمن رحمه نجه جا آمده ... مانده

نشست در ره شاهان ...
غریب و عاجز و بی‌کس ضعیف و وا مانده

کی است ... که ...
که هست جان ... مانده

شده زهره دو سینه مغز ضعیف
باوان ذره سر گشته در بلا مانده

ان ماه بشر ... راز آمده
خوبان ... حسن حور ... آمده

وان گلرخ ... گلستان ... شد
قلب ... جان ... آمده

از حد ... همه جهان دلربا
ان سرو قامت ... رفتار آمده

نهان ز جهان رسیده [illegible] نهان | یارب تو در لباس عجز آمده
محبوب نشده ای [illegible] | مطلوب خود شده طلب را آمده
از روی اوقات همه [illegible] عیان شد | در معنی اوقات همه لطف را آمده
آن یک ز [illegible] مشغول | وان یک ز معنی اوقات بیدار آمده
عالم ز یک صدف [illegible] | از نکته آیات همه لطف را آمده
روشن ز پیش لطف منور آمده [illegible] | از فقر پیش روش [illegible]
یک باره پیش در فراخ کائنات | از فراخ باله مختلف آثار آمده
عالم ساز علم و جلال و معرفت | لطف ز رحمت [illegible] آمده
این زنگ [illegible] چشم که [illegible] شده | آن بار باره [illegible] آمده
آن شاه بصر است که [illegible] | وان باره ز روی [illegible] آمده
بکران نیست که [illegible] صدق | که در نظر دوگانه در اظهار آمده
از ذات اقدس همه آگاه شده | در نور اقدس همه انوار آمده

اینجا چه جای وصف جلال و [illegible] | کان ما که وصف [illegible] آمده
هم اسم [illegible] و هم نعت و هم صفت | هم غیر و غیر اندک و بسیار آمده
این لفظها که جمله سراسر [illegible] | اندر نظر چه صورت پندار آمده
این گوهریست لیک ز دریای عاشقی | این قصه نیست لیک در اظهار آمده
[illegible] چو جمله لباس [illegible] مختلف | گر چه [illegible] آمده
این درج از بحر محیط [illegible] | این جوهر شهوار قلزم وحدت آمده

از موج او [illegible]
در جنبش او [illegible] آمده

الحمد که [illegible] | [illegible] همه [illegible] بگویم
دارم اسرار [illegible] | اندکی زان همه اسرار بگویم
گرچه از جمله [illegible] | سخن چند در اظهار بگویم
سخنی را که در آن [illegible] | هر اشاره که در آن [illegible] بگویم

نقش حسن کل که صورت عشق شد
آنکه اول همه جا جلوه‌گر شد
وصف آن گنج که در گنجه این ابیات است
سبب آنکه بپا در همه عالم غوغاست
سر این نکته که او هر نفسی دایره است
کثرت دایره از نقطه وحدت پیداست

همه در گردش حاضر ملوم باید
علت بر حسب آنکه ز ملوم باید
هر نسبه که چه بازار ملوم باید
لک در کثرت بسیار ملوم باید
منشا بد به هزار ملوم باید
از چه که ز در داد ملوم باید

معنی جمله سراسر کشف ما را
الحمد کشف و معما ز ملوم تا

ای در پس پرده بس نقش
خود را به نقش هر دم علی
در دیده ما حرکات
ما را ز نتیجه گشت معلوم

در دیده و دیده چشم گه
آورده هر زمان و نغمه
[illegible]
آن چه که هست تا نتیجه

ای نقطه مربع آنکه تا
با مربع نوری بار گوی
در حسن و حسن و در حرف
نقطه قاف کف رفتن کن این تو
طلبی ره های بس برد
ای مغز ما را نسیم باغ

ای همه تو نقطه ما زده
از بدو ازل نقش و بقیه
تا ما ز حسن فزوده
جان روح بر جسم جمله
از گنبد چرخ سالخورده
بر قله قاف رو نهاده

هر گز نرسید کی منزل
تا رفته طریق و ما سپرده

لب ما ز جمال لعلت و جام
راه عکس اخترش دل دارم
[illegible]
نهان از [illegible]

[illegible]

الا ای زاهد عابد من و دیر و تو مسجد
بدلجه‌ای دلبری صد دل ز یک تار [illegible]
بتاب از شرق جام الا ای مهر تابانم
نه پا جز مجوم دیدار ان [illegible]

مگر زنار سر رشته‌ی تسبیح سبحه
که راه و رسم جانبازی [illegible]
برابر بحث من [illegible] الا ای [illegible]
دلم با بنده‌ای ز چشم مجوم [illegible]

الا در بندگی از لعبه‌ای معبود باید
که بهر بندگی [illegible] سجود از [illegible]

مگر ان لعل خندان تازه
بجسم جان [illegible] ز بهر زمانی
دهر [illegible] عطف دل آرا
ز دنیای دل چو جام برآرد
هزاران لعل و [illegible]
برو یابند مگر در جان [illegible]

[illegible] فرستد جان تازه
[illegible] چهره جان تازه
[illegible] ز نسیم [illegible]
دمادم [illegible] جان تازه
بخنده زان لب [illegible] تازه
هزاران روضه رضوان تازه

هزاران

نماید هر زمانی معجز نو
نویسد دمبدم در صحف [illegible]
ما پا [illegible] از [illegible]
چو جهان [illegible] لبریز
قدمی [illegible] مجدد

بیارد صحف [illegible] تازه
بدست خوش [illegible] تازه
بشعر جان [illegible] تازه
برای او فرستد جان [illegible]
که [illegible] تازه

ولی [illegible] سازد [illegible]
نوید [illegible] تازه

[illegible] کرسی [illegible]
ما [illegible] کعبه جای حق
[illegible]
[illegible]
تا [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

رهروان راه پستان تا که گشد | تا ابد چاره ره باره رو چه مسطری

تا ز با جویش گرد منزل مقصد | تا دو جوشش قاره لعل و خسروی

گرچه از دور رسیده تا بیت بعید

مغز تا نخود دوشیده تا خودی

سو رکشن گرا لایسین | رخو بلور که لربا لی سر جق

سو کش ارمی دنیا که تا | لرزلی ار تو دار لی که ادی

علاج اسرار لو چو تو | جراب اسو سر کول جو

شاله لو درم ره لو | سرشله لو در سولی

تو ماری ارخو اندر چو سو کی | تلو عالم اندر چند لی

گرای سر ارخو در شی | لرزالم لحه اخر تلو لی

رخو اور طلب بر لو | اگر چه لها در جستجو لی

کلاه فقر را در سر تاج | مرد فتی که ترک سر لی

دلسر کی اد کول بال | که طلب در ره حق اد

وبک رد شر جوا بسته که تار | بسته رد کی جرا ادی

نصب ای معزز ادن صبر

تا که ادرت ارخو شوله

سر سرلن دعوی شر من حق دی | تا جوشت ارزش لا عولاد حق دی

وسلاله دیکسنی در دال ولی عاش | وسعی اما غیر فن حسر را اند ار حی

فسر تا شه لد اسری تا اسری درلون | ارث تا شد تا کرا له لاف دعوی سهی

دعوی تا که جهالارخوی جو حق | حل بلا دعو سخن کون نعار ار تهی

اولب ارجو شی تا سرکی در تیش | کر تو خلق فقر را جنسی تا ب مستهی

ابتدا یت ابراس دو جو میستدی | انتها یت حق اسر دو جو تا شهی

ابتدا و انتها کر لو ال ارزن | واری ارخو اگر علی ر که ارخو ند هی

طلب را ابی و طلب کر سر ره سر حق | تا ر مام [illegible] خبرت اودی

روز و شب از نزار سالی همی بنالد | ما قوم از طلب آیا هیچ نه بر دل

بعد از آن چون شعر پارساه در زیر شرع آی
راه در هر در پاید و را اندازه اگر کوی

دانی که یار من همه دلبری داری | هم چاکرت رو شیر از وی بر کاری
چرا او دهی مدام هر روز همی ماه رخ | جز خطا و کلام از خط هر عذاری
علی که از آن ظل لب هر جنس دهر خط | تیغی لدان لکارت هر نقش هر کی
او در دیار چو نم بعد همه شاد | شکسته در پی او بر کشته مرد پای
چون یار در هم چو دائم فلاد دو | بس از چه رونق آن هر زال فردای
چون دست ش هم چو جان او وفا | نیکو بطری جان چو شرف جان یاری
گر سری را کنی بی مدارا یار کار | هم شر با شد از بند از تخت یار کار
بر چو پار کنی بجرام ما برود | از سرو قامت هم سرو جو یاری
روز شمار ده هم اندر شمار یاریم | من گریستم که ایم از درد در یاری

جایی که مرده عالم از پیچ لمبر آید | من خوبه چه پاشم با هم چون مرداری
روی یار خانه ام و دین از آنکه یار | از ره طراز عالم بر دیده ام غباری
یا کلش حال خار است مرده عالم | و یار از نکشم یا نگری زجاری
یا کشته یار هستی بر کنج ره نیاید | زیرا که هستی نو بر کنج افتادی

تکرار شعر را کاندر آن فرد آید
ما او در آن ش از تو کی

ما را اندر ملامت عدو نی | که دهی که هزار و کا صدی
لب را قرو شره را لبی | جسم را روح در روح راحتی
هستی هیچ جای از کسی | تا در این شعر ضی در صدو
گاه اری دگاه بالای | گاه بجری دگاه بر دواندی
علی نوبهار شبابی | گلرخ و ماه رخی و سرو قدی
چون رخی بر زر رق | ریش زلف و زیب حال کوی

تحفه جان [illegible] دلگرا
گرچه [illegible] بسم و [illegible]

گرچه والا [illegible] زبان [illegible]
لیک در ذلت ادا [illegible]

پیش از این سعدی ازلی
مدتی شد [illegible] آیی

رخ دلگزار [illegible] نقاب تو
[illegible] دهر [illegible]
[illegible] بس [illegible]
بر سر [illegible] او
[illegible] نظر
[illegible] عتاب او [illegible]
[illegible] حساب
[illegible] این عتاب [illegible]

چهره یار [illegible] تو
ابر [illegible] آفتاب تو
پرده [illegible] دار [illegible] تو
سر بر آورده [illegible] تو
گرچه [illegible] کتاب تو
سبب [illegible] عذاب تو
باز دیدم که در حجاب تو
علت [illegible] عذاب تو

آنکه با خورده باده ازلی
آنکه [illegible] اوشد

[illegible] که [illegible] چراغ [illegible]
هیچ [illegible] اران [illegible] تو

سعدیا این خطاب [illegible]
آنکه [illegible] این خطاب تو

[illegible] سینه [illegible]
در [illegible] که از من [illegible]
گفتم [illegible] که [illegible] دیوانه
من [illegible] هم [illegible]
صد [illegible] هر لحظه [illegible]
من [illegible] دوستی من [illegible]
گفتم [illegible] جان [illegible]
تو آن [illegible] ظاهری و باطنی

گفتم [illegible] دلعم [illegible]
[illegible] دیگری
من [illegible] در [illegible]
تو [illegible] سلطنت [illegible]
تو ذره [illegible] آفتاب [illegible]
خوش [illegible] با [illegible]
ای [illegible] و زبان [illegible]
تو قصدی [illegible] مقصدی [illegible]

ای درد هجران توام در بحر غمان توام
من مظهر مرآت ذرات وجود از تو

من گوهر کان توام در کان بلا گوی
لالای غلط گفتم که ز هم توی شیر [illegible]

ای آفتاب سرو قدی زیر چشم بتو
من سایه مه چهر نوای و مهر تو آن گری

چو باشد اگر از آنکه تو گاه گاهی
چه چشم باشد از آنکه چون من گدایی
دلم را از نگاهت سینه [illegible]
از آن رخ دست تقاضا درازی
بلالی و بیدردی از جفا روایی
تو شیدات بر حلقه زدم روی
نگاهی بر رفتی دگر گم نهی
بنو مغزی تا از آن دیده هجرانی

گر [illegible] اقلا کاش گاهی
نگاهی کند همچو پادشاهی
بگو چشم [illegible] سیاهی
که دل آن [illegible] ریش و تباهی
رخ خسته داری [illegible] نگاهی
ز هندو [illegible] خط سیاهی
چرا نیم [illegible] دیگر [illegible]
غمی [illegible] کسی [illegible] گدایی

ای

ای حسن تو در آینه صورت معنی
از دیده ارباب نظر گفته تجلی

چشم تو شده بهر تماشای رخ تو
در مملکت حسن کسی در [illegible]
با چهره زیبای تو در قاف [illegible]
گر نور تجلی تو بر ما نتابد
از حسرت دار [illegible] فارغ و آزاد
بر جلوه‌گه نور تجلی تو [illegible]
رفتی تو [illegible] لیکن چه [illegible]

از دیده مجنون نظارگان رخ لیلی
وقت که تو گویی لمن الملک [illegible]
هرگز [illegible] رخصه [illegible]
از رخ [illegible] از پرتو آن جنت اعلی
آنکس که آن خبر از [illegible]
افتاده [illegible]
ادراک [illegible] دیده اعمی

در طلعت آدم [illegible] اکبر [illegible] عالم
حسن رخ [illegible] الفتح

وارد [illegible] با [illegible] بدا [illegible] | ز [illegible] دیدا [illegible]

اگر دریا بیدلانی ای عجبست
نه کی خیال قد رعنا دری
لوایت سالی دلی شاه حکیم در
همه سر آید بخشش بسته خاکر
چراغ فلک رخ او حاجتی
الغم هم نعمت دیدی وقتی

عجب اسرار که صورت اولندی
دلیمیز رتبه بالا اولندی
اگر چه ایچ سینه اشارت اولندی
خبر حمله است آشکار اولندی
چه قدر بریکه آثار اولندی
نه بها انکه حوالت اولندی

الا ای معرفت جهلی معرفت
یدیق ما انکه عشق اولندی

ای آفتاب روشن مهر تو فقیر
از کنه فقر دوست چمن سر عشق تو
غرار دوست آشنا مهر نیر
نیم و ناله چمن بت الا کس ارض

ای از فروغ روی مهر ذره فانی
هر لحظه در لباس هر لمحه در لقای
چمن خوش چشم بسته در ناله سرای
در هر طرف فاتحه هر ات اشرفی

چمن نرگس مست و در عرصه عالم
در آینه نظر تو فی دور تو را
با عکس خوش مستی هر ساعت شی

کردی تیر اولی اوراده دیدی
با خوش مستی در آمد هر لحظه در عشق
با نفس خوش مستی هر لحظه خط

ای آفتاب یار درد معرفت العطش
گر فی ... عشق در صورت ما

سیم ... ارل ... ایر
... ارلق مطرب درد سلام
... الحق یاری که ملام
الا ای آفتاب ... سیر
تو خود سیدی و فی ... اد
زمانه در هم انا جو خورد شید
تا ان ... ام چمن مهربان

کران لب ... سم ... م ... ای
... داد ... و ماله ای
نه ماه ... سوار ... ای
ملک دان روی ... حاجت
... شوم ... کاهی ...
زمانه انست چمن ... اد
... شد ... تکبر

بح ... که

مانده بیاد در عالم مغربی را | که مجمعی را نوشتن نیست احدی

ای بر لب ما قند بر لعل تو توری
از تیر تو جان ما شد هر لحظه سپری

در سینه جان ز آتش هجر تو سوزی | در کام دهان از لب شیرین تو نوری
هر لحظه ز ناز [illegible] و طرفی | آن آب که قاصد [illegible] طلب طهوری
تا پرتو خورشید جمال تو بتابد | در ذات جمال تو همه هیچ ظهوری
در جنت دیدار [illegible] | باشد ز حضور [illegible] ملک حضوری
سرمست خیالش همه از ناله و سوزی | گر بار [illegible] اندر جهان سوری
در خلوت پنهان [illegible] | بی غیبت عالم [illegible]

ای مغربی از ملک سلیمان چه زنی دم
[illegible] حوصله [illegible]

صد جا [illegible] از رخ [illegible] | ز صبح رخ [illegible]

رخسار کسی [illegible] چشم | خورشید نهان دیده [illegible] دید
چون [illegible] | [illegible]
رخ اگر [illegible] همه [illegible] | عجب [illegible]
هزار دیده خواهم که نظر کنم بر دوست | هزار [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]

[illegible]
[illegible]

ای دیده [illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]
[illegible] | [illegible]

ای ماه شب افروز چراغ دار و دیده برآمدی
ای سرو چمان بعقیق لب اسلام [illegible]
ای آب گهر است که از [illegible]
ای یار چه در پرده نهان [illegible]
چون ماه طرح رخ و [illegible] دیده [illegible]

دی مهر درخشنده چراغ [illegible]
در چرخ [illegible] چه [illegible]
ان [illegible] چه [illegible] که [illegible]
چون [illegible]
بر روز چه رو باز [illegible]

با مغرب [illegible]
با [illegible]

تا که بدیده [illegible] نظر [illegible]
تا که [illegible]
بدر [illegible]
تا که [illegible]
نکته [illegible]

هر قدم که تو داری [illegible]
رها [illegible] دگر [illegible]
بگو [illegible] دگر [illegible]
در بر [illegible]
حدیث عشق ندانم [illegible]

چو [illegible] صبح دوق [illegible]
بشکسته گرگ از [illegible]

[illegible] صباح [illegible]
[illegible] در دم [illegible]

مغرب چون [illegible]
از ده پرده [illegible]

تو بجایی که ما بتها تو باشی
ازان [illegible]
چو [illegible]
اگر [illegible]
ازان [illegible]
به [illegible]
[illegible]
[illegible]

لب [illegible] باشد ما تو باشی
ز چشم [illegible]
[illegible]
چو قطره [illegible]
حباب [illegible]
چو [illegible]
که [illegible]
که ما [illegible] تو باشی

بیا ای مغربی خود را رها کن
بیا بگذار تا خود را تو باشی

تو گر پری ز لطافت [illegible]
اگر چه سایه کسی نیست در ممالک [illegible]

تو گلبن باغ بهشتی که حسن تو [illegible]
یا رب این گل رعنا چه گلست که [illegible]
چمن لطافت رخ خوب نگار تو [illegible]
بدل از لعل لب تو که روان شد [illegible]
لیک امید من [illegible]
ای دل از [illegible]
ور نه با ما کمی هیچ [illegible]

تو گر ز صنع بهاری که حسن [illegible]
گل تصدق رخ [illegible]
تو گل [illegible] چون [illegible]
جان نخرید بدل [illegible]
من چه گویم که من دلشده [illegible]
لیک باید وطن خوش [illegible]
سر برون که داری ز ما [illegible]

مغربی دیده بدیدار تو روشن دارد
گر چه با دیده [illegible] مغربی

چه باده‌ایست که [illegible] اثر داری
چه باده‌ایست که [illegible]
چه باده‌ایست مدام که [illegible]
چه [illegible] که [illegible] داری
بیا بیا [illegible] صنم [illegible]

مدام در دل خم‌ها [illegible] داری
کسی که خواهد بماند دگر [illegible] داری
که باده‌ایست و خرابات [illegible] داری
که هر زمان ز [illegible] داری
بنوش و [illegible] داری

چو مغربی ز تو [illegible] خراب آمد
دگر خرابه [illegible] اثر داری

خرابات فوق غایات [illegible]
[illegible]
برون از وصف [illegible]
نگارا دیده اندر [illegible]
الا ای غمزه خونخوار [illegible]

[illegible] حبیب [illegible]
که در [illegible]
[illegible] کار [illegible]
چه [illegible]
[illegible]

که اندر هجر مشکی دامن [illegible] / زهی قد صف داده [illegible]

دلا از چشم مستش [illegible] / چرا صبر و آرام [illegible]

کلاه در [illegible] / اگرچه [illegible]

چو با [illegible] / لب آن دره [illegible] در فروغ [illegible]

برستم از [illegible] / [illegible] پرتو انوار آفتاب [illegible]

[illegible] / که از [illegible]

[illegible] / [illegible]

دلا [illegible] رندان [illegible] / [illegible]

شراب ناب [illegible] / دلا [illegible] شراب [illegible]

این حدیث [illegible] / [illegible]

چو شد خراب [illegible] دلم [illegible] / [illegible] اول که [illegible]

ز شعر [illegible] / [illegible] که نهان شد [illegible]

چو [illegible] چشم دل طالب اوست / مگر بصورت خود [illegible] اوست

ز آفتاب رخش گر [illegible] / مگر که جمله جهان [illegible] جلال اوست

اگرچه جمله جهان [illegible] / چو آفتاب برآید [illegible] اوست

خیال یار [illegible] / [illegible] به رخ خود جمال اوست

خط [illegible] / [illegible] خیال اوست

[illegible] زلال [illegible] / جهان از و بگذرد [illegible] زوال اوست

[illegible] / [illegible] جمال اوست

[illegible] / [illegible] کمال [illegible] اوست

ز شعر [illegible] نظری دارم [illegible] / که [illegible] خیال اوست

دلا حسنی دخی اعزاز و مضطر
بدن کیم غایت که مینا شیشه بر بر
کهی چو بحری دکاهی چو کوهی حلیم
کهی چو دری کاهی چو لعل لطیف
بو صنعت که باب جان تن اولدی
دلا کیم بدلارام ایسه عزت
که زمانه حق احسان ایلر
شعاع مهر و مه الحق نه عزت

چراغ بام تو قلب اوزره قرغر
که هر نفس بدلکی شیشه مشید
کهی چو چشمه کاهی چو مار پیچ
کهی چو سبزه چراغ آب زمین
ابرش نسخه دارای زر ده مطرب
و هیب نسخه غیرت ایدر محجنی
سنم چو سایه آب ازمی جدا
زهی ای دلارام وش

لقب مهر چه مصرع بودر ترجمه حال
تو دری چو جشم نیز مشق

ز چشم من ودیار بحث و شیر
دو دعم که نیک نوش ایدی

چراغ لقب رخ ...
نهان زن خویش را ... دام

چو رو شیشه کتابت اولدی
ندای رحلوت داراکمن دکی حاصل
زرفی ذات یکانه و حیات دنیا
زرفی لب ومنات که مدرک ربعی
دلا ز عالم کثرت بوحدت اولدی

برای جلوه گری شده بدیده پایی
که هم بخلوت خویش و هم بانجمنی
ولیک زرفی صنعت بهم جهان جان اولی
من الذی حجب لعاید الوشی
که وحدت وطن کرد عادم دی

چو مصرعها بخوداردب کامیاب سراب
سراب ... تا نوشراب منی

زد حلقه بر سر بدر دل ما معجز
گفتم دل من چگونه کشف که ماکیم
ما هیچ داو تو سد ...
بگذار جهان که دد ...
نقش نقش ...

گفتم که بگو ... در دم ...
از مهر رخ ... نهان گشته ...
ازخود ... محجوب ...
واکنه ... که ... کهنه ...
مایه نهان شده است ...

جز مطربی مدان که درین پرده مختفیست
کز صد هزار نغمه و آواز شد بری

ای مغربی آفتاب چو خورشید انوری
زان آفتاب و ذره که خورشید مظهری

مرا بخلوت جان دلبریست پنهانی
که هست جان و دلم در جمال او فانی

در آن مقام که جان جمال بنماید
بود مقام جلال و جمال و حیرانی

ترا چه جای که بحسن جمال او باشی
مرا بعشق ز هم بت در جهان ثانی

سریر سلطنت اوست از بت دلم
چه جای که عرش مجید است تخت رحمانی

که بزم جلال و جمال که در طریق
ز هم دلی که محبت مرا دو هم جانی

ز من و جمله نزدی و جمله ام ببین
چو جمله ام ز تو ای کهی مرا خود

ز چشم من همه آفاق تو ندیدی
ز عقل من همه آفاق که شکستی

ز مغربی بشنو تو اسرار آگهی
از و بدان اما سخن لعل است ثانی

الحمد والی بد

الحمد جان بیدار الکاس حوت برفعی
ظلمه بار بلیحات شد دلوان
سر دیا به لهرکی صه گبعی بالف

چو بله نسر مجرم ادر حاکوم هی
سر عشق بولکه تیشی بلکی
ور چو بحی نصدف بحر جحری

با ور ادر بکی صه دریای محیط
الیه بر ارسشدی و بندی آرایی

ت الغزلیات قدوة المحققین مغربی علیه الرحمة والمغفرة

آفتاب وجهک لاح و اشرق
نور او در سر بسر کرفت آفاق

سر فرو کو بر تو خورشید
در شرل زیر در بحه و طاق

سطوت آمد کجا نقیشد
رنگ تقیید عازم اطلاق

هر که بد بحف طلعت عیدی
کو کرشر جو طلق حاق

مدد رزق بر دوام ارسید — تا عدم را قچو سیدور اشراف

کار دلدن فعو که وطن — حاجب ایدر دردم وصل عشاق

مجمع کشت با فعو عقد — اجتماع قرین وکرمی عشاق

چه عجب الکه بی حق — باشد اورا که نکاح صداق

هرکه اوردی نکاح شد آگاه — ویر جهانک نکاحی بدلدی طلاق

پیش با کمالات عهد نبت — هرکه شد مطلع بدر مشتاق

بی بستر نکام عالم ز تحت — سقف جاتوای سمایش طاق

حسنی بی بستر نکام رسید — نظری مستبر شد زنداق

جانه طلب عدم بدرد — ستر برفن در بدو سینه لطاق

چونکه صحرا فروع مهر گرفت — ادبر از صحرا رضا لطف وروداق

پیشگاه خلوت دولت — بیت شکام ازدواد وثاق

پای بر برکت عقد آرا — الثلث علمی سبع طباق

وقتی آوردی عالم توحید — درگهوری جهان شرک نفاق

نا ربی رو جهان جور و جفا — بسته نجه وفا وفاق

اسم تو محو کن دلبر طلبد — نقش چو برپرتش اراق اوراق

وصف تو چون سایه ان عالم انکرتی — نعت اورا او انحو اطلاق

هستی او را لطف به استقلال — هستی مرو لابه استحقاق

زانکه اندر جهان حکمت و علم — نام هستی براو کشد اطلاق

روز اخلاق توجیه شنو — تا کره حق مر او را اشغال اخلاق

دیده وام گیر چال حلق — تا نبیند بدیده خلاق

که جرا وتی درسرای چه

کحلشعف کیه ذکر معو

عشق اسراج جان ... — در سرای مسره ارصه دحن

بود الوالد صدوث دفتم — نه مستغنی آرطون لطفن

پا نهاده حرم خلوت خاص | بهر لطف و حضور حسن زبن
جلوه گاه بر منظر حسن | تا برون رانده در نکته دارون
دلکی چشم خوش شیرین جلوه | حسن خود در کمال سرکشان آن
فر خود دیده دریا الحین رنکی | حسن نظر کی چشم اوزر عشقین
گاه دلاشن شده کهی عذرا | گاه لیلی شده کهی مجنون
صنعت انک جلوه ور ورزد | صنعت انک خطا دکلمز
نام اونک عاشق و معشوق | چونکه شد رحلت ته شغول
وصف انک شده عشق و حسن | نام انک شده حیر دردون
حسن دراسته قرین خویش دیدر | شاهد شنده دلبر مورد ون
رنکهای عجیب نغمه سی کو | عشق بر رنک ار بوقلمون
وصف معشوق زیبا نعتکو | تا قرخالک شدی محزون
نقطه ایله کو دالغ اراکی | دکو بو کاف ازا بانون

چرخ را شوق ایلر چرخ آورد | نام اوکنش رایکان کردون
ساخت مسجد اعظم عهد | در جهان مشرح دل مغبون
جامع عز و دل وجه و عزیز | شاملی علم عقل حب و جنون
بو جهان و جهانبان باشد | در جهان هر آنچه بد مجنون
بدراند اشبو قلزم عشق | هر چه در قعر بحر بد مکنون
لیک سعد هر که بد معشوقه | لیک دنیا هر آنچه بد مأمون
مدتی بو عشق و آل حسن | ماند در زلزله چشم بهم زدن
حسن دلداره حسن نمکالو | بهمسر اولمش بدو حسن افزون
چشم سرمست ساقی | بهر الطف قریب دلبر دون
وجهی پرآب مانع لو | عقل را دلو بازار فحن
بیدل بک دلو ا بدر بدر | شده سراسیمه الحزن و جنون
مدد عشق حسن ساقی شد | درد بوشش زر دست ماهون

عین وحدت در بساط کثرت است | ما بعین عین بدیدن کی‌کنیم

که چرا دیدار در پرده چو بود
محتجب کی دگر چو بود

محرمی گو که تا بگویم راز | که حقیقت چه راه کی است مجاز

پیش از آن کز نغمه گفتن | عشق در نغمه بود نغمه پرداز

ساز خود را الی چو شد سوی | چو شنیدی بر شنید از چو دور از

مستمع گشتن بود با گشتن | زانکه او داشت قصه‌ای از راز

همدم خویش بود و مونس خود | چون برآید کی نبود دمساز

که نبود صاحب کسی | سخن خوب از سخن پرداز

مرغ خود بود و آشیانه خود | شاه خود بود و شاهباز خود

داشت اندر هوای خود طیران | بود شهباز در هوای خود پرواز

کرد صد برگ حسن در برات | عندلیبی که تا ... دراز

بود سلطان حسن او دایم | متکی بر چهار بالش ناز

ناز او را نیاز می‌بایست | تا کند بر آستان نیاز آغاز

طاق ابروش سجده می‌طلبید | تا شود پیش او مسخر ناز

بوسه می‌خواست تا دهد لب او | عمر در پیش خواست با نیاز آغاز

حسن معشوق عاشقی می‌جست | بیدلی خواست دلبر طناز

زانکه در دل او بد این غوغا | زانکه در پرده او بد این راز

جلوه‌ای بایدش که پیدا | زیب است سربلند فراز

گر نه جای ظهور او باشد | کس نگردد که هیچ ره مجاز

ور نه محمود عشق او باشد | کی شناسد کرشمه ایاز

حسن او لعبت دیده چو شد | بنظر بر جمال خود انداز

جز که با سمع خویش راز نگو | جز که با حسن خویش عشق مباز

ای ز نور کرشمه‌ات زمانه | شیر ... برگ ... در میان

هر نظر در جهان چو سر انداخت | لیک حسن چو حسن عشق آغاز
زان نظر عشق گشت معروف | گشت هر یک ز غیر خود ممتاز
زان نظر گشت کاینات پدید | زان نظر گشت هیچ در یک راز
گشت هر حرف صد هزار رنگ | دل او منصرف صد هزار آواز
عشق خود بود ناظر و منظور | گو هم القصه شد الا اعجاز
در زمین با وجود نمی آمد | چشم یک بی ما بینی باز

که جز ادب در سرای وجود
بحمد کی دگر موجود

پیش ازان کز جهان نشان باشد | عشق در بعض خویش پنهان بود
بود در شان او جمیع شئون | بود در غیب او همه اعیان
قاف او بود سر عشق | بود عشق و قاف او پنهان
کان او بود مندرج در ذات | شان او بود مندرج در ذات

او سلطان عرب صحرا | شد روانه سپاه با سلطان
حشم و طیر و پری و دیو و ملک | با سلیمان شدند جمله روان
همه عالم سپاه او بحر و فلک | پر شد از لشکرش بری و دریان
اندره دل پادشاه قدیم | گشته مشهور خطه حدثان
بود با هم بشر رفیق سجاد | بود با جسم او قرین جان
او از لازمان زمان پسند | او از لامکان پدید مکان
شد عالم چو پاش آورد | عالم جسم گشت عالم جان
شد نه بسته آشکار رسید | گشت وحدت مقید در بند الله
او گشت آشکار یک یک | او در عرصه جهان جولان
نام او شد جواهر و اعراض | اسم او شد عناصر و ارکان
گرچه گشت او شد وحدت خفی | شد ملبس بدین لباس و بدان
عقل کو هر دو عالم معقول | شد مقید بعلت و برهان

نظری عمر جام عالم گرد | عکس رخسار خویش در وی دید
گشته عکس رخ خود دلگیر | ماند زان عکس روی خود حیران
نام او گشت عاشق و معشوق | چونکه شد زانکه حال خود آگاه
گهر از فرق حسن خویش نثار | هر کجا هر که بود اندر کان
شد ز رخسار و مهر و مشتری پدید | گل ز هر باغ و سرو از بستان
طلعتش کاینات در دیدند | گه در خود نظر بچشم جهان
تا شنید از زبان هر کس | راز خود را بصد هزار زبان
راز او را بسمع خود بشنود | هر زمانی بصد هزار بیان
چونکه خود را بخود تمام نمود | نام خود کرد بعد از آن انسان
ورنه شد زین میان گداز روش | در برون یا درون بغیر از آن
جام گیتی نمای را بطلب | تا ببینی درو نقوش جهان
که جز او نیست در سرای وجود | بحقیقت کسی دگر موجود

عشق بنگر حدوث و قدم
نظری کو ز وجود و عدم

هر دو را دید منقطع ز ا... | هر دو را دید متحد با هم
هر یکی زان دگر به پیش و به | هر یکی زان دگر به پیش و بکم
گشته هر یک دوان دگر در ... | بچه هر یک دوان دگر بدم
هر دو با یکدگر شده مربوط | هر دو با یکدگر شده محکم
عشق آمد میان هر دو نشست | تا که گردید هر دو را محرم
از خودی گشت جامع صفت | همچو خطی میان نور و ظلم
شد بآیات فاعل و قابل | شد بآیات ظاهر و مبهم
گه ظاهر وجوب را امکان | بدری همچو عیسی مریم
شب نما جهان نشسته بکد | تن شده واقف و نما در هم
بلکه از عشق شد جهان زاده | بلکه عشق است بحر عالم

چون شه عشق عزم صحرا کرد	چتر بیچون برکشید علم
تاج بر سر نهاد و بست کمر	در بر افکند خلعت معلم
کرد آهنگ خلوت از صحرا	عرصهٔ صحرا شد از حرم محرم
چون روانه شد از پی چونی	گشت بالا و در دل حرم حریم
نقد هم زنده گوهر عالم را	چون ز خلوت برون نهاد قدم
شد جهان از جمال او زیبا	گشت عالم ز حسن او خرم
یافت خود را بکثرت جوا	دید خود را بصورت آدم
شعله‌ای شد بدو جهان پیدا	چون جهان شد پدیدار عدم
داد آتش درون دل عشق	صد سلیمان نهفته در خاتم
ذره زو صد هزار مهر شده	قطره زو صد هزار آن یم
نقطه از مهر افت یکدم	عالم از بحر افت یک شبنم
رام شد ان او و صد کرزی	جست جام مدام او صنم

بود عالم ز سر عشق نشان	عشق او را خلاص داد از غم
محرم درد سر جهان باشد	بلکه جز او نبد جهان کرم
که نبشد ره در جهان بر از	منتهی باشد بعض قصه بغم
چون ز پا شد از باب تحسین	طی ورا به الف تا دیم
قلم او براه تکردون	لیک خود هم بود بر لاله قلم
نام خود را نبشت بر لب حرف	چون که بر لوح برکشید رقم
لوم القصه قصه یار کو	لب فرو بستم فرو کشیدم دم
بعد از این گر ز من سخن شنوی	بشنو از من از این سخن در هم
گر ز من نکته هر زمان دانی	عشق شکر به این سخن زادم
سر بدان صد از حکمت پنهان	از بس نکته نهان هم

که جز او نیست در سرای وجود
تحقیق یکی دگر موجود

آنچه هم ز جام عشق جرات | که مدام از شراب ناب شراب
مدهٔ باشد که فارغ آمده‌ایم | از شهد نعیم و هم عذاب
که نه بی‌غم سیاستم و نه نعیم | نه ز معذب سیاستم و نه ثواب
هست ملکی نگشته و بیم | هست ملکی آن نه هم خطا و صواب
چه خبر سایه را ز ظلمت و نور | چه خبر تشنه را ز آتش و آب
آنکه حیران هست و مدهوش | چه خبر دل‌الوده از عقاب و صواب
نیست هر کو منشور هر حق | نیست ز هیچ هست خود حجاب
بی‌خبر را کجا نخست خبر | بی‌خبر را کی نمود عتاب
ادب از عقل و عاقل طلبید | بس کن ز دل الله که بحث الفاظ
من که از فرع نص محرم | بس کن من چه طلب کنند کتاب
من که در شرع ذات زلف دژم | نه سخن بس کن من در باب
عشق را عقل چون بدید چه گفت | جاء دقّ الرجل بالباب

شد مرا باب ادخلی داعی | الوداع الوداع یا اصحاب
سع دردیت برکه بر سر نیست | اصدر و صدر یا اولی الالباب
بستانید از عقل عنان | عشق چون یا درا درآمد برکاب
عقل را عشق با دلو دلوا | لشکر شکسته را ز انکه عقاب
پای صرصر نه آمد که همه صبح | صید عشقش نمی‌کند به شتاب
عشق چون سر نهاد بصحرا زود | ارزان یا که رسید حجاب
عقل را عشق با در رسید | عقل را عشق نمی‌ماند و تاب
لوح بردن عقل عشق بهار | عشق فرمود یا دل کتاب
عقل را عشق سر امام بیش | عقل ار آمد بیش مقدم اصحاب
نکند از عقل را که عشق بیش | خود امامت و مسجد و محراب
در عدو بیش چون نا محرم | گر برابر درآ درین محراب
دل با گوهر بیش لوا | از سر برق عشق همراه

هست از برق جوششی کونین | هست از مهر جوششی دریاب

گاه ظاهر شود گهی باطن | میدهد گه جوششی اسباب

زیر بحر سبحات عشق | در جهان شد برنگ حباب

جمله از چشم رهروان آ... | چه برابر بود ز خود دریاب

آفاق و آخر جهان عشق است | بلکه چراغ او ... دیگران

نسبت عشق چون شود عالی | مصحف لیک اندرو اسباب

محو گردد عاشق و معشوق | عشق از رخ چو برگرفت نقاب

غیر سلطان عشق هیچ کسی | لمن الملک را نزد جواب

متدانی شد که برسد از عجب | لحظه لحظه ... عجب جهان

که چراغ است در سرای وجود
بکشف کسی دگر بر وجود

ای بحر سید حسن عالم اکبر | که هر ذره را چو بدر منیر

کرد دلم

جز دو اسم نیست آب | رمزی خود را به دیده شد بنظر

نقش خود را کشید | بسته نقش جهان ز لوح ضمیر

لیک بر لوح عالم ترکیب | صورتی تا برنگ خود اظهار

هم بخود نفخ روح خود کرد | هم بخود کرد طلسم تخمیر

نام او لیک آدم و حوا | در جهان عبارت و تعبیر

گشته مجموعه همه عالم | گشته ان نسخه جهان کبیر

نسخه حق ز راه در روح شد | زان عالم ز راه جسم صغیر

اول کتاب و عاشر آیات | اوست آیات و عاشر تفسیر

یک دو در ... اتباع غیر تو | ملک که سلطان عشق برآمد سریر

در دو جهان که شد عشق ... | هر دلی که غیر را تقریر

هر دلی را بصفا او ... | غیر دلدار جوش هیچ مگیر

زانکه با او جز او مجال نبود | زین نسبت شد سر عشق امیر

گر بگوی تو هم این اسرار را — ور نشد روشن ازین لغها

بار توبه باران دلان — مرغ در بیشه مرغ الحذر

پس قطره جام و جوش — پس خمیر را ماند آب قطره

چیز دو مجموعه ما بلف آر — تا بدو گهوت خمیر قطره

ورنه دست از طلب ملکی — تطلب بر شدی حکیم و جنین

تا که ترکیب زکند تحلیل — لنگر و غفت جدا از شر

سحق محض خانه تا بلگی — جلبه با تو او سنا بصیر

تا که آبا واجهات سهم — منزلت شه به بصیر

راستهای که کهکشان صید — چنین بر زر در ملک طلاح

پس رد شعله شد اعلال — حوبله هستی بعض حواکبر

پس بدیه که ذره از روح — چنین در جام مستدیر

نسیان که چنین تا لهو — آنکه بچه به لب کشتر

ازره رو عشق باش معشوق — سجده شود بی بصیر

چون دلت دور از ره طلب — تا غنی از ره رو عشق حصر

پس بر در لالا گن — بر زبان فصیح بی تعبیر

گر چرا است در بستانی حقی

تحقیق کی دگر وجه

عشق چندین چی طلعت دو دور — بر رخ او کجب شد سر ان سرور

تا که عاشق جمع شد — لیک از عشق بلک

پس بستد جمع — تا بدار غیراف نفور

چون شعر وف وقت — تا بدار های عشق عبور

از سر خلاف — وحدت عشق بی نیاز

بستاند ز ذات اعشار — لیک ش فرقت عشق

بر ماند ز سغر — اصل عشق از وکند

حرف نیستش در گو شد | حسن که کش از کسی هست غرور
عرض از عشق عاشق و معشوق | بلکه چو گلواره حجاب ظلمت و نور
بس الا خفا غیب و سلطان | بس الا مرور عین ظهور
زانکه عشق وحید سفن | مستر از جمله زور غرور
بود مستور در جهان قدیم | بود مستر در در سرای سرور
خود بخود بود حال مستطر | خود بخود بود ناظر و منظور
بود در ذره او همه ادراک | بود در بحر او جمیع بحور
حلم او را کسی نه محکوم | امر او را کسی نبد مأمور
لیک مبحوات علم او معلوم | لیک مبحوات قدرتش مقدور
همتش بود طالب و شب | تا که منعم شود عیان مشکور
بطرزی کو رخان جلال | شد جهان خراب از و معمور
میدیرنده که عالم را | نفحه عشق هو صاحب حضور

همه از

همه از فیض عشق هر شد | زد زمین طرز و ارض شور
حسن را جمله صورت عشق | کلمات کتب را زقبور
گشت داود عشق نغمه سرا | حامله در گوش کشت کائنات زبور
شد سلیمان بعین سهر سبا | بود با دوش بسی حشر طیور
بعین ظلمت مشتاق خضر از آن | کو بدی جان عین مسطور
شاه قیصر بعین روم آنه | جاب چین دوا یه فغفور
همه عالم سیاه عشق گرفت | شد جهان را ان آسیاه پرنور
گاه سلطان شد گهی شد | گاه استاد گشت و گه مزدور
گاه عارف شد و گهی معروف | گاه داکر شد گهی مذکور
هرچه که خود را زنگ عالم آرد | مستتر در تنوعات ظهور
بود از ابیح اکوش | تا که شد در همه جهان مشهور
کز جراو شد در سرای جمع | کهف کسی دگر مرجع

بس نکو عشق یار است | اندرو هر کس بی کار است
هست درد علاج گرفتار | هر که عشق را خریدار است
بس دل جای یار است | همچو بیشه عطار است
سر به تیغ او در ره عشق | لب شیرین او شکر بار است
هر طرف را زدی یار است | بلکه ان دو عالم یار است
از رخ خال لب شیرین است | هر کسی را همه بیمار است
کشته از چشم مست اوست | در جهان هر کی که هشیار است
کشته اوست در حشر بلند | هر کی سر ز باغ دیگر است
از بی کار مست شد | هر کسی را که در قدم خار است
زیر هر چین زلف او | زیر هر بار سرش بار است
قامت خاصش چه جای [illegible] | خال رنگین او چه عیار است
کو بر کو نقطه و [illegible] | ملک سرگشته همچو پرکار است

جاه بیدوش

طره بند و سرش چه طرار است | غمزه جادو سرش چه مکار است
فرقه ای را به هر طرف روی است | هر طرف می قش نقطه دار است
سینه را چو واقرار | هستی هر که را که اقرار است
گرچه پیکر همی [illegible] | نفس [illegible] منکر اقرار است
انچه تو دیده [illegible] | شکل دانه زنار است
یارا نبار علم [illegible] | چو نقطه [illegible] خونخوار است
یار و دل [illegible] | یار دیگر نقشه طومار است
عشق او [illegible] برد درد | هر که را خسته درفتار است
رو بمحراب [illegible] | در جهان هر کی که دیدار است
کعبه [illegible] | هر کی در جهان پرستار است
یک سجده [illegible] صد [illegible] | از سر [illegible] حجاب است
در جهان از [illegible] | عالم از [illegible] او همه دار است

گشته پیدا ز تاب رخسارش
هر کجا آفتاب رخسارست

شب چرا آمد که دگر مخفی
غیر او هیچ شب پیدا نیست

اینهمه کار و بار و گفت و شنید
جز یکی نیست گرچه بسیارست

چشم بگشای تا عیان بینی
کز کجا دیده و دیدارست

که چرا او شب در سرای دلجو
گفتگو یکی دگر گو

ای دو عالم بسته در پیدائی
وی نهان گشته ازین [illegible]

هیچ کوئی نه و هر سوئی
هیچ جائی نه و هر جائی

با همچو ما شدی پیدا
گشته ام از پی تو صحرائی

بسته ام در حسن تو عشق
در خور دیده تماشائی

از پیت در بدر همچو گدا
شده ام از پی تو هرجائی

از چه کس کنی عشق و یاری
جز که دل کس کنی سودائی

و گشته دور ز حضرت
ای ز رخ تاب گشته هوائی

همه چشم همچنین پنهان
چونکه در چشم من در آئی

غیر تو نیست در جهان
یکجهت نیست در جهانی

با تو یکدم نشستن یکبار
بنده ام بسیار هم یکتائی

تا بیدار و آر تو زنگی دیگر
گر تو برقع ز روی بگشائی

من ندانم اگر تو زادی
نکته دانی بگو که دانائی

کس ندانند در جهان
عکس آن کس که هست در پیدائی

از تو با یک گدای نشسته
ای ز حلوا و با ز حلوائی

ای لب جوی تو لب لاله گون
لب شیرین لبان شکرخائی

بر رخ تو نهد جان خالی
گر زلف را ز رخ برتابی

با نگار و عذار او خطیب
با قمر رو عذار زیبائی

من خادم نگاه
ز رخ نگاه

نیستم غیر آنچه فرمودی / علمم غیر آنچه فرمائی

هرچه در من دمی نهان کردی / که نیم جز نه و نمائی

کم و افزون شوم به تو چو / الکرم کم کنی و افزائی

نه بدی دارم و نه نیکی هم / نه خوشی دارم و نه خوبی زان

من که با تو بسم که تو دانائی / تو یکی آنکسی که جبر زمانی

زان کسی نیستی که زان خوبی / هیچکس را نه که خود را نه

غیر ذات هیچکس مرجو / زان سبب بی‌شریک و همتائی

در جهان همچو جسم و جانی / در جهان اسم و در مسمائی

غیر عینی دگر شد و وحدت / هم در مجموع و هم تو تنهائی

صفت و اسم غیر ذات چیست / جز دگر صفت و اسمائی

هر زمان کسوت دگر پوشی / ملبسی دگر پس آئی

گاه لیلا و گاه مجنونی / وامقی گاه و گاه عذرائی

گوئی

گه عزیزی و گاه مصر عزیز / گاه یوسف گهی زلیخائی

چون سکندر بود دمی گنجی / بارخی چو کله سر جائی

یا بدارا که جانب کش شد / زنگی وصال یار بلقیسائی

مغرب آئی گهی بمغرب چو / تا زمشرق چو مهر بر نائی

او تو واقف خبر تو آگه / او زمن و مانع هیچ دو تائی

چند گفتن تا بد شعری هست / چونکه بابا بدرقه هست

بس بدانی نقش و شباب / بس ندیدی عیان و تنهائی

گه غرابت در سرای چو / مصحف کی دگر رجو

ای ستیز ذات تو یا اله / در حجب تو گاه بیات لاله

محو شد در آفتاب ذات / هم ظلمت و هم ظلام و هم

در راه تو مرضع قدم هست / ز نفسی کس دنی

عن و مح

بس گوهر های در درج سهیل
تا کعبه بساط گردد طی

یکره بلرزد فلک ز ترکش
تا میرد و باشد صد طی

وقتست که آن بهار جانی
با لاله بیار از غم دی

وقتست که هر ملک فرشته
از گرمی مهر او بکند خوی

ای ساقی ما فتی که گیتی
هم ساقی و هم حریف و هم می

عالم همه در سماع و رقصند
در قلب جهش نو بیند قی

عمر است که میرسد بدنبال
از عشق جهش جان تا کی

ای مطلس سرای خیر
در دست نهفته میرود پی

گنجی که طلسم آفرینش عالم
ذاتی که صفات او قدیم

عالم که بسر رسیده است
بر بحر محیط حق حسابست

ان عشر حساب رسیدست
از هر حرف تا دانش

جو بدار ز

حرف نه زکتاب آفرینش عالم
باطن بحری که این کتاب

از صورت نقشهای امواج
چون نسخه محیط در جهان

رخساره جانفزای جانان
از پرتو خویش در نقاب

پنهان آفتاب دائم
از فرط ظهور آفتاب است

این بحر رحیمش که دو...
در جوش و خروش و اضطراب

مه ز اسراف بیحجابیش
پرنسته ازلی در اضطراب

تا لات ملک خواب گشته
هستند درین محیط حیران

گنجی که طلسم آفرینش عالم
ذاتی که صفات او قدیم

خورشید برآورد آسمان شد
ذرات جهان از عیان شد

افکند ز نور خویش تابان
هر جان جهان جان شد

سلطان ملک در عیان
با لشکر خویش روان شد

از شهر و ولایت خود آمد | آن شاه بدین جهان شد
آن در یتیم دیگر بار | سرمایهٔ بحر و اصل کان شد
لعلی که بدایت آن نبود | از وی صفت نشان شد
با آنکه نهان است دائم | دیدی که چسان عیان شد
پیدا بعیان از آن است | ظاهر بظهور از آن شد
پوشید لباس جسم و جان را | در کسوت جسم و جان نهان شد
ظاهر تر از این بیان نبود | پیدا تر از این بیان نشد

گنجی که طلسم قرب عالم
دانی که صفت از آن کنم

گنجینهٔ نامه در میان | در تربت خامه در میان
حقیقت که گنج است نهان | در نقد حشر و نشان در میان
آن مهر سپهر لا اله است | در برج زمین و [illegible]

شد مملکت وجود معمور | از عدل ملیک علام
این کار زفیض بارگاه | از همه علا بعد
چون بحر محیط جهانی | چون همه [illegible]
بحر است لطیف دلم که هر کز | [illegible] رسد بعد
فیض است زاشراک عنبر | این مظهر پاک [illegible]
زان نقش [illegible] | در آینه [illegible]
عمر است که گنج مخفی | در سینهٔ جان و اصل [illegible]

گنجی که طلسم قرب عالم
دانی که صفت از آن کنم

از مهر و مهر جام جان | دی رند که داد دم جان
برقا که جسم جلوه | [illegible] زلقمه معقدم جان
مد شاد زفیض [illegible] | کا [illegible] دی عشم جان

از بحر محیط نوشیده — بر گلشن جسم شبنم جان
پیش تو ... سلطان — ای همدم جسم و همدم جان
ای صورت معنی تو عالم — وی احمد روح و لعل جان
بر فرق ولایت تو بلند — سلطان سرلو اعظم جان
تا که سفری فشاند پا — از عالم تن تعب لم جان
پیدا شد از آن شیر جهانی — بیرون ز جهان خرم جان
دیدیم در آن جهان تحسین — عریان ز لباس معلم جان

تنها نه طلسم صورت عالم
دانا که صفات فرق آدم

ای سایه حضرت الهی — وی مایه ملک پادشاهی
در ملک دگر تو عالم گیر — از ماه گرفته تا به ماهی
تو پادشهی جهان پناهی — با آنکه ز فرق تا ز ...

وی بر کرامات سر مدامی — با آنکه به مظهری گواهی
شد صدر جهان برای عالم — را نزد که سر ای گواهی
بر وحدت آفتاب ذات — هر ذره همی دهد گواهی
بر ذات تو مقطع ملکوت — در هر دو جهان به کبریایی
عالم بر زر و شین حسن تو — بر چرخ جلال مهر و ماهی
ای مخدوم چشم بر تو عالم — وی نور سعادت سپاهی
در ظاهر و باطنت نهان اش — تنها که در آفتاب خود ماهی

تنها نه طلسم صورت عالم
دانا که صفات فرق آدم

ای ابد ه مجلس مقبل — وی در تو محصلات محمل
با مهر تو کائنات ذره — با بحر تو ممکنات مهمل
در غیبی تو ظاهری و جز ... — در علم تو باطنی و ...

۱۰۸

ابیات حالت دلربا — در شان [illegible]

در اسمه جهان نما — در ذات همه جهان محمد

از طالع سعد جمله [illegible] — تقویم زمانه شد مجدد

جز صورت و معنی [illegible] — در دیده هر که [illegible]

بر ظاهر و باطن در عالم — از صاحب حق نبی مؤکد

ای حل تو مشکلات عالم — وی مشکل [illegible]

در ذات و صفات [illegible] محمد — والله [illegible]

[illegible] که [illegible] قسم عالم
دانا که صفات [illegible]

ای [illegible] جسم و جان مقصد — برخیز ز هر [illegible] محمد

دانا مانده [illegible] از [illegible] — [illegible] جنت مخلد

در دوزخ آن [illegible] — مانده [illegible] بهشت [illegible]

این صاحب [illegible] — در بازو و بند و [illegible] مقصد

تا بر [illegible] — جایی دگر است [illegible]

در فاتحه یار [illegible] — بلکه [illegible] عشق [illegible]

[illegible] — گر [illegible] رسم [illegible]

آن ذات که نور او [illegible] — دان نور که خلق [illegible]

ای قاصد و مقصد حقیقی — گر [illegible]

تا [illegible] طلب [illegible] — را [illegible] مؤید

هرگز نرسی بدان حقیقت — الا ز شریعت محمد

آن شرع [illegible] — در ذات صفات پاک احمد

[illegible] که [illegible] قسم عالم
دانا که صفات [illegible]

ای چشم و چراغ [illegible] — وی [illegible]

هم ذات و صفات را تو مظهر
هم غیر تو عین و هم تو عین

هر چند که نیست غیر نقطه
در کسوت غین صورت عین

بی نقطه میان عین و غین است
اینست میان ما و تو بین

از نقطه غین محو گردان
تا غین شود زمان زمان عین

آنجای که نقطه [illegible]
[illegible]

[illegible] نقطه آمد
اشکال جمع حرفها عین

زانگاه میان نقطه [illegible]
صد [illegible] و صد عین

این عین [illegible]
[illegible]

[illegible] چشم ما [illegible]
چون صاحب [illegible]

گنجی که طلسم اوست عالم
ذاتی که صفات اوست آدم

ای یار که [illegible] تو
از [illegible] ضعیف [illegible]

هر چهره یار ما نقاب است جهان
در دیده [illegible] آب حیات

[illegible]

[illegible]

[illegible] خراب [illegible] آمده ام

ما [illegible] که یار [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

جهان همه [illegible] پیدا است

صد قافله [illegible]

[illegible] آمده ام

[illegible]

هر گز [illegible] جهان

در بادیه طلب سراب است جهان

[illegible]

[illegible]

[illegible] آمده ام

[illegible] آمده ام

[illegible]

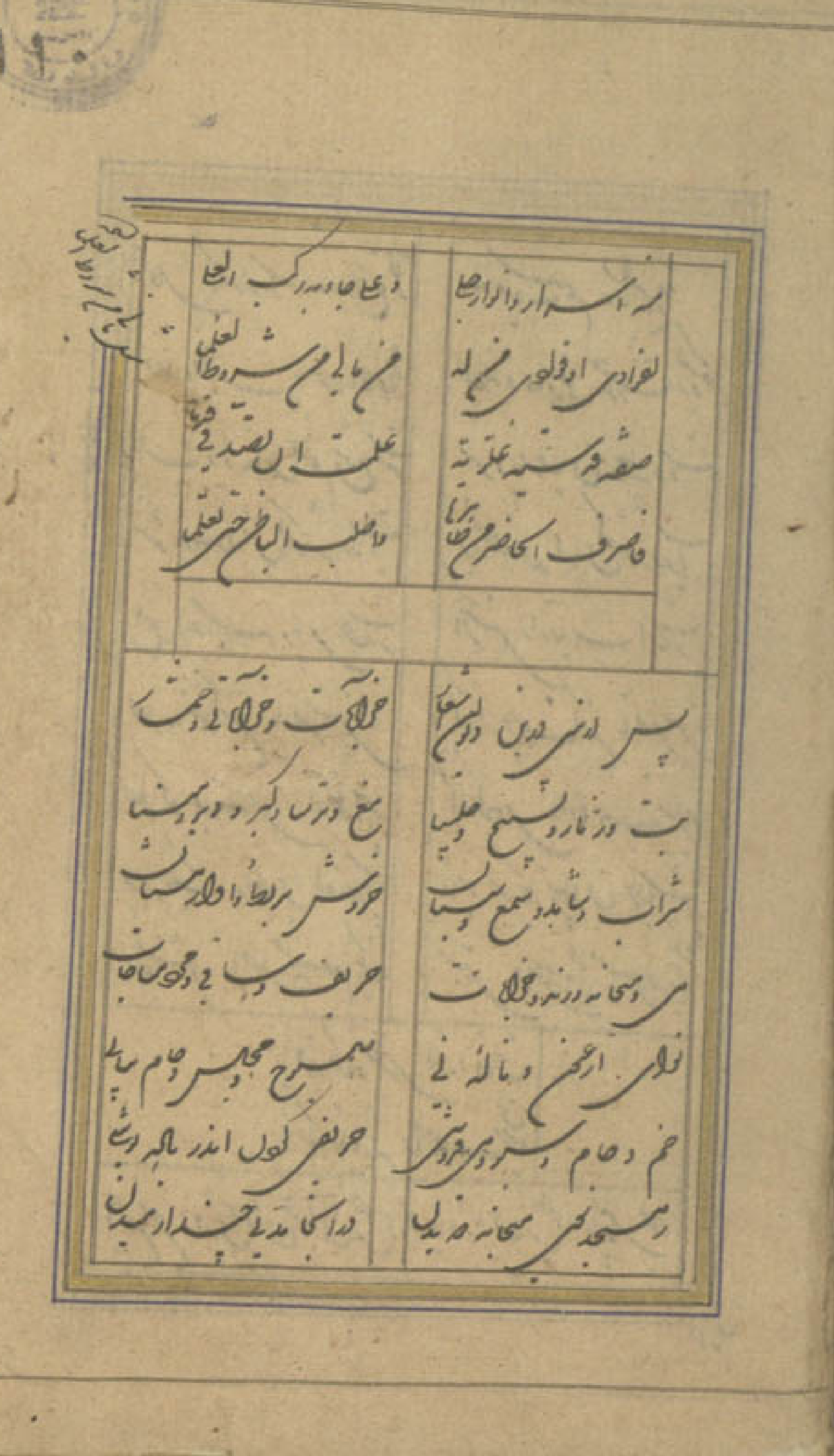
[illegible]

[illegible] همه ظاهر [illegible] پیداست

در [illegible] پیداست

[illegible]

[illegible]

پسر از پس پسر [illegible]

ای شاهی وای [illegible]

[illegible]

از پسر خدا [illegible] آمد

در معرفت و عبارات [illegible]

[illegible]

از عالم [illegible] آمد

[illegible]

دل ملت و دین [illegible]

در حضرت او [illegible]

[illegible]

[illegible] بازی [illegible] آمده

گر [illegible] همی [illegible] آمد

[illegible]

[illegible] آمده

[illegible] آمد

[illegible]

گل و گلزار و سبزه و باغ و لاله
حدیث شبنم و باران و ژاله

خط و خال و قد و بالا و ابرو
عذار و عارض و رخسار و گیسو

لب و دندان و چشم و شوخ و سرمست
سر و پا و میان و پنجه و دست

سر رخسار ازان گفتار در باب
برو بعضی ازان گفتار دریاب

مبع اندر سه و پای عبارت
از آن معنی را ارباب اشارت

نظر را نغز کن تا نغز بینی
گذار از پوست کن تا مغز بینی

نظر کن بر نهادی از ظاهر
یکی گوی را ارباب سرایر

چو هر یک را ازین الفاظ جانیست
بزیر هر یکی پنهان جهانیست

تو جانش را طلب از جسم بگذر
ستمی جوی تا باشی از اهل علم

فرو مگذار چیزی از دقایق
که تا باشی ز اصحاب حقایق

چمن سحر دری دیوان بیان فصیح عجیبه در زبان بلیغ پارسی بود

در بیان

